

Sebastian I. Burduja
Ministrul Energiei

RAPORT DE MANDAT

15 iunie 2023 /
15 septembrie 2024

**MINISTERUL
ENERGIEI**

Dragi români,

15 luni și peste 13 miliarde de euro pentru fiecare colț al României și pentru fiecare segment de activitate din energia României. Continui să fiu transparent și să comunic public și astăzi, la împlinirea celor 15 luni de mandat, așa cum am făcut și la 6 luni, și la 9 luni, și la 12 luni.

În toată această perioadă am lansat și gestionat fonduri nerambursabile pentru investiții de peste 13 miliarde de euro, investiții esențiale pentru sectorul energetic. Vorbim despre fonduri care provin din **PNRR, Fondul pentru Modernizare, Scheme Naționale și Planul Național de Investiții**.

Prin Programul Național de Redresare și Reziliență, implementăm cinci programe majore dedicate energiei verzi și eficienței energetice. Până acum, am contractat 297 proiecte pentru noi capacități de energie regenerabilă, cu o valoare **totală de peste 2 miliarde de euro** și o putere instalată de **1881 MW**. În plus, **investim 237 milioane de euro** în producția de **hidrogen verde**, din care **au fost semnate 6 contracte, și 709 milioane de euro** în dezvoltarea de sisteme de producție combinată a energiei electrice și termice (**CHP**), cu o capacitate de **486.2 MW electrice și 355.8 MW termici**. De asemenea, **investim 280 milioane de euro**, doar partea nerambursabilă, în lanțurile industriale de **producție și reciclare a bateriilor și panourilor fotovoltaice, și 130 milioane de euro** au fost semnate pentru **îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul industrial**.

Din Fondul pentru Modernizare, **am semnat deja 166 de proiecte** pentru producerea de energie regenerabilă pentru autoconsum în instituții publice, în total peste 103 milioane de euro. Alte **63 de proiecte**, totalizând **aproape 1,65 miliarde de euro**, au fost semnate **pentru extinderea și modernizarea rețelei de distribuție**.

Investițiile strategice în **infrastructura de transport a energiei electrice și gazelor naturale** însumează **1,3 miliarde de euro**, iar proiectele de **la CE Oltenia** alte **1,5 miliarde de euro**.

La toate acestea se mai adaugă programul Electric-Up, proiectele pentru energie din Planul Național de Investiții, precum și proiectele gestionate de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

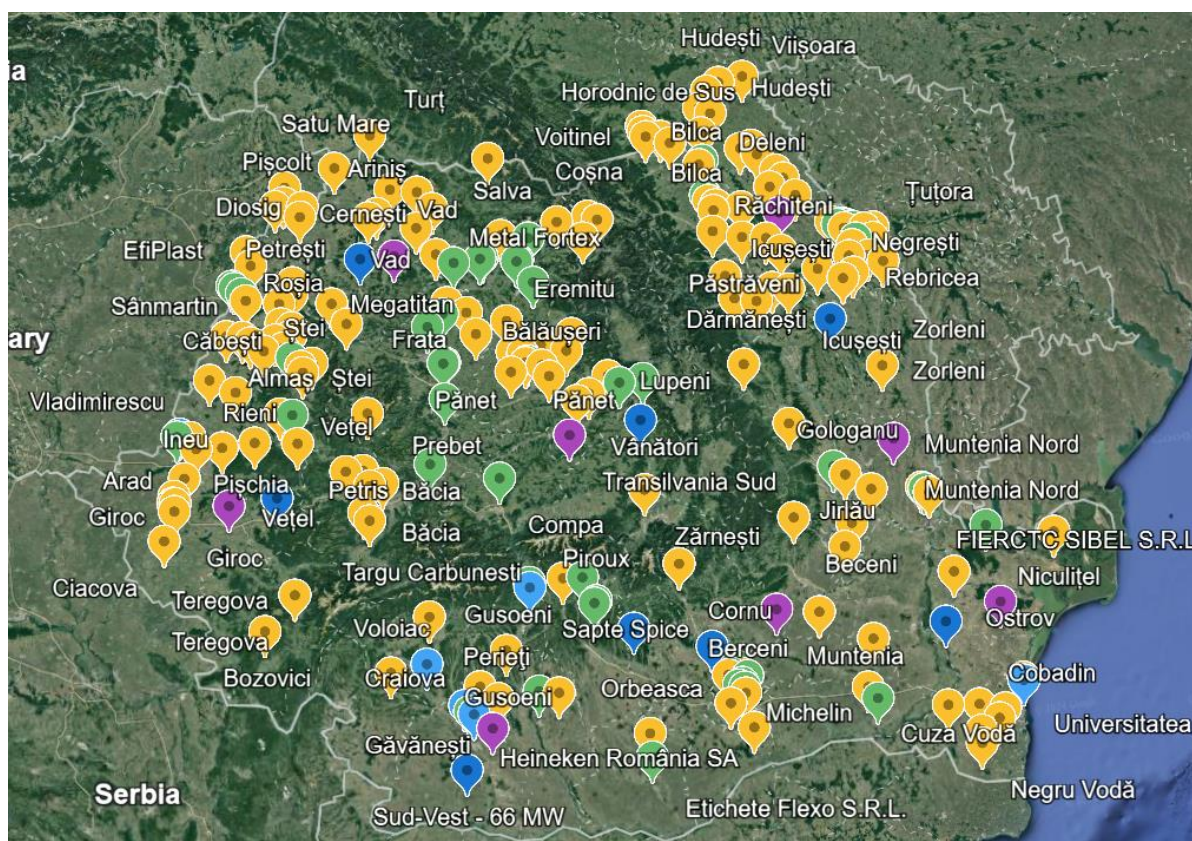
Până acum, în 2024, am pus în funcțiune centrale electrice cu o putere instalată de **peste 290 MW**, și avem în vedere **aproape 1.400 MW** suplimentari până la finalul

anului. Pe lângă acestea, vom adăuga și **100 MW capacitate de stocare**, un pas esențial pentru echilibrarea sistemului energetic național și pentru asigurarea fiabilității și stabilității energetice.

Așa arată România cu investițiile contractate până acum. În total, peste 9,5 miliarde de euro (fonduri nerambursabile + contribuția beneficiarilor) sunt deja la treabă și se vor realiza începând din acest an. Restul reprezintă apeluri deschise sau la care lucrăm intens pentru a le deschide.

Iar aceasta este doar o parte din totalul fondurilor pe care le-am atras și pe care le investim în România, în sectorul energetic.

Sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice produse din surse regenerabile pentru autoconsum, pentru solicitanții din sectorul public.

Sprijinirea investițiilor în modernizare, monitorizarea și eficientizarea consumului de energie la nivelul operatorilor economici în vederea asigurării eficienței energetice în sectorul industrial.

 Sprijinirea investițiilor pentru extinderea și modernizarea rețelei de distribuție a energiei electrice, în fiecare regiunea țării.

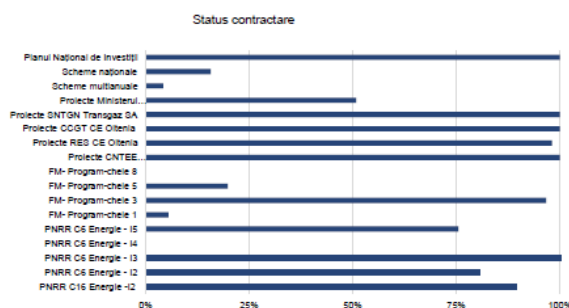
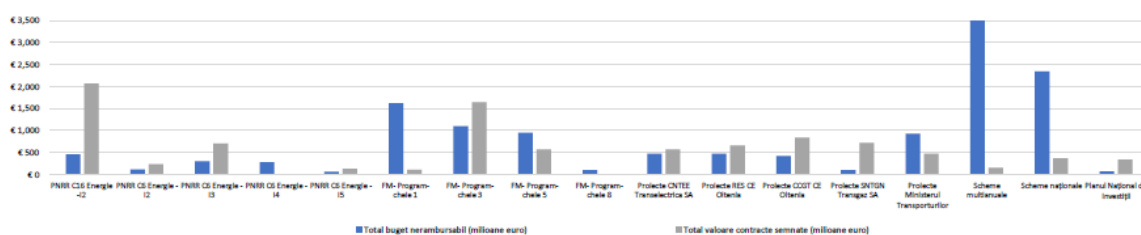
 Noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie eoliană și solară, cu sau fără instalații de stocare integrate (RES).

 Sprijinirea dezvoltării de capacități de producție pe gaz, flexibile, pentru producerea de energie electrică și termică în cogenerare de înaltă eficiență(CHP) în termoficarea urbană (CHP).

S-au semnat contracte cu Craiova, Arad, Constanța, Rm. Vâlcea – 842 MW (486.2 MW electrici și 355.8 MW termici) – 709 milioane euro.

Construcția unei centrale pe gaz natural de 850 MW în cadrul S.E. Isalnita și alta de 475 MW în cadrul S.E Turceni- CE Oltenia – 841 milioane euro.

Bugetul de investiții pentru energia României

Alocarea fondurilor

Investiție	Total buget nerambursabil (milioane euro)	Finanțare nerambursabilă (milioane euro)	Contribuție proprie (milioane euro)	Total valoare contracte semnate (milioane euro)	Finanțare nerambursabilă (milioane euro)	Contractare - %
1 PNRR C16 Energie -I2	€ 458	€ 410	€ 1,660	€ 2,070	PNRR C16 Energie € 410	90%
2 PNRR C8 Energie - I2	€ 114	€ 92	€ 145	€ 237	PNRR C8 Energie € 92	81%
3 PNRR C8 Energie - I3	€ 299	€ 388	€ 321	€ 709	PNRR C8 Energie € 388	130%
4 PNRR C8 Energie - I4	€ 279	€ 0	€ 0	€ 0	PNRR C8 Energie € 0	0%
5 PNRR C8 Energie - I5	€ 62	€ 47	€ 83	€ 130	PNRR C8 Energie € 47	75%
6 FM- Program-cheie 1	€ 1,825	€ 89	€ 14	€ 103	FM- Program-chei € 89	5%
7 FM- Program-cheie 3	€ 1,103	€ 1,067	€ 581	€ 1,048	FM- Program-chei € 1,067	97%
8 FM- Program-cheie 5	€ 952	€ 189	€ 381	€ 509	FM- Program-chei € 189	20%
9 FM- Program-cheie 8	€ 100	€ 0	€ 0	€ 0	FM- Program-chei € 0	0%
10 Proiecte CNTEE Transelectrici	€ 473	€ 473	€ 97	€ 570	Proiecte CNTEE T € 473	100%
11 Proiecte RES CE Oltenia	€ 470	€ 461	€ 201	€ 662	Proiecte RES CE € 461	98%
12 Proiecte COGT CE Oltenia	€ 421	€ 421	€ 421	€ 841	Proiecte COGT CE € 421	100%
13 Proiecte SNTGN Transgaz SA	€ 100	€ 100	€ 623	€ 723	Proiecte SNTGN T € 100	100%
14 Proiecte Ministerul Transporturilor	€ 925	€ 470	€ 0	€ 470	Proiecte Ministerul € 470	51%
15 Scheme multianuale	€ 3,500	€ 150	€ 0	€ 150	Scheme multianuale € 150	4%
16 Scheme naționale	€ 2,348	€ 369	€ 0	€ 369	Scheme naționale € 369	16%
17 Planul Național de Investiții	€ 70	€ 70	€ 294	€ 335	Planul Național de € 70	100%
Total (milioane euro)	€ 13,298	€ 4,796	€ 4,791	€ 9,587	Total (milioane eur € 4,796	36%

Aceștia sunt bani investiți pentru un viitor energetic mai sigur, cu prețuri corecte în facturi și un mediu mai curat. Obiectivul este clar: o Românie cu energie sigură, ieftină și curată.

Din prima zi la Ministerul Energiei, am avut ca priorități deblocarea fondurilor și accelerarea investițiilor. Asta am făcut și asta vom face în continuare. Numai așa putem asigura facturi mai mici pentru români și o economie mai puternică.

Închei cu un gând de recunoștință pentru întreaga echipă de la Ministerul Energiei. Fără acești oameni minunați, care au muncit și serile, și în weekenduri, nimic nu ar fi fost posibil. Continuăm!

Înainte, împreună.

Sebastian Burduja, Ministrul Energiei

→ Raport de mandat – Cuprins

→ Raport de mandat – Cuprins	1
1. Investiții	6
1.1. Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)	6
1.2. Fondul pentru Modernizare	12
1.3. Finalizarea plăților pentru „ELECTRIC UP 1” și demararea “ELECTRIC UP 2” – finanțarea IMM-urilor și domeniului HORECA pentru instalarea de panouri fotovoltaice și stații de reîncărcare pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in.....	20
1.4. Programul „Anghel Saligny” – Extinderea și modernizarea sistemului de distribuție a gazelor naturale prin transformarea în sisteme inteligente	22
1.5. Au reînceput lucrările la cel mai așteptat proiect energetic în execuție, centrala de la Iernut.....	24
1.6. Finanțarea activităților de cercetare-dezvoltare, aplicații și inginerie tehnologică aferente suportului tehnic național pentru energetică nucleară din Programului Anual de cercetare RATEN	25
1.7. Compania Oil Terminal a semnat un acord cu compania românească Iulius, pentru o investiție de peste 800 de milioane de euro, care va schimba fața Constanței	25
1.8. Începerea procedurii de selecție pentru un terminal de bitum în Portul Constanța de către Oil Terminal.....	26
1.9. Sprijin instituțional pentru repornirea activității la Azomureș	27
1.10. CET Titan – Primul CET nou din București din ultimii 15 ani.....	27
2. Legislație.....	30
2.1. Strategia Energetică a României 2025–2035, cu perspectiva anului 2050	30
2.2. Implementarea mecanismului Contracte pentru Diferență (CfD)	31
2.3. Legea privind exploatarea eoliene offshore.....	34
2.4. Strategia Națională pentru Hidrogen și Planul de acțiune pentru implementarea acestuia	35
2.5. Comunități de energie	38

2.6.	Darea în Plată a Complexului Energetic Hunedoara	39
2.7.	Victorie la tribunalul arbitral internațional de la Washington. Miza 450 de milioane de dolari. Acțiunea Alpiq împotriva României a fost respinsă definitiv	39
2.8.	Memorandum de Înțelegere în domeniul energiei între România și Portugalia ...	40
2.9.	Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice – PNIESC 41	
2.10.	Intrarea în vigoare a hotărârii Guvernului privind aprobarea unor măsuri necesare derulării activității societăților prestatoare de servicii de proiectare și performanță energetică și a modelului contractului cadru de servicii de proiectare și performanță energetică.....	42
2.11.	Parlamentul României a adoptat legea pentru amânarea montării de repartitoare. Ministerul Energiei oferă, pentru prima dată, sprijin românilor care nu își permit costurile	42
2.12.	Guvernul României a adoptat memorandumul pentru fuziunea ELCEN – Termoenergetica	44
2.13.	Am eliminat “taxa pe soare” – abrogarea prevederilor art. 21 alin. (3) din Ordonanța nr. 163/2022	45
3.	Proiecte strategice	47
3.1.	Construirea Unităților 3 și 4 de la Centrala Nucleară Cernavodă.....	47
3.2.	Proiectul de Retehnologizare a Unității 1 a Centralei Nucleare Cernavodă	51
3.3.	Reactoare Modulare de Mici Dimensiuni (SMR).....	53
3.4.	Prima instalație de detritiere din Europa, la CNE Cernavodă	55
3.5.	Proiectul de investiții Neptun Deep – exploatare gaze naturale în Marea Neagră 56	
3.6.	Centrala hidroelectrică cu acumulare prin pompaj Tarnița-Lăpușești	58
3.7.	Listarea Hidroelectrică pe Bursa de Valori București	59
3.8.	Grup de lucru pentru investițiile în domeniul energetic între Ministerul Energiei, Ministerul Mediului și Hidroelectrică.....	60
3.9.	Interconector de înaltă tensiune în curent continuu (HVDC) 5000 MW, pe coridorul magistralei de gaz BRUA și a viitoare magistrale Tuzla-Podișor	61

3.10. Soluții pentru continuitatea și dezvoltarea activității Complexului Energetic Oltenia.....	62
3.11. Relația cu Statele Unite ale Americii	63
3.12. Relația cu Republica Moldova	66
3.13. Relația cu Republica Coreea	67
3.14. Coridorul de energie verde care va lega Marea Caspică de Marea Neagră.....	67
3.15. Dezvoltarea unui Pilon pentru Energie Regenerabilă în Europa de Sud-Est între Republica Elenă, Republica Bulgară și România	69
3.16. Relația cu Emiratele Arabe Unite	69
3.17. Relația cu Republica Turcă	70
3.16. România va produce izotopi medicali la Centrala de la Cernavodă, speranță pentru tratamentul cancerului și repornește producția de apă grea	71
3.17. Sprijin financiar în valoare de 70.502.000 lei pentru o nouă companie, Complexul Energetic Valea Jiului.....	72
3.18. Sprijin financiar în valoare de 705.749 milioane lei pentru Complexul Energetic Valea Jiului	74
3.19. Proiecte de energie regenerabilă pentru Valea Jiului	75
3.20. Consiliul Onorific pentru Energie	76
3.21. Retehnologizare Vidraru.....	77
3.22. P-TECC la București	77
3.23. Memorandum de Înțelegere privind proiectul de construire a interconectorului de gaze între România și Serbia	78

4. Deblocarea și accelerarea schemelor de compensare, plafonare și ajutor de stat **81**

4.1. Schema de ajutor de stat acordat întreprinderilor din sectoarele expuse unui risc real de relocare a emisiilor de dioxid de carbon din cauza costurilor indirecte semnificative pe care le suportă efectiv ca urmare a transferării costurilor emisiilor de gaze cu efect de seră în prețul energiei electrice– energointensivi (OUG nr. 138/2022) ..	81
4.2. Schema de ajutor de stat privind exceptarea unor categorii de consumatori finali de la aplicarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie (HG 495/2014).....	81

4.3. Schema de compensare pentru consumul de energie electrică și gaze naturale ale consumatorilor noncasnici.....	82
4.4. Un nou cadru de reglementare	83
5. Prevenire și Gestionare Riscuri în Sectorul Energetic	85
5.1. Asigurarea stocurilor de energie pentru sezonul rece.....	86
5.2. Schema de plafonare – compensare a asigurat printre cele mai mici prețuri la gaze naturale și la energie electrică din Uniunea European pentru români.....	87
5.3. Întâlnire cu reprezentanții companiilor de furnizare a energiei electrice și gazelor și ai instituțiilor bancare implicate în schema de furnizare a energiei.....	88
5.4. Comandamentul de iarnă	89
5.5. Comandamentul de vară.....	90
5.6. Gestionarea Situațiilor de Urgență	91
6. Eficientizarea Ministerului Energiei.....	94
6.1. Reorganizarea Ministerului Energiei.....	94
6.2. Întărirea Direcției Generale Ajutor de Stat și Fonduri Europene.....	94
6.3. Atragerea tinerilor în funcții publice.....	95
7. Implicare în comunitate	97
7.1. Fabrica de Unicorni.....	97
7.2. Săptămâna verde – Împreună pentru un viitor mai verde	98
7.3. Energie pentru viață.....	99
7.4. Gala Energiei Românești.....	99
7.5. Crosul Energiei.....	100

I. INVESTIȚII

2023 / 2024

1. Investiții

1.1. Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)

Planul Național de Redresare și Reziliență reprezintă o șansă pentru România, oportunitate care ne pune la dispoziție 2 miliarde de euro pentru investiții. Prioritizăm toate măsurile necesare pentru a debloca toate jaloanele din domeniul energiei și a accelera absorbția, astfel încât România să beneficieze de tranșele de finanțare aferente.

Comisia Europeană a aprobat modificarea Planului Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR), fiind emisă, în luna decembrie 2023, o nouă decizie de implementare de către Consiliul Uniunii Europene.

Închiderea Jalonului 133 din PNRR – investiții de 3,5 miliarde lei pentru capacități noi de producere a energiei electrice în cogenerare

Am semnat acordul de finanțare pentru proiectul „Capacități noi de producere energie electrică și termică pe gaze naturale în cogenerare de înaltă eficiență de 295 MW pentru Societatea Electrocentrale Craiova S.A.”. Această finanțare face parte din PNRR – măsura de investiții I.3, jalonul 133, jalon aferent cererii de plată nr. 2. Valoarea proiectului este de 1,3 miliarde lei fără TVA, iar valoarea finanțării nerambursabile acordate din PNRR este de 794,87 milioane lei fără TVA. Obiectivul proiectului constă în realizarea unei capacități noi de producere energie electrică și termică pe gaze naturale în cogenerare, de înaltă eficiență, de 295 MW, care va înlocui actualele capacități energetice existente, care funcționează pe cărbune. De asemenea, va avea un impact important în atingerea țintelor Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) 2021-2030 privind energia și clima. Punerea în funcțiune a noilor capacități este programată pentru 2026.

Totodată, investiția va contribui la atenuarea provocărilor cu care se confruntă Societatea Electrocentrale Craiova S.A. prin asigurarea energiei termice și electrice în concordanță cu solicitările comunității. Investiția va asigura furnizarea de energie electrică și termică consumatorilor. Prin realizarea investiției se vor îndeplini cerințele impuse prin Directiva privind eficiența energetică referitoare la randamentul global,

economia de energie primară și reducerea emisiilor în atmosferă a gazelor cu efect de seră și a celor poluante, inclusiv încadrarea sub limita de emisie specifică raportată la energia utilă produsă, de 250 gCO₂/kWh.

Astfel, **s-a închis jalonul PNRR 133 în timp record** și la termenul asumat. Numărul de contracte încheiate ajunge la 4, cu proiectele de cogenerare de înaltă eficiență din **Craiova, Constanța, Arad și Râmnicu Vâlcea**, a căror valoare însumată a capacității instalate în cogenerare (electrici+termici) este de 842 MW (486.2 MW electrici și 355.8 MW termici), **mult superioară țintei** asumate de 300 MWe. Am demarat procesul de implementare al tuturor celor patru contracte semnate. **Investiția totală este de 3,5 miliarde lei.**

Prin raportul Autorității de Audit se confirmă faptul că Jalonul 133 din Cererea de plată nr. 2 este îndeplinit mod satisfăcător, în conformitate cu cerințele din Anexa la Decizia de implementare a Consiliului (CID) și din Acordul de tip operațional.

Deblocarea Jalonului 129 din PNRR – Energie pe bază de hidrogen

Pe 6 iulie 2023, am semnat acordurile de încetare cu cei șapte beneficiari care au câștigat apelul pentru construirea unei capacități de electrolizoare noi de cel puțin 60 MW. Am fost nevoiți să ajungem la această soluție din cauza deficiențelor constatate de Comisia Europeană și Autoritatea de Audit. În aceeași zi, pe 6 iulie, am relansat apelul, punând în dezbatere publică un nou ghid pentru investiția privind construirea de capacități pentru producția de hidrogen verde în instalații de electroliză. Reluarea apelului a avut cauze de natură administrativă. Termenul limită de depunere aplicații a fost 4 septembrie 2023.

În urma relansării apelului, din totalul proiectelor depuse și evaluate, 6 dintre acestea au fost contractate. Valoarea contractelor este de 237 milioane euro, cu o valoare a ajutorului de stat solicitat de peste 92 milioane euro.

Capacitatea de producție contractată până în prezent este de peste 47,82 MWh₂ generat, rezultând o cantitate de hidrogen verde generată anual de 9.091,014 tone/an, în baza celor 6 proiecte care îndeplinesc toate prevederile Ghidului specific.

În prezent, continuăm procesul de contractare a proiectelor aprobate în evaluare pentru completarea țintei aferente Jalonului 129 din PNRR.

Închiderea Jalonului 115 – Scoaterea din operare a capacității de producție a energiei electrice pe bază de lignit

Pe 24 august Jalonul 115 a fost finalizat. Cele 5 grupuri energetice de la Mintia (1050 MW), Grupul energetic 8 Ișalnița (315 MW) și grupul energetic 3 Turceni (330MW) au fost retrase din exploatare din decembrie 2021, iar grupul energetic 3 Rovinari (330MW) a fost retras din exploatare începând cu 1 iunie 2023. De asemenea, grupul 7 Turceni (330MW) a fost retras din exploatare, cu trecere în conservare începând cu 1 iunie 2023. Toate documentele doveditoare au fost înaintate Comisiei Europene.

În data de 20 octombrie 2023 a avut loc o întâlnire tehnică cu serviciile COM (SG RECOVER/DG ECFIN), cu privire la stadiul îndeplinirii țințelor și jaloanelor incluse în Cererea de plată nr. 3. În ce privește Ținta 115, COM a apreciat că, la acel moment, aceasta nu era îndeplinită satisfăcător și că evaluarea se va face în strict acord cu Legea decarbonizării, jalonul 114 inclus în Cererea de plată nr. 2.

În data de 14 noiembrie 2023, am transmis COM, prin intermediul Coordonatorului Național, Cover Note-ul actualizat, împreună cu adresele CE Oltenia și Transelectrica, prin care se confirmă că, până în prezent, grupul Turceni 7 nu a fost scos din conservare.

Jalon 140 – Lansarea unei proceduri de ofertare pentru investiții în eficiența energetică în industrie

Jalonul 140 este finalizat, însă cele două apeluri lansate nu au asigurat îndeplinirea țintei asociate 141, care presupune finalizarea a cel puțin 50 de proiecte de eficiență energetică în industrie.

În marja modificării PNRR, am solicitat și am obținut aprobarea COM pentru **modificarea indicatorului cantitativ al țintei 141**, de la **50 de proiecte de eficiență energetică în industrie**, la **30**, cu mărirea alocării financiare maxime per proiect, de la **1.2 milioane EUR la 2 milioane EUR**. Bugetul total al investiției nu a fost modificat.

Au fost semnate 2 contracte de finanțare în cadrul apelului cu nr. 1. Valoarea contractelor este de 12.821.883,14 lei, valoarea ajutorului de stat solicitat pentru cele 2 contracte este de 6.255.282,49 lei.

În data de 08.01.2024, a fost lansat apelul cu numărul 3 pentru investiția 5 – Asigurarea eficienței energetice în sectorul industrial – Condiții specifice de accesare a finanțării din

fonduri europene aferente PNRR, pentru sprijinirea investițiilor în modernizarea, monitorizarea datelor de consum și îmbunătățirea eficienței energetice la nivelul operatorilor economici din industrie.

În urma finalizării evaluării a celor 52 de proiecte depuse în cadrul Apelului 3, până la începutul lunii septembrie au fost semnate și încărcate în platforma PNRR 48 de contracte. Valoarea totală a contractelor de finanțare este de aproximativ 600 milioane lei.

Jalon 127 - Intrarea în vigoare a cadrului legislativ care introduce măsuri de facilitare a investițiilor în eficiența energetică în industrie

HOTĂRÂREA pentru aprobarea unor măsuri necesare derulării activității societăților prestatoare de servicii de proiectare și performanță energetică și a modelului contractului cadru de servicii de proiectare și performanță energetică - a fost aprobată în ședința de guvern din data de 28.12.2023. Hotărârea de guvern a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 1192 din data de 29.12.2023;

ORDONANȚA DE URGENȚĂ privind reglementarea standardelor pentru instrumentele financiare ecologice dedicate sprijinirii măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice în industrie, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul energiei – OUG 119/2023 a fost publicat în Monitorul Oficial al României numărul 1142 din data de 18.12.2023.

Jalon 128 - Intrarea în vigoare a cadrului legislativ care introduce măsuri de decarbonizare a sectorului de încălzire – răcire

Pentru îndeplinirea acestui jalon, am demarat procedura înființării unui grup de lucru interministerial. Până în prezent, au fost primite nominalizări din partea ANRE și MDLPA.

Jalon 130 - Semnarea contractului pentru construirea unei rețele de distribuție pregătite pentru hidrogen în regiunea Oltenia

În cadrul ajustării PNRR cu 2,1 miliarde euro din componenta de grant, fondurile aferente acestei investiții au fost eliminate, iar jaloanele asociate investiției (130 și 132) au fost eliminate.

Măsura de investiții I2 (C16) fosta I1(C6)(jalon 124 – 125). Noi capacități de producție de energie electrică din surse regenerabile

Până în prezent, amsemnat **297 contracte** în cadrul **Investiției I.2 Noi capacități de producție electrică din surse regenerabile, Componenta C.6 Energie din PNRR**. Valoarea acestor contracte decontată din PNRR este de 409,822,402.57 euro, pentru o capacitate totală instalată de aproximativ 1807 MW în invertoare. La nivelul Serviciului Verificare Financiară au fost efectuate următoarele plăți în cadrul PNRR:

- în cadrul C6.I2 *Noi capacități pentru producția de electricitate din surse regenerabile* – suma de 57,036,992.46 lei

Totodată, în cadrul **Investiției I.2 Capacitățile de producție a hidrogenului verde care să fie utilizat pentru stocarea energiei electrice și/sau pentru decarbonizarea industriei**, au fost semnate până la acest moment 6 contracte de finanțare în valoare de 92,146,928 de euro, pentru o capacitate instalată de generare hidrogen de 47,82 MW.

Măsura de investiții I3. Dezvoltarea unei producții combinate de energie termică și energie electrică pe gaz flexibile și de înaltă eficiență în sectorul încălzirii centralizate

Sunt deja semnate 4 contracte în valoare totală nerambursabilă de 1.909.011.975 lei, respectiv 388,050,000.00 euro, pentru o capacitate totală instalată de 900MW (486.2 MW electrici și 413,8 MW termici), care acoperă tot bugetul alocat acestei investiții. Proiectele se află, în prezent, în implementare.

La nivelul Serviciului Verificare Financiară au fost efectuate următoarele plăți în cadrul PNRR:

- în cadrul C6.I3 *Dezvoltarea de capacități de producție pe gaz, flexibile și de înaltă eficiență, pentru cogenerarea de energie electrică și termică (CHP) în termoficare urbană, în vederea realizării unei decarbonizări profunde* – total sumă 101.504.866,37 lei compusă din suma de 389.056,25 lei (plată consultanță BEI) și suma de 101.115.810,12 lei (plată către beneficiari UAT);

Măsura de investiții I4. Lanțul de producție baterii celule fotovoltaice și stocare

Apelurile inițiale aferente Investiției 4, lansate în luna ianuarie 2023, au fost evaluate preliminar de către serviciile Comisiei Europene ca neconforme din perspectiva obligațiilor asumate de România în cadrul PNRR.

Ministerul Energiei a decis reluarea apelurilor, aliniate deplin cu descrierea jaloanelor 135 și 136 și, în consecință, a solicitat, în contextul modificării PNRR, amânarea termenelor pentru cele 2 jaloane și 3 ținte asociate:

jalon 135 – Semnarea contractelor pentru investițiile în lanțul de producție a bateriilor, celule și panouri fotovoltaice, decalare termen de la Q3 2022 la Q2 2024. În acest moment suntem în proces de evaluare și contractare.

jalon 136 – Semnarea contractelor în cadrul schemei de sprijin pentru stocarea cu baterii, decalare termen de la Q3 2022 la Q2 2024. În acest moment suntem în proces de evaluare și contractare.

țintă 137 (asociată jalonului 135) – S-au dat în folosință instalații de producție și/sau de asamblare și/sau de reciclare a bateriilor, decalare termen de la Q4 2025 la Q2 2026;

țintă 138 (asociată jalonului 135) – S-a dat în folosință capacitatea de producție a celulelor și panourilor fotovoltaice, decalare termen de la Q4 2025 la Q2 2026;

țintă 139 (asociată jalonului 136) – Capacitatea de stocare a energiei electrice este instalată, decalare termen de la Q4 2025 la Q2 2026.

Apelurile relansate au fost deschise în data de 8 februarie 2024 și s-au închis în data de 21.04.2024.

În marja relansării apelurilor, au fost revizuite schemele de ajutor de stat, ghidurile solicitantului și anexele, prin adresarea observațiilor COM, pachetele finale ale documentelor au fost transmise spre consultare preliminară SG Recover și DG COMP.

În urma închiderii perioadei de depunere, pe apelul aferent investiției I4.1 a fost depus un proiect cu o valoare solicitată de 123.185.918,78 lei (24.759.495,66 euro) – 250 MWh, iar în cadrul apelului aferent investiției I4.2 au fost depuse 5 proiecte cu o valoare solicitată de 387.370.921,15 lei (77.858.806,74) și o capacitate de aproximativ 2751 MWh. În cadrul apelului aferent investiției I4.3 au fost depuse 118 proiecte cu o valoare solicitată de

1.761.291.660,24 lei (354.007.127,26 euro) – capacitate aproximativ 5261 MW. Proiectele se află, în prezent, în etapa de evaluare.

Măsura de investiții 15 (jalon 140-141). Asigurarea eficienței energetice în sectorul industrial

A fost acceptată modificarea indicatorului de la 50 de proiecte la 30, cu mărirea alocării financiare maxime per proiect, de la 1,2 milioane EUR la 2 milioane EUR. Bugetul total al investiției nu a fost modificat.

În data de 08.01.2024, a fost lansat apelul cu numărul 3 pentru investiția 5 – Asigurarea eficienței energetice în sectorul industrial – Condiții specifice de accesare a finanțării din fonduri europene aferente PNRR, pentru sprijinirea investițiilor în modernizarea, monitorizarea datelor de consum și îmbunătățirea eficienței energetice la nivelul operatorilor economici din industrie. Termenul limită pentru depunerea proiectelor a fost de 29.03.2024, ora 17:00.

În urma apelurilor lansate pentru această măsură de investiții, au fost semnate în total 48 de contracte de finanțare. Valoarea totală nerambursabilă a acestor proiecte este de 46,798,909 euro la care se adaugă contribuția beneficiarilor în valoare de 82,851,454 euro.

1.2. Fondul pentru Modernizare

Cu o alocare de peste 15 miliarde euro, Fondul pentru Modernizare vizează tranziția către un sistem energetic cu emisii reduse de carbon, prin stimularea investițiilor în surse regenerabile de energie, rețelele de transport și distribuție a energiei termice în zonele rezidențiale și comerciale, interconectări de rețele pentru transportul de electricitate și gaze naturale, capacități de stocare a energie, modalități de îmbunătățire a eficienței energetice în diferite sectoare economice și asigurarea unei tranziții echitabile în regiunile dependente de cărbune.

Fondul pentru Modernizare este una dintre cele mai mari șanse de dezvoltare pe care România o are în istoria recentă, iar prin intermediul Ministerului Energiei gestionăm o investiție strategică pentru viitorul României și România Viitorului.

Până în prezent au fost semnate 23 contracte individuale în valoare totală nerambursabilă de **1,454,347,357 euro**. Dintre acestea, 10 contracte au fost încheiate cu C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA S.A., 4 contracte SPV Complexul Energetic Oltenia (CE Oltenia) – OMV PETROM și 4 contracte SPV CE Oltenia – TINMAR ENERGY, 2 contracte de tip CCGT, SPV CE Oltenia – Tinmar și CE Oltenia – Alro Slatina, de **1325 MW** și 3 contracte cu Transgaz. Cele 8 contracte SPV CE Oltenia însumează o capacitate totală instalată de **735 MW**, iar cele 2 contracte de tip CCGT **1325 MW**, rezultând astfel o capacitate totală de **2060 MW**.

Tot în cadrul Fondului pentru Modernizare, Program Cheie 1- Surse regenerabile de energie și stocarea energiei, în cadrul apelului pentru sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice produsă din surse regenerabile pentru autoconsum pentru entități publice, au fost semnate 166 contracte de finanțare în valoare nerambursabilă de aproximativ 89,274,444.77euro, iar în cadrul **Programului Cheie 3 – Sprijin pentru extinderea și modernizarea rețelei de distribuție a energiei electrice**, au fost semnate în total 63 de contracte în valoare totală nerambursabilă de aproximativ **5.216.536.735,42 lei, echivalentul a 1,066,586,526 euro**. În cadrul **Programului – Cheie 5 – Cogenerare de înaltă eficiență și modernizarea rețelelor de termoficare – Sprijin pentru modernizarea și realizarea de centrale în cogenerare de înaltă eficiență și pentru modernizarea rețelelor de termoficare**, apelul Sprijinirea investițiilor pentru modernizarea/reabilitarea rețelei inteligente de termoficare, au fost semnate deja **4 contracte de finanțare** cu **Municipiile Suceava, Constanța și Cluj Napoca**, precum și cu **TERMO URBAN CRAIOVA SRL**, în valoare totală de **1.320.062.499 lei, aproximativ 188,809,003.25 euro**.

Program – cheie 1: Surse regenerabile de energie și stocarea energiei. Sprijin pentru realizarea de noi centrale electrice și sisteme de încălzire-răcire bazate pe surse regenerabile de energie și pentru realizarea de capacități de stocare a energiei electrice

În data de 6 decembrie 2023 a fost lansat apelul pentru sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice produsă din surse regenerabile pentru autoconsum pentru entități publice. În cadrul apelului au fost depuse peste 1408 aplicații de finanțare, care se află, în prezent, în etapa de evaluare și contractare. Dintre acestea 1396 de proiecte au o valoare a finanțării solicitate de aproximativ 705.489.332 euro.

În luna aprilie 2024, au fost lansate 2 apeluri de proiecte pentru Sprijinirea investițiilor în noi capacități de producție de energie electrică produsă din surse regenerabile – solar, eolian și hidro pentru producție și autoconsum pentru societăți și regii autonome.

În luna iunie, au fost publicate în consultare publică, documentele programatice aferente investiției în sisteme de stocarea energiei electrice „Sprijinirea investițiilor în dezvoltarea capacităților de stocare a energiei electrice (baterii) cu finanțare din Fondul pentru modernizare”.

Prin acest program, am finanțat până acum 166 de contracte cu primării, universități și instituții publice, cu o valoare totală de 103,300,938 de euro, din care 89,274,445 de euro reprezintă fonduri europene nerambursabile. Prin aceste contracte, comunitățile locale și entitățile publice pot dezvolta parcuri fotovoltaice sau eoliene sau microhidrocentrale pentru autoconsum. În cele mai multe cazuri, investițiile acestea acoperă până la 70% din consumul propriu, de la iluminat public și până la utilitățile școlilor. Așa cum am promis: accelerăm investițiile pentru o Românie plină de energie.

Program - cheie 3: modernizarea și extinderea rețelelor de transport și distribuție de energie electrică și gaze naturale, inclusiv pentru tranziția la rețele capabile să preia hidrogen verde și pentru construirea și modernizarea depozitelor de înmagazinare a gazelor naturale și pentru creșterea nivelului de interconectivitate al rețelei electrice de transport

Consolidarea sistemului energetic național prin rețeaua de distribuție este o prioritate. Putem face aceasta prin investiții continue, prin accelerarea Fondului pentru Modernizare și absorbția fondurilor europene.

Într-un an de mandat, numărul de proiecte contractate a crescut de la 4 la 63, iar valoarea acestora de la 454,8 milioane lei la peste 5 miliarde lei, echivalentul a 1,066,586,526 de euro. Am realizat semnarea contractelor de finanțare pentru modernizarea rețelei de distribuție electrică în majoritatea județelor din țară.

Fondul pentru Modernizare susține un procent de 80% din valoarea totală a cheltuielilor eligibile.

Program – cheie 4: Hidrogen verde – Sprijin pentru producția de hidrogen verde și utilizarea acestuia în aplicații industriale pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

A fost elaborată noua schemă de ajutor de stat având ca obiectiv sprijinirea investițiilor în construirea de capacități pentru producția de hidrogen verde în instalații de electroliză și instalații de stocare pentru consumatorii industriali.

Schema de ajutor de stat a fost actualizată, având ca bază legală Cadrul temporar de criză și de tranziție Ucraina 2023/C 101/03 și ulterior prenotificată Comisiei Europene în luna august 2024. Pentru varianta actualizată a schemei de ajutor de stat se desfășoară o comunicare în vederea aprobării părții descriptive a deciziei COM de aprobare a schemei.

Program – cheie 5: Cogenerare de înaltă eficiență și modernizarea rețelelor de termoficare – Sprijin pentru modernizarea și realizarea de centrale în cogenerare de înaltă eficiență și pentru modernizarea rețelelor de termoficare

1. Apelurile de proiecte pentru sprijinirea investițiilor pentru modernizarea/reabilitarea rețelei inteligente de termoficare au fost deschise în data de 01.02.2024.

În luna iunie a fost închis apelul competitiv de **proiecte de tip A**, în cadrul căruia au fost depuse 9 proiecte, cu o valoare totală a finanțării nerambursabile solicitate de aproximativ 270.912.189 euro. Toate proiectele sunt în procesul de evaluare. Apelul de **proiecte de tip B** este încă deschis până la data de 01.01.2027. Până în acest moment au fost depuse 9 proiecte, din care 1 proiect a fost retras, cele 8 rămase având o valoare totală a finanțării nerambursabile solicitate de aproximativ 385.402.500 euro. În acest moment sunt semnate 4 contracte de finanțare, în valoare totală de **aproximativ 188,809,003 euro**.

2. Schema multianuală pentru CHP notificată, având ca obiectiv sprijinirea dezvoltării de capacități de producție pe gaz, flexibile, pentru producerea de energie electrică și termică în cogenerare de înaltă eficiență (CHP) în sectorul încălzirii centralizate, a fost transmisă spre aprobare la BEI în cadrul primei sesiuni din anul 2024, în data 14 februarie. Apelul de proiecte pentru producerea de energie electrică și termică în cogenerare de înaltă eficiență (CHP) în sectorul încălzirii centralizate a fost închis în data de 31 iulie 2024. Până la data închiderii apelului au fost depuse 17 proiecte, din care 1 a fost retras, cele 16

proiecte rămase având o valoare a finanțării solicitate de aproximativ 780.185.504 euro. În acest moment proiectele se află în etapa de evaluare.

3. Schemă de ajutor de stat pentru dezvoltarea de capacități de producție pe gaz, biomasa, biogaz pentru producerea de energie electrică și termică în cogenerare de înaltă eficiență (CHP) – pentru autoconsum. Schema de ajutor de stat și ghidul solicitantului se află în lucru și se întreprind procedurile necesare pentru demararea consultărilor publice.

4. Sprijinirea investițiilor în capacități de producere energie geotermală: Schema de ajutor de stat exceptată de la notificare în baza GBER având ca obiectiv sprijinirea investițiilor în capacități de producere energie geotermală este în lucru, împreună cu ghidul solicitantului și se întreprind procedurile necesare pentru demararea consultărilor publice.

Program – cheie 8: Sprijinirea producției de Biocombustibili

În luna iunie 2023 am publicat Chestionarul și Anunțul privind solicitarea de transmitere a expresiilor de interes pentru proiecte de investiții în producția de biocombustibili avansați, în vederea finanțării din Fondul pentru Modernizare, fiind primite mai multe propuneri din partea societăților interesate.

Ghidul Solicitantului și celelalte documente necesare sunt în curs de finalizare. A fost elaborată schema de ajutor de stat și retransmisă către Consiliul Concurenței. La momentul transmiterii raportului, aplicația de finanțare și schema de ajutor de stat sunt în proces de aprobare, fiind întocmite răspunsurile la observațiile și solicitările de clarificări transmise de BEI, respectiv DG COMP.

Proiecte Individuale de construcție a 8 parcuri fotovoltaice

Pe 17 iulie 2023 am semnat contractele de finanțare pentru 8 parcuri fotovoltaice, investiții strategice susținute în proporție de 70% din Fondul pentru Modernizare cu o valoare nerambursabilă de 460,561,946 euro. Sute de milioane de euro pentru tranziția verde a României. Contractele au fost încheiate cu SPV Complexul Energetic Oltenia – OMV Petrom și cu SPV Complexul Energetic Oltenia – Tinmar Energy, pentru construirea de parcuri fotovoltaice la Ișalnița, Tismana, Roșia, Rovinari, Turceni, precum și pe haldele Pinoasa și Bohorelu.

Au fost declanșate procedurile de achiziție pentru contractarea serviciilor de inginerie, construcție și punere în funcțiune a noilor capacități.

Pentru România acest lucru este important întrucât va obține acces rapid la mai multă energie curată pentru toți românii. Avem șanse ca până la finalul anului următor să punem în funcțiune capacități de 735 MW putere instalată.

Pentru Complexul Energetic Oltenia este important întrucât compania se modernizează și face trecerea de la cărbune la energie verde, beneficiind de noi surse de venit și de pregătirea angajaților pentru un nou viitor.

Proiecte Individuale de construcție a centralelor cu ciclu combinat

În data de 17 iulie am semnat contractul cu Societatea CENTRALĂ ÎN CICLU COMBINAT PE GAZ (CCCG) TURCENI S.A. (SPV CE Oltenia – TINMAR ENERGY) pentru construirea unei centrale electrice cu ciclu combinat pe bază de gaz natural, de aproximativ 475 MW, la Turceni pentru o finanțare de 167,504,815 euro, iar în data de 23.02.2024 a fost semnat contractul aferent proiectului Construirea unei centrale electrice cu ciclu combinat pe bază de gaz natural (SPV CE Oltenia- ALRO Slatina), de aproximativ 850 MW, la Ișalnița, cu o finanțare de 253,125,302 euro.

Etapa 4 – Energia Geotermală

La Ministerul Energiei pregătim noi finanțări prin Fondul pentru Modernizare pentru investiții în capacități de producere a energiei din resursă regenerabilă

După finalizarea celor două apeluri pentru sprijinirea investițiilor în noi capacități de producție de energie electrică produsă din surse regenerabile solar, eolian și hidro, finanțate prin Fondul pentru Modernizare și Planul Național de Redresare și Reziliență, continuăm demersul strategic, prin includerea, în calendarul finanțărilor, a unei resurse cu un potențial considerabil – energia geotermală.

Astfel, pentru a răspunde într-o manieră optimă și calibrată la nevoile, capacitățile și resursele disponibile, în data de 28 octombrie 2023, am lansat o consultare de piață, solicitând părților interesate transmiterea unor expresii de interes pentru investiții în construirea de capacități de producere a energiei folosind resursa regenerabilă geotermală, necesare pentru echilibrarea rețelei, creșterea eficienței energetice la nivelul României și reducere dependenței de combustibilii clasici.

La începutul lunii februarie 2024, în urma unei vizite de lucru la Washington, ELCEN a semnat un acord pentru realizarea studiului de fezabilitate privind exploatarea energiei geotermale în București.

Contribuind la atingerea obiectivului european de zero emisii de dioxid de carbon, măsura de investiții va fi finanțată integral din Fondul pentru Modernizare.

În acest sens, intenționăm să cartografiem, într-o primă etapă, potențialul investițional, solicitând, astfel, celor interesați transmiterea unor expresii de interes.

Întrucât energia geotermală este o sursă de energie regenerabilă locală și ecologică, eficientă din punct de vedere economic, oferind un potențial considerabil de a produce energie electrică și termică, distribuită apoi în rețele, toate proiectele finanțate prin Fondul pentru Modernizare care utilizează apă geotermală, vor include obligatoriu un foraj de extracție și un foraj pentru reinjectarea apei.

Ministerul Energiei a lansat pe 6 decembrie un apel nou de proiecte pentru autoritățile publice locale, din Fondul pentru Modernizare, pentru sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice produse din surse regenerabile pentru autoconsum aferent apelului de proiecte pentru solicitanții din sectorul public

La Ministerul Energiei am lansat pe 6 decembrie un apel nou de proiecte pentru autoritățile publice locale, din Fondul pentru Modernizare, pentru sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice, produsă din surse regenerabile pentru autoconsum. Prin acest apel de proiecte, dăm șansa instituțiilor locale să își acopere o parte din consumul clădirilor publice din surse de energie regenerabilă pentru școli, grădinițe, spitale și alte locuri publice importante pentru cetățeni.

Acest apel de proiecte este finanțat prin Fondul pentru Modernizare, în cadrul Programului – Cheie 1 – Surse regenerabile de energie și stocarea energiei. Bugetul alocat acestui apel de proiecte este de 500.000.000 euro, iar valoarea grantului care poate fi acordat este de maximum 10 milioane euro pe beneficiar. În cadrul apelului au fost depuse peste 1408 aplicații de finanțare, care se află, în prezent, în etapa de evaluare și contractare. Dintre acestea 1396 de proiecte au o valoare a finanțării solicitate de aproximativ 705.489.332 euro.

Fondul pentru Modernizare reprezintă cea mai mare șansă pentru energia României de mâine: o energie mai sigură, mai competitivă și mai verde. În acest proces, Ministerul Energiei consideră autoritățile publice locale drept parteneri de încredere în acest proces. De multe ori, la nivel local și proiectele se mișcă mai repede și mai bine, iar comunitățile au devenit vectori de dezvoltare. Prin acest apel de proiecte, dăm șansa instituțiilor locale să își acopere o parte din consumul clădirilor publice din surse de energie regenerabilă pentru școli, grădinițe, spitale și alte locuri publice importante pentru cetățeni. Regula primul venit – primul servit vine în sprijinul autorităților care au pregătit din timp proiecte, dar avem și un buget generos de 500 de milioane de euro.

Cu aceste fonduri putem să acoperim cât mai multe nevoi din teritoriu. Evaluarea proiectelor este derulată la nivelul experților Ministerului Energiei, care au acumulat o experiență semnificativă prin prisma gestionării unor proiecte similare, cu beneficiari privați. Continuăm în paralel efortul de creștere a capacității administrative a ministerului, pentru a asigura un proces de evaluare, contractare și monitorizare transparent, obiectiv și eficient

Sprijinul financiar sub formă de grant este acordat pentru investiții destinate producției de energie electrică din surse regenerabile de energie eoliană, solară sau hidro, contribuind la atingerea obiectivelor asumate de România în cadrul PNIESC, la obiectivele Pactului verde european ca strategie de creștere sustenabilă a Europei și de combatere a schimbărilor climatice în concordanță cu angajamentele Uniunii de punere în aplicare a Acordului de la Paris și obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, Programul – cheie 1: Surse regenerabile de energie și stocarea energiei și în cadrul PNIESC.

Ministerul Energiei a lansat pe 25 aprilie două apeluri noi de proiecte pentru societăți și regii autonome, finanțate din Fondul pentru Modernizare, pentru sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice produsă din surse regenerabile pentru producție și autoconsum

În cadrul apelului pentru autoconsum, bugetul schemei de ajutor de stat este echivalentul în lei a sumei de 415.000.000 euro și reprezintă sume nerambursabile din Fondul pentru modernizare.

În cadrul celui de-al doilea apel dedicat producției energiei electrice din surse regenerabile, bugetul schemei de ajutor de este echivalentul în lei a sumei de 400.00.000 euro și reprezintă sume nerambursabile din Fondul pentru modernizare.

Potențiali beneficiari: întreprinderi, inclusiv întreprinderi nou înființate, precum și regiile autonome, legal constituite și înregistrate la ONRC în România.

Finanțarea din Fondul pentru Modernizare depășește 815 milioane euro.

Procedurile de ofertare concurențială a fost în derulare până la 23 iulie 2024 și au fost depuse:

- Sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice produsă din surse regenerabile aferent apelului de proiecte pentru societăți și regii autonome: 803 proiecte depuse, cu o valoare eligibilă de aproape 5 miliarde euro, din care 1,3 miliarde euro finanțare nerambursabilă solicitată și 3,7 miliarde euro contribuție proprie.
- Surse regenerabile de energie și stocarea energiei- Sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice produsă din surse regenerabile pentru autoconsum: 329 proiecte depuse, cu o valoare eligibilă de peste 180 milioane euro, din care peste 104 milioane euro finanțare nerambursabilă solicitată și 76 milioane euro contribuție proprie. Ținând cont că bugetul nu a fost epuizat, apelul se află în pregătire de relansare

1.3. Finalizarea plăților pentru „ELECTRIC UP 1” și demararea “ELECTRIC UP 2” – finanțarea IMM-urilor și domeniului HORECA pentru instalarea de panouri fotovoltaice și stații de reîncărcare pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in

Odată cu preluarea mandatului, am demarat activități de reorganizare instituțională pentru optimizarea implementării programului ELECTRIC UP. **Am finalizat** Ciclul I al Programului de finanțare **ELECTRIC UP** pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică cu o putere instalată cuprinsă între 27 kWp – 100 kWp necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul Energetic

Național, precum și a stațiilor de reîncărcare de 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in, **prin decontarea unui număr de 1.528 de dosare, în valoare totală de 479.804.362,48 lei.**

Am demarat etapa de monitorizare a proiectelor implementate în cadrul Ciclului I. Astfel, în perioada de monitorizare, Beneficiarii vor întocmi și vor transmite anual, în format electronic, un raport referitor la funcționalitatea sistemului de panouri fotovoltaice și a stațiilor de reîncărcare electrice, derularea activităților și un audit energetic.

În prezent lucrăm la pregătirea cadrului legislativ și organizatoric în vederea deschiderii unui nou apel de finanțare în cadrul **Programului Electric Up.**

Am demarat Ciclul II al programului prin aprobarea Ordonanței de urgență nr 39 din 23.04.2024 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență nr. 159/2020 privind finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii și domeniului HORECA pentru instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice pentru producerea de energie electrică cu o putere instalată cuprinsă între 27 kWp și 100 kWp necesară consumului propriu și livrarea surplusului în Sistemul energetic național, precum și a stațiilor de reîncărcare de minimum 22 kW pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in, prin Programul de finanțare ELECTRIC UP.

Pentru asigurarea transparenței decizionale, pe site-ul Ministerului Energiei, la secțiunea dedicată programului Electric-Up au fost publicate, proiectele Schemei de ajutor de minimis și Ghidului de finanțare.

Bugetul pentru a doua ediție a programului Electric Up este 450 milioane lei, prin care asigurăm finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii și a persoanelor juridice române care activează în domeniul HORECA.

- Creștem valoarea finanțării de la 100 mii euro, la 150 mii euro;
- Mărim puterea instalată pe care o finanțăm, până la 150 kW;
- Continuăm să finanțăm stațiile de încărcare mașini electrice și introducem ca noutate finanțarea sistemelor alternative de încălzire/ răcire;
- Introducem obligativitatea stocării.

Lansarea celei de-a doua ediții a programului este estimată pentru începutul lunii octombrie 2024.

1.4. Programul „Anghel Saligny” - Extinderea și modernizarea sistemului de distribuție a gazelor naturale prin transformarea în sisteme inteligente

Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”, aferent dezvoltării/modernizării sistemelor de distribuție gaze naturale este un program multianual, finanțat de la bugetul de stat, coordonat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, în colaborare cu Ministerul Energiei și are ca obiectiv general îmbunătățirea atât a condițiilor de viață, cât și atragerea de noi investitori în zone cu potențial.

Prin Programul Național de Investiții „Anghel Saligny se pot finanța următoarele:

- a)** înființarea de noi sisteme de distribuție a gazelor naturale;
- b)** extinderea sistemului de distribuție a gazelor naturale în localitățile din cadrul unei unități administrativ-teritoriale;
- c)** modernizarea sistemelor de distribuție a gazelor naturale prin transformarea în sisteme inteligente de distribuție a gazelor naturale.

Conform Protocolului încheiat de M.D.L.P.A. și M.E., activitatea din cadrul Programului Național de Investiții „Anghel Saligny” cuprinde două etape de analiză, în momentul de față etapa I fiind încheiată, iar etapa a II a fiind în curs de desfășurare.

Etapa I, demarată în mai-iunie 2023 în cadrul Serviciului Unic Gaze Naturale și Autorizări, a presupus analizarea cererilor de finanțare privind extinderea sistemelor de distribuție a gazelor naturale în localitățile din cadrul unei unități administrativ-teritoriale și modernizarea sistemelor de distribuție a gazelor naturale prin transformarea în sisteme inteligente, urmată de aprobarea, prin ordin comun a celor două ministere, a listelor de obiective de investiții incluse în Program, precum și a sumelor alocate acestora. Ordinele comune au fost semnate pentru toate cele 41 de județe ale țării, Alba, Arad, Argeș, Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Brașov, Buzău, Botoșani, Brăila, Călărași, Constanța, Cluj, Covasna, Dâmbovița, Dolj, Galați, Giurgiu, Gorj, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iași, Ilfov, Mehedinți, Neamț, Olt, Prahova, Satu-Mare, Sălaj, Sibiu, Suceava, Teleorman, Tulcea, Timiș, Vrancea, Vaslui, Vâlcea, Mureș, Maramureș și Caraș-Severin, încheindu-se astfel prima etapa a Programului Național de Investiții.

Etapa a II-a. În momentul de față este în curs de desfășurare etapa a II-a a PNI „Anghel Saligny”, în cadrul căreia, în vederea încheierii contractelor de finanțare, Ministerul Energiei are obligația verificării existenței contractului de concesiune, autorizației de înființare eliberată de A.N.R.E., avizului tehnic de racordare emis de S.N.T.G.N. Transgaz (soluție) și avizului tehnic de principiu eliberat de concesionar, după caz.

Astfel, în anul 2023 au fost semnate un număr de **12 proiecte** pentru următoarele UAT-uri:

1. UAT Sadu, jud. Sibiu	7. UAT Pleșoiu, jud. Olt
2. UAT Borcea, jud. Călărași	8. UAT Cungrea, jud. Olt
3. UAT Frumuseeni, jud. Arad	9. UAT Comana, jud. Giurgiu
4. UAT Scornicești, jud. Olt	10. UAT Bobicești, jud. Olt
5. UAT Faraoani, jud. Bacău	11. UAT Șerbănești, jud. Olt
6. UAT Bolintin-Vale, jud. Giurgiu	12. UAT Dărmănești, jud. Bacău

În prima jumătate a anului 2024 au fost semnate **40 proiecte** pentru următoarele UAT-uri:

1 UAT Teliucu Inferior, Jud. Hunedoara	21 UAT Lisa, Jud. Brașov
2 UAT Totești, Jud. Hunedoara	22 UAT Iancu Jianu, Jud. Olt
3 UAT Ion Creangă, Jud. Neamț	23 UAT Gușoeni, Jud. Vâlcea
4 UAT Fântânele, Jud. Arad	24 UAT Drăguțești, Jud. Gorj
5 UAT Dragalina, Jud. Călărași	25 UAT Gornet, jud. Prahova
6 UAT Timișești, Jud. Neamț	26 UAT Bunești, jud. Vâlcea
7 UAT Onești, Jud. Bacău	27 UAT Țuțora, Jud. Iași
8 UAT Ruginoasa, Jud. Neamț	28 UAT Aghireșu, Jud. Cluj
9 UAT Râfov, Jud. Prahova	29 UAT Făurei, Jud. Neamț
10 UAT Daia Română, Jud. Alba	30 UAT Mihai Eminescu, Jud Botosani
11 UAT Șieu-Măgheruș, Jud. Bistrița	31 UAT Coțofenii din Față, Jud. Dolj
Năsăud	32 UAT Medgidia, Jud. Constanța
12 UAT Mărgineni, Jud. Neamț	33 UAT Gropeni, Jud. Brăila
13 UAT Poiana, Jud. Dâmbovița	34 UAT Țintești, Jud. Buzău
14 UAT Călan, Jud. Hunedoara	35 UAT Târgu Lăpuș, Jud. Maramureș
15 UAT Dulcești, Jud. Neamț	36 UAT Zănești, Jud. Neamț
16 UAT Dragodana, Jud. Dâmbovița	37 UAT Lopadea Nouă, Jud Alba
17 UAT Ștefan Vodă, Jud. Călărași	38 UAT Valea Iașului, jud Argeș
18 UAT Icușești, Jud. Neamț	39 UAT Buciumeni, jud. Dâmbovița

19 UAT Bira, Jud Neamt
20 UAT Câțcău, Jud. Cluj

40 UAT Sagna, jud. Neamț

În perioada iunie–septembrie 2024, au fost semnate încă 27 de proiecte pentru următoarele UAT-uri:

1	UAT Lopadea Nouă, Jud Alba	15	UAT Ștefănești, jud. Vâlcea
2	UAT Valea Iașului , jud Argeș	16	UAT Bunești, jud. Brașov
3	UAT Buciumeni, jud. Dâmbovița	17	UAT Petrești, jud. Dâmbovița
4	UAT Sagna, jud. Neamț- resemnată	18	UAT Țifești, jud. Vrancea
5	UAT Păulești, jud. Satu Mare	19	UAT Ogrezeni jud. Giurgiu
6	UAT Ștefan cel Mare, Jud. Vaslui	20	UAT Cătunele, jud. Gorj
7	UAT Garoafa, jud. Vrancea	21	UAT Pogonești, jud. Vaslui
8	UAT Tichilești, jud. Brăila	22	UAT Răucești, jud. Neamț
9	UAT Leorda, jud. Botoșani	23	UAT Negrești-Oaș -din septembrie
10	UAT Surani, jud. Prahova	24.	UAT Schitu Golești, jud. Argeș
11	UAT Scutelnici, jud. Buzău	25.	UAT Curcani, jud. Călărași
12	UAT Cireșu, jud. Brăila	26.	UAT Braniștea, jud. Dâmbovița
13	UAT Vulturești, jud. Vaslui	27.	UAT Jirlău, jud. Brăila
14	UAT Vălenii de Munte, jud. Prahova		

La data realizării raportului, la Ministerul Energiei au fost primite spre analiză de la partenerul MDLPA și verificate în cadrul Serviciului Unic Gaze Naturale și Autorizări documentele pentru proiectele aferente a 30 de unități administrativ-teritoriale.

1.5. Au reînceput lucrările la cel mai așteptat proiect energetic în execuție, centrala de la Iernut

Pe 1 august 2023, SNGN ROMGAZ SA a emis **Ordinul de începere a lucrărilor în vederea finalizării Centralei** cu o putere instalată de 430 MW de la Iernut, un proiect strategic atât pentru ROMGAZ, cât și pentru România. Astfel, s-a intrat în etapa de finalizare a investiției în noua centrală, estimându-se că punerea în funcțiune se va realiza până în decembrie 2024.

În septembrie am mers în vizită pentru a vedea stadiul lucrărilor de la Iernut. Termocentrala Iernut beneficiază de o poziționare strategică, fiind amplasată în centrul

sistemului energetic național. Prin acest proiect se are în vedere acoperirea consumului național de electricitate prin acționarea pe piețele de energie electrică angro și de echilibrare, asigurarea de servicii tehnologice pentru sistemul energetic național și eliminarea posibilelor blocaje în rețeaua din nord-vestul României.

Centrala cuprinde patru turbine cu gaz plus patru cazane recuperatoare pentru producere abur cu trei niveluri de presiune și două turbine cu abur. Finanțarea este asigurată din Planul Național de Investiții.

La momentul transmiterii raportului, se depun toate eforturile pentru susținerea executantului în asigurarea ritmului de progres necesar respectării termenului de punere în funcțiune asumat prin contract.

1.6. Finanțarea activităților de cercetare-dezvoltare, aplicații și inginerie tehnologică aferente suportului tehnic național pentru energetică nucleară din Programului Anual de cercetare RATEN

În iunie-august am efectuat plăți în valoare de 27 milioane lei (5,5 milioane euro). La acest moment, echipa Ministerului Energiei caută cele mai bune soluții pentru deblocarea proiectului ALFRED, dezvoltarea și demonstrarea reactorilor răciți cu plumb.

1.7. Compania Oil Terminal a semnat un acord cu compania românească Iulius, pentru o investiție de peste 800 de milioane de euro, care va schimba fața Constanței

În data de 14 septembrie compania Oil Terminal, din portofoliul Ministerului Energiei, a semnat un acord cu compania românească Iulius, pentru o investiție de peste 800 de milioane de euro, care va schimba fața Constanței. Pentru constănțeni și milioane de turiști din următorii ani este o veste excelentă.

Proiectul va fi dezvoltat după conceptul de oraș în oraș iar aici oamenii vor avea acces la toate facilitățile de care au nevoie pentru un stil de viață urban sustenabil. Demersul va integra o grădină botanică și parc cu funcțiuni de relaxare, sport și entertainment în aer liber, dar și o componentă de birouri, astfel încât să se creeze oportunități investiționale și

să susțină retenția tinerelor talente locale și dezvoltarea centrului universitar. Va fi și o destinație pentru shopping și recreere, cu noi concepte de retail și entertainment, fresh market cu producători și antreprenori locali, restaurante, bistrouri și cafenele tematice, dar și funcțiuni culturale și de divertisment, care să asigure posibilități de petrecere a timpului liber într-o manieră calitativă tot timpul anului.

Acest parteneriat între o companie cu capital majoritar de stat și un antreprenor român serios, cu rezultate demonstrate, reprezintă cea mai mare șansă de dezvoltare pentru Constanța și Dobrogea. Obiectivul este transformarea comunității printr-un spațiu modern, atrăgător pentru oportunități economice și turism, indiferent de sezon.

Până în prezent, părțile au început colaborarea în vederea întocmirii documentelor necesare obținerii autorizațiilor de demolare, a Certificatului de urbanism și a autorizațiilor de mediu necesare dezvoltării proiectului.

Am încurajat toate companiile din portofoliul ministerului energiei să încheie astfel de parteneriate, într-un mod competitiv și transparent, și să contribuie astfel la bunăstarea românilor prin crearea de locuri de muncă și prin creșterea calității vieții.

1.8. Începerea procedurii de selecție pentru un terminal de bitum în Portul Constanța de către Oil Terminal

OIL TERMINAL a început în octombrie procedura de selecție pentru un terminal de bitum în Portul Constanța. Este o investiție strategică pentru România, dar și pentru viitorul efort de reconstrucție a Ucrainei. Printr-un comunicat remis Bursei de Valori București, compania OIL TERMINAL, aflată sub autoritatea tutelară a Ministerului Energiei, informează acționarii și investitorii că, până la data limita de 20.10.2023 au fost depuse intenții pentru dezvoltarea unui terminal pentru bitum în Portul Constanța de către:

1. Takida Terminal S.R.L.;	4. OMV Petrom S.A.;
2. Euronova Energies S.A.;	5. Trafigura Pte Ltd;
3. Frial S.A.;	6. Vitaro Energy S.R.L.

În această perioadă, ofertele ferme obținute au fost supuse analizei comisiei interne, rezultatele urmând a fi prezentate în Consiliul de Administrație. Ca urmare a desfășurării procedurii de selecție competitivă, a fost aprobată prin Hotărâre AGEA încheierea unui

acord de Parteneriat privind construirea în depozitul port a unui terminal de bitum, conform căruia Oil Terminal va fi proprietarul și operatorul terminalului de bitum construit, iar Euronova Energies va fi utilizatorul exclusiv al terminalului, în baza unui drept exclusiv de utilizare.

Răspundem unei nevoi din partea pieței interne, pentru care România acoperă mai puțin de un sfert din producția internă. În plus, este important să ne pregătim încă de pe acum, prin această investiție strategică, pentru efortul de reconstrucție a Ucrainei în anii ce vor veni.

Ministerul Energiei subliniază prin această inițiativă angajamentul ferm al României de a-și maximiza potențialul și resursele, consolidând poziția țării ca lider energetic în această parte a Europei.

1.9. Sprijin instituțional pentru repornirea activității la Azomureș

În luna septembrie Combinatul chimic Azomureș a repornit la jumătate din capacitate. Echipa managerială a societății a decis repornirea instalației Amoniac III și reluarea producției de îngrășăminte complexe NPK, Azotat de Amoniu și Nitrocalcar, la circa 55% din capacitate. În 3 luni, am avut 3 întâlniri cu echipa Azomureș în care am susținut repornirea acestui combinat strategic pentru țară. Prin redeschiderea Azomureș se va asigura o importantă sursă de furnizare a îngrășămintelor pentru fermierii români. În același timp, pentru a veni în întâmpinarea planurilor de viitor ale combinatului, în luna februarie a.c. am lansat o solicitare de expresii de interes pentru finanțarea din Fondul pentru Modernizare a investițiilor în producția de hidrogen și utilizarea acestuia în aplicații industriale, apel estimat a fi disponibil după aprobarea fondurile de către Banca Europeană de Investiții.

1.10. CET Titan – Primul CET nou din București din ultimii 15 ani

În data de 3 iunie 2024, au început lucrările pentru CET Titan, o centrală complet automatizată care va fi echipată cu cinci grupuri motor-generator (Hydrogen Ready) având o putere electrică instalată de până la 50 MWe respectiv o putere termică instalată de până la 40MWt (34,4 Gcal/h). Poate utiliza atât gaz metan cât și amestec cu hidrogen,

configurând în Titan cea mai modernă și flexibilă soluție pentru o instalație automatizată integrată în sistemul de termoficare și energetic din estul capitalei.

Astfel, prin proiectul unei noi centrale electrice de termoficare în cogenerare de înaltă eficiență (Combined Heat and Power) – CET Titan București devine primul proiect de acest tip din ultimii 15 ani în capitala României.

Ministerul Energiei, prin Fondul pentru Modernizare, va putea finanța proiectul cu 40 de milioane de euro, fonduri nerambursabile, din totalul cheltuielilor de 70 de milioane de euro.

CET Titan este un proiect care a fost în atenția mea și a echipei mele încă de la începutul mandatului. Este o șansă și pentru locuitorii capitalei României să aibă acces la apă caldă și căldură într-un mod mai predictibil. Va deservi 10.000 de apartamente cu apă și căldură și peste 20.000 de puncte de consum cu energie electrică.

Construcția CET Titan este estimată a fi finalizată la finalul anului 2026. Totodată, centrala va contribui la reducerea emisiilor de carbon.

II. LEGISLAȚIE

2023 / 2024

2. Legislație

2.1. Strategia Energetică a României 2025–2035, cu perspectiva anului 2050

Pe 14 iunie 2024, Ministerul Energiei a lansat în consultare publică proiectul Strategiei Energetice a României 2025–2035, cu perspectiva anului 2050. Consultarea publică s-a încheiat pe 13 iulie 2024, iar după integrarea a sute de puncte de vedere primite din industrie, mediul academic și societatea civilă, precum și după încheierea procesului de consultare interinstituțională, Ministerul Energiei a publicat varianta revizuită pe 23 august.

În prezent, documentul se află în etapa de încadrare privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe. Urmează procedura de avizare interinstituțională și adoptarea prin hotărâre de guvern.

Strategia energetică este un document programatic care definește viziunea și stabilește obiectivele fundamentale de dezvoltare a sectorului energetic național. De asemenea, documentul indică reperele naționale, europene și globale care influențează și determină politicile și deciziile din domeniul energetic.

Strategia ține cont de transformările economice, tehnologice și geopolitice la nivel global și regional, precum și de provocările majore generate de necesitatea tranziției verzi, de fluctuațiile piețelor și de poziția de graniță a României în UE și NATO, cu războaie aflate în desfășurare în imediata vecinătate. Mai mult, având în vedere faptul că securitatea energetică a României este indisolubil legată de cea a Republicii Moldova, este esențial ca sectorul energetic național să aibă capacitatea de a satisface toate necesitățile Republicii Moldova, în orice situație. Astfel, România aspiră să își consolideze rolul de pilon regional al securității energetice.

Toate obiectivele de reformă și modernizare țin cont de accesibilitate, inclusivitate și competitivitate economică pentru cetățeni și consumatori industriali deopotrivă. Strategia Energetică a României își propune atingerea a șase obiective fundamentale:

- Securitate energetică;

- Energie cu emisii scăzute de carbon;
- Eficiență energetică;
- Acces fizic la energie pentru toți consumatorii și accesibilitate financiară și competitivitate economică a energiei;
- Piețe de energie eficiente;
- Digitalizare, dezvoltarea rețelelor inteligente și securitate cibernetică.

Strategia Energetică a României se bazează pe următoarele principii care trebuie îndeplinite simultan:

- Prioritizarea securității de aprovizionare și a capacității de răspuns la crize;
- Dezvoltarea sectorului energetic pe principiul eficienței și raționalității economice;
- Echitate economică și socială pentru regiuni și oameni;
- Atingerea neutralității climatice până în 2050;
- Crearea unei piețe de energie libere, competitive și antreprenoriale;
- Neutralitate tehnologică și exploatarea tuturor resurselor energetice care pot contribui la reducerea emisiilor și întărirea lanțului de producție;
- Dezvoltarea sectorului de stocare a energiei electrice și termice;
- Consolidarea lanțului de aprovizionare (supply chain) dedicat industriei energetice;
- Dezvoltarea economiei circulare.

Strategia Energetică este rezultatul muncii experților din Ministerul Energiei, cu consultarea companiilor și instituțiilor din subordine. De asemenea, o contribuție esențială au avut-o membrii Consiliului Onorific pentru Energie, experți reputați în industrie și lumea academică. Realizarea acestui document programatic nu a folosit consultanță externă și nu a cheltuit niciun leu de la buget.

În prezent, Strategia se află în procedura de avizare interministerială și urmează să fie adoptată până la finalul lunii septembrie 2024.

2.2. Implementarea mecanismului Contracte pentru Diferență (CfD)

Având în vedere țintele energetice și de mediu adoptate de Comisia Europeană pentru anul 2030, prin Green Deal și RePowerEU, precum și necesitatea asigurării unei perioade de tranziție către tehnologiile cu emisii reduse de carbon, în condiții de accesibilitate a

prețului energiei, Ministerul Energiei va implementa mecanismul de sprijin CfD pentru dezvoltarea investițiilor cu emisii reduse de carbon în sectorul producției de energie electrice. Mecanismul CfD este considerat a fi esențial în contextul crizei actuale și al Planului REPowerEU pentru a accelera și a extinde disponibilitatea investițiilor în energie regenerabilă într-un mod rentabil și predictibil pentru investitori.

În această privință am parcurs o serie de pași, printre care: angajarea consultantului pentru elaborarea documentației; transmiterea prenotificării Comisiei Europene prin intermediul Consiliului Concurenței; dialogul constant cu Comisia Europeană pe marginea variantei transmise, în vederea integrării observațiilor primite; conlucrarea cu celelalte autorități și instituții naționale cu atribuții în domeniu, în vederea armonizării poziției României; realizarea calendarului pentru demararea licitației și transmiterea către Banca Europeană de Investiții a aplicației în vederea asigurării bugetului schemei CfD din Fondul pentru Modernizare, sub rezerva obținerii Deciziei COM asupra mecanismului.

Astfel, ca rezultat al acestor pași, în data de 6 martie 2024, prin Decizia Comisiei Europene C (2024) 1596 final a fost aprobată Schema de ajutor de stat sub formă de contracte pentru diferență pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile de energie eoliană terestră și solară fotovoltaică.

Finanțarea schemei de 3 miliarde Euro este asigurată din Fondul pentru modernizare și a fost aprobată de către BEI și Comitetul de investiții în 27 martie 2024.

Implementarea schemei presupune lansarea a două licitații în 2024 și 2025 pentru un total de 5000 MW precum și acordarea ajutorului de operare pentru capacitățile declarate câștigătoare în urma licitațiilor pentru o perioadă de 15 ani de la data obținerii licenței de exploatare comercială.

Licitația va fi derulată de către Transelectrica iar contractele vor fi semnate între beneficiarii schemei și OPCOM.

În vederea implementării schemei CfD în data de 9 septembrie 2024, Ministerul Energiei a anunțat publicarea, în Monitorul Oficial, a ordinului Ministrului Energiei și a anexelor aferente schemei de ajutor de stat sub formă de contracte pentru diferență (CfD), destinate producției de energie electrică din surse regenerabile, respectiv energie eoliană

onshore și solară fotovoltaică. De asemenea, au fost stabilite regulile procedurii de ofertare pentru prima licitație din acest program.

Contractele pentru diferență vor fi oferite producătorilor eligibili printr-un proces de licitație competitivă, derulat de Transelectrica. Contractele CfD vor fi semnate de Operatorul Pietelor de Energie Electrică și Gaze naturale (OPCOM) din România, în calitate de Contraparte la contractele CfD (Contrapartea CfD).

Schema CfD va implica două runde de licitații, fiecare cu oferte separate pentru tehnologiile de producere de energie eligibile - eoliană onshore/terestră și solar fotovoltaică - cu o capacitate totală de 5.000 MW.

Prin oferirea unui mecanism de sprijin financiar de operare, stabil și previzibil, se crează un mediu atractiv pentru investitorii din domeniul energiei, stimulând astfel investițiile în proiecte de energie verde și tehnologii eficiente din punct de vedere energetic.

Prin lansarea primei licitații din cadrul schemei CfD, se va susține dezvoltarea de proiecte fotovoltaice cu o capacitate de 500 MW și proiecte eoliene onshore de 1.000 MW. Investitorii vor beneficia de un sprijin sub forma unui contract pentru diferență, care le va garanta un preț fix de vânzare a energiei electrice pentru o perioadă de 15 ani. Prețul va fi stabilit în urma unei licitații competitive, cu un prag maxim de pornire de 78 EUR/MWh pentru proiectele fotovoltaice și 82 EUR/MWh pentru cele eoliene onshore.

Mecanismul va fi finanțat din Fondul de Modernizare, pentru reducerea impactului la consumatori.

În vederea publicării licitației competitive pentru alocarea de CfD pentru promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile, Ministerul Energiei a solicitat sprijinul de la Comisia Europeană în temeiul Regulamentului (UE) 2021/240 de stabilire a unui instrument de sprijin tehnic ("Regulamentul STI"). În acest sens, proiectul "Sprijin pentru implementarea Contractelor pentru Diferență în România - Proiectarea și implementarea primei licitații în cadrul schemei de sprijin CfD" a fost preselecțat pentru finanțare. Având în vedere succesul proiectului de a asigura buy-in-ul din partea Guvernului României, încrederea pieței în schema propusă și o accelerare a ambiției României pentru implementarea de noi proiecte de energie din surse regenerabile, BERD

și-a extins sprijinul acordat Guvernului României pentru a contribui la asigurarea faptului că schema poate fi lansată în 2024.

2.3. Legea privind exploatarea eoliene offshore

România are un potențial eolian offshore de până la 75 GWh. Energia eoliană offshore este un instrument major pentru îndeplinirea obiectivului european de reducere a dependenței de importurile de combustibili fosili și de decarbonare.

După peste 9 luni de eforturi susținute în cadrul Ministerului Energiei, pe 7 iunie a intrat în vigoare Legea energiei eoliene offshore. Marcăm astfel o nouă promisiune îndeplinită și bifarea unui nou jalon îndeplinit din PNRR. Acest lucru reconfirmă poziția României de lider regional în domeniul energiei, fiind prima țară de la Marea Neagră cu un cadru legal în domeniul energiei eoliene offshore.

În contextul asumărilor României în Planul Național Integrat privind Energia și Schimbările Climatice (PNIESC), Legea Offshore asigură cadrul legal pentru dezvoltarea investițiilor în domeniul energiei eoliene din Marea Neagră. Stabilirea unui cadru legislativ și fiscal adecvat este esențială în dezvoltarea energiei eoliene offshore, în contextul actual marcat de extinderea accelerată a acestor capacități de producție la nivel mondial.

În prezent, Ministerul Energiei lucrează la lansarea unui studiu pentru determinarea perimetrelor eoliene offshore, analiza preliminară de mediu și a celorlalte evaluări necesare pentru a ne asigura de conformitatea perimetrelor pe care le stabilim cu planul de amenajare a spațiului maritim.

În urma acțiunilor pregătitoare derulate de Ministerul Energiei, la nivelul anilor 2030, vom vedea primele centrale eoliene în largul Mării Negre.

2.4. Strategia Națională pentru Hidrogen și Planul de acțiune pentru implementarea acesteia

Dezvoltarea unui cadru legislativ și de reglementare favorabil tehnologiilor viitorului, în special hidrogen și soluții de stocare, este o componentă esențială a PNRR (Jalonul 126). **Strategia Națională pe Hidrogen, jalon în PNRR, se află în acest moment la Ministerul Mediului în cadrul evaluării strategice de mediu.** Lucrăm cot la cot, alături de colegii noștri de la Ministerul Mediului, pentru a finaliza acest proiect vital pentru România.

Viziunea Strategiei Naționale pentru Hidrogen și a Planului de Acțiune este de a dezvolta o economie a hidrogenului, cu accent pe hidrogenul verde, de a reduce amprenta emisiilor de carbon și de a asigura o dezvoltare economică și tehnologică sustenabilă și competitivă, în special pentru sectoarele greu de decarbonat (cum ar fi industria și transportul) și, nu în ultimul rând, contribuția hidrogenului la decarbonarea sectorului energetic.

Până la data de 28 iunie 2023, proiectul Strategiei naționale a hidrogenului și Planul de acțiuni aferent au putut fi consultate pe pagina web a Ministerului Energiei.

În data de 06 iulie 2023 a avut loc prima întâlnire cu consultantul în vederea stabilirii modului de lucru în analiza observațiilor primite asupra proiectului și abordarea acestora.

În urma discuțiilor cu diverși operatori din industrie și a consultării publice realizate în 2023, a fost elaborată o versiune ulterioară, datată cu 31 octombrie 2023, care a fost trimisă Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor pentru finalizarea procedurii de evaluare strategică de mediu (SEA).

Ca urmare a transmiterii proiectului Strategiei Naționale a Hidrogenului și a Planului de acțiune (Deliverable 3) pentru implementarea acestuia către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor în vederea efectuării evaluării strategice de mediu (SEA), în conformitate cu prevederile HG 1076 /2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, aceste documente au fost supuse consultării publice în data de 8 noiembrie 2023.

Proiectul Strategiei Naționale a Hidrogenului (livrabilul 3) și Planul de acțiune pentru implementarea acestuia, în forma în care a fost pus la dispoziția publicului pentru

consultare publică, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, pe site-ul Ministerului Energiei, în sectorul Transparență decizională, este disponibil la următorul link: <https://energie.gov.ro/strategia-nationala-a-hidrogenului-si-planul->

În urma discuțiilor coordonate de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor în cadrul ședinței Comitetului Special constituit la data de 30 ianuarie 2024, s-a decis ca proiectul Strategiei Naționale a Hidrogenului să fie supus unei proceduri de evaluare strategică de mediu (SEA) pe termen lung, ceea ce implica elaborarea raportului de mediu (livrabil 5) deja realizat de către consultant și elaborarea raportului de evaluare a impactului asupra mediului.

În ceea ce privește modificările cadrului legislativ în vederea integrării hidrogenului, au fost realizate următoarele:

- prin OUG 143/2021 pentru modificarea Legii energiei și gazelor naturale nr. 123/2012 la Titlul II – gaze naturale **au fost introduse noțiuni noi aferente hidrogenului cum ar fi "acces la terminalul GNL/hidrogen", "exploatarea comercială a terminalului de hidrogen" "operator al terminalului de hidrogen", "terminal hidrogen",** au fost introduse **atribuții ale ANRE** cu privire la emiterea de autorizații de proiectare/execuție/exploatare **pentru instalații de producere a hidrogenului** și la **emiterea de licențe** pentru desfășurarea activităților de exploatarea comercială a instalațiilor de producere a hidrogenului, au fost introduse noi prevederi cu privire la "Instalații de producere a hidrogenului/terminalul de hidrogen (producerea hidrogenului, descărcarea, stocarea și regazeificarea acestuia; drepturi și obligații ale operatorului terminalului de hidrogen), precum și referitoare la **regimul de autorizare în domeniul hidrogenului.**
- a fost emis **Ordinul ANRE nr. 63/2023 privind aprobarea privind aprobarea Regulilor necesare adoptării Codului pentru hidrogen** prin care sunt stabilite liniile directe pentru transformarea sau conversia sistemului de distribuție a gazelor naturale în vederea pregătirii acestuia pentru injectarea unor cantități de hidrogen produs prin utilizarea surselor de energie regenerabilă.
- a fost elaborată **propunerea legislativă privind integrarea hidrogenului din surse regenerabile și cu emisii reduse de carbon în sectorul industriei și al**

transporturilor, care a devenit realitate, după aprobare în data de 19 iulie 2023 a devenit Legea nr. 237/2023.

Având în vedere că aprobarea Legii nr. 237/2023 privind integrarea hidrogenului din surse regenerabile și cu emisii reduse de carbon în sectorul industrial și transporturi cu scopul de a promova utilizarea hidrogenului din surse regenerabile și cu emisii reduse de carbon în sectoarele industriei și transporturilor, dar și obligațiile care vor reveni României în baza Directivei RED III prin art. 22a și art. 25, s-a realizat anterior adoptării prin Hotărâre a Guvernului a Strategiei Naționale a Hidrogenului, act normativ inferior legii, conduce la acest moment la necesitatea întreprinderii unor serii de acțiuni în aprobarea Strategiei, astfel:

- modificarea Legii nr. 237/2023 în acord cu țintele reieșite din modelarea Strategiei Naționale a Hidrogenului și a remodelării țăintelor din PNIESC precum și cu prevederile din cadrul Directivei (UE) 2023/2413 din 18 oct 2023 de modificare a Directivei UE 2018/2001 în ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și
- demararea unei cercetări de piață cu privire la aplicabilitatea legii în forma actuală, astfel încât actul normativ să poată fi aplicabil de către operatorii economici care utilizează, respectiv comercializează hidrogenul și derivații săi. Această modificare este necesară și în viitorul proces de aprobarea a SNH2. Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Strategiei naționale pentru hidrogen va stabili și cadrul de guvernantă al acesteia. De asemenea, apreciem că eventuale bariere legislative în dezvoltarea hidrogenului vor fi înlăturate odată cu transpunerea în legislația națională a Directivelor europene cu impact asupra hidrogenului din Pachetul Fit for 55.

Estimăm că Strategia Națională a Hidrogenului ar putea fi aprobată prin Hotărâre de Guvern în trimestrul IV 2024.

În momentul de față, a fost constituit grupul de lucru în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2) din HG nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe. Prima ședință a grupului de lucru SEA a avut loc în data de 28 mai 2024 la sediul Ministerului Energiei cu participarea tuturor reprezentanților desemnați de diferite instituții în vederea discutării impactului Strategiei naționale a hidrogenului în diverse sectoare de activitate.

2.5. Comunități de energie

Ministerul Energiei împreună cu Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei, a urmărit, până la finalul anului 2023, elaborarea și publicarea unui ghid pentru comunitățile de energie din surse regenerabile care să includă etapele și regulile necesare pentru înființarea comunităților de energie.

Pe parcursul analizei și a reacțiilor venite din zona părților interesate, autoritățile au ajuns la concluzia că un ghid nu este suficient, fiind necesară elaborarea unor reglementări primare care să completeze cadrul legal actual, cât și reglementări secundare pentru punerea în aplicare a legislației primare.

Astfel, atât Ministerul Energiei cât și Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei, au avut o serie de consultări cu o parte din stakeholderii interesați și cu experiență în domeniu în vederea conturării unui model flexibil și fiabil de comunitate de energie și comunitate de energie din surse regenerabile, fără obstacole administrative și care să corespundă nevoilor societății.

În acest sens, Ministerul Energiei a inițiat un Grup de Lucru pentru dezvoltarea Comunităților de energie din România și a lansat invitația de aderare a entităților interesate. Scopul acestui grup este de a accelera crearea cadrului legislativ care să permită consumatorilor de energie electrică din România să beneficieze de energia regenerabilă produsă la propriul loc de consum sau în cadrul unei comunități de energie.

Entitățile interesate, inclusiv consumatori, organizații neguvernamentale, comunități locale, industrie și sectorul public, au fost încurajate să se alăture acestui grup de lucru pentru a contribui la dezvoltarea unui cadru legislativ modern și flexibil, precum și învățarea din bune practici de la cei care au adoptat un model de comunitate în România.

În data de 4 iunie 2024, a avut loc prima întâlnire a grupului de lucru la care au solicitat aderarea circa 35 de asociații, organizații, universități, persoane fizice și autorități locale.

Anterior acestei întâlniri, Ministerul Energiei a transmis celor înscriși în grup un chestionar cu privire la conturarea unei viziuni complete asupra modelului de dezvoltare a comunităților de energie în România, cu termen de transmitere 11 iunie 2024.

Pe baza chestionarelor primite, am început o analiză pentru definirea unui model de comunitate de energie care să contureze cadrul legislativ specific de rang primar.

Ne propunem ca în trimestrul 4 să avem un prim draft în acest sens și să testăm un model de comunitate într-o zonă limitată.

2.6. Darea în Plată a Complexului Energetic Hunedoara

Guvernul României a adoptat Memorandumul prin care s-a avizat analiza și asumarea de către Ministerul Energiei și Ministerul Finanțelor că mecanismul de dare în plată prevăzut este modalitatea optimă de stingere a obligațiilor CE Hunedoara față de bugetul de stat și soluția pentru transferarea ulterioară a activelor funcționale către CE Valea Jiului SA.

De asemenea, am transmis Consiliului Concurenței răspunsul autorităților cu privire la solicitarea de informații suplimentare a Comisiei referitor la punerea în aplicare a deciziei de recuperare a ajutorului de stat ilegal acordat CEH. **Ajutorul de stat ilegal în cuantum de 319,2 milioane lei a fost restituit integral de către CEH** la data de 01.08.2023.

Operaționalizarea noii companii, Complexul Energetic Valea Jiului (CEVJ) s-a finalizat în 6 octombrie 2023.

2.7. Victorie la tribunalul arbitral internațional de la Washington. Miza 450 de milioane de dolari. Acțiunea Alpiq împotriva României a fost respinsă definitiv

Pe 11 august 2023, Centrul Internațional pentru Reglementarea Diferendelor legate de Investiții de la Washington (ICSID) a emis decizia de respingere a acțiunii în anulare depusă de Alpiq AG Elveția împotriva Statului Român, reprezentat în proces de Ministerul Energiei.

Prin această soluție DEFINITIVĂ a fost menținută hotărârea prin care pretențiile Alpiq au fost respinse în totalitate, considerând nefondată solicitarea de a primi despăgubiri în valoare de cca. 450 de milioane de dolari pentru denunțarea contractelor de vânzare-cumpărare de energie a traderilor cu Hidroelectrică.

Statul român primește cheltuielile de judecată și evită plata a sute de milioane de euro ca despăgubiri. Hotărârea definitivă a tribunalului arbitral internațional de la Washington aduce României o binemeritată victorie la peste opt ani de la startul procedurii arbitrale.

2.8. Memorandum de Înțelegere în domeniul energiei între România și Portugalia

România și Portugalia vor coopera în cadrul unui Grup de Lucru în domeniul energiei. Am participat în perioada 08-09 octombrie 2023 într-o vizită oficială în Republica Portugheză, condusă de Președintele României, E.S. Dl. Klaus Werner Iohannis. În cadrul acestei vizite, am semnat cu Ministrul Mediului și al Acțiunii Climatice din Republica Portugheză, dl. José Duarte Piteira Rica Silvestre Cordeiro, un Memorandum de Înțelegere în domeniul energiei.

Memorandumul prevede constituirea unui Grup de Lucru, având rol de monitorizare și implementare a activităților convenite de semnatari. Atât România, cât și Portugalia, au în prim-planul politicii energetice curente, pe lângă asigurarea securității și valorificarea potențialului pentru energie solară, eoliană și din alte surse regenerabile, ducând la un potențial ridicat de cooperare bilaterală.

Memorandumul de Înțelegere semnat constituie baza îmbunătățirii dialogului bilateral și pentru acțiuni pentru consolidarea cooperării între cele două state. Dialogul bilateral poate sprijini obiectivele comune ale Uniunii Europene în politica energetică.

În registrul inovării tehnologice, România și Portugalia au oportunitatea de a colabora în identificarea modalităților de valorificare a „energiei albastre” sau energie potențială osmotică. Ambele state beneficiază de o poziționare geografică ce permite cercetarea acestui aspect, iar colaborarea între institute / centre de cercetare intră în domeniul de aplicare al Memorandumului de Înțelegere.

2.9. Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice – PNIESC

Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice este vital pentru România Viitorului. O Românie cu energie sigură, ieftină și sustenabilă. PNIESC conține țintele asumate de România în fața Comisiei Europene, la orizontul 2030, în ceea ce privește eficiența energetică, reducerea gazelor cu efect de seră și energia regenerabilă. De asemenea, este o condiție favorizantă în accesarea de fonduri europene.

Am transmis Comisiei Europene prima versiune a noului Plan Național Integrat în domeniul energiei și schimbărilor climatice, după un efort susținut. În acest moment, ne aflăm la finalul consultării publice pe marginea Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice.

Au fost organizate trei dezbateri publice, pentru a asigura integrarea tuturor punctelor de vedere din industrie și societatea civilă. La acest efort colectiv au contribuit mai multe ministere și agenții, astfel reușim să recuperăm întârzierile și să evităm o procedură de infringement.

Pentru a fi în alinieră cu Strategia Energetică Națională a României 2025–2035, care a fost lansată pe 14 iunie 2024 și aflată în consultarea publică până pe 13 iulie 2024, PNIESC va fi finalizat după 15 iulie 2024.

Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice a trecut în ultimele luni printr-un amplu proces de evaluare și revizuire, în baza observațiilor primite în procesul de consultare publică și a recomandărilor Comisiei Europene care au presupus ajustarea nivelului de ambiție privind țintele naționale și sectoriale, ceea ce a condus la realuarea procesului de modelare în contextul noilor ipoteze de lucru. În același timp, Strategia Energetică a României 2025–2035, cu perspectiva anului 2050 a fost supusă procesului de consultare publică, fiind necesară o aliniere între principiile agreate în Strategie și ambițiile / investițiile prevăzute în PNIESC.

Urmează ca forma actualizată a PNIESC să fie supusă unui scurt proces de consultare publică și ulterior să fie transmisă Comisiei Europene.

În paralel se derulează și procedura de evaluare adecvată de mediu.

2.10. Intrarea în vigoare a hotărârii Guvernului privind aprobarea unor măsuri necesare derulării activității societăților prestatoare de servicii de proiectare și performanță energetică și a modelului contractului cadru de servicii de proiectare și performanță energetică

Prin **Hotărârea Guvernului nr. 1329/2023** pentru aprobarea unor măsuri necesare derulării activității societăților prestatoare de servicii de proiectare și performanță energetică și **Ordinul ministrului energiei nr. 173 din 19.02.2024** privind aprobarea modelului orientativ al contractului-cadru specific de performanță energetică pentru activitățile gestionate de autoritățile și instituțiile publice centrale și locale am elaborat cadrulul legal de reglementare a societăților de servicii energetice de tip ESCO, precum și a modelului de contract-cadru de servicii, îndeplinind astfel o obligație a Ministerului Energiei conform dispozițiilor Legii nr. 121/2014 privind eficiența energetică. Totodată, am eliminat obstacolele din calea contractelor de performanță energetică reprezintă o reformă asumată de România prin Planul Național de Redresare și Reziliență.

Prin efectul acestui HG, se aprobă etapele procedurii de contractare a serviciilor de proiectare și performanță energetică, la nivelul operatorilor industriali și a unităților administrativ-teritoriale. Totodată, se constituie Comitetul de Monitorizare a Contractului de servicii de proiectare și performanță energetică și monitorizarea activității societăților ESCO, în componența căruia sunt nominalizați specialiști independenți. Alături de reprezentanți ai Ministerului Energiei.

Prin aprobarea modelului-cadru de contract, am asigurat existența unui cadru unitar de reglementare privind contractele de performanță energetică. Cel mai important element al acestor contracte este garanția de economisire a energiei, legată de o rambursare totală a costurilor proiectului, provenite din aceste economii de energie.

2.11. Parlamentul României a adoptat legea pentru amânarea montării de repartitoare. Ministerul Energiei oferă, pentru prima dată, sprijin românilor care nu își permit costurile

Parlamentul României, pe 19 decembrie 2023, a adoptat propunerea legislativă pentru îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul rezidențial. Se prevede astfel prelungirea termenului pentru montarea obligatorie a repartitoarelor de căldură până la 31 decembrie 2024, precum și stabilirea măsurilor pentru acordarea unui sprijin temporar aferent anului 2024 categoriilor de persoane vulnerabile, pentru compensarea costului aferent achiziției și montării unor sisteme tehnice de stabilire a consumurilor individuale de energie termică, în imobile de tip condominiu racordate la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică sau dotate cu o sursă proprie locală de producere a energiei termice.

În România, aproximativ un milion de locuințe încă sunt conectate la sistemul centralizat de furnizare a energiei termice, iar jumătate dintre acestea se găsesc în cele șase sectoare ale capitalei. În București, 275.000 de apartamente nu au încă instalate astfel de sisteme.

Se încadrează în categoria persoanelor și familiilor vulnerabile, acelea cu un venit lunar sub 2.000 de lei pe membru de familie, alături de îndeplinirea condițiilor legate de vârstă și capacitate de muncă, dar și persoanele care sunt în risc de a-și pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai din cauza unor situații de boală și/sau dizabilitate. Pragul de vârstă relevant pentru această evaluare este stabilit la 60 de ani, astfel încât toate criteriile de vulnerabilitate sunt îndeplinite pentru a identifica o persoană sau o familie în situație de risc de sărăcie și a le oferi sprijin financiar din fonduri publice.

Sprijinul acordat persoanelor vulnerabile este în valoare nominală de maxim 750 lei, este acordat pe locuință/gospodărie vulnerabilă, numai după montarea de către o societate prestatoare de servicii energetice agreată, a sistemelor tehnice de stabilire a consumurilor individuale de energie termică (cum ar fi repartitoare, robinete de reglare a consumului de energie termică) și pe baza procesului verbal de montare și a facturii și poate fi utilizat până la data de 31 decembrie 2024.

Bugetul măsurii pentru acordarea sprijinului necesar populației vulnerabile pentru compensarea costului aferent achiziției și montării unor sisteme tehnice de stabilire a consumurilor individuale de energie termică acordată prin intermediul cardurilor de energie ar urma să fie de 375 milioane lei, susținut din Fondul pentru Modernizare sau din alte fonduri ale Ministerului Energiei.

Ministerul Energiei:

- a elaborat mecanismul de finanțare;
- a stabilit criteriile de selecție pentru beneficiarii schemei de sprijin, documentele necesare accesării acestui sprijin (certificatul de validare/procesul verbal pentru

achiziție și montaj al unor sisteme tehnice de repartizare a costurilor cu energia termică, declarația pe proprie răspundere privind eligibilitatea);

- a elaborat proiectul Notei de fundamentare privind modificarea și completarea OUG 166/2022, precum și proiectul de OUG privind modificarea 166/2022. Aceste proiecte urmează a fi transmise, în scurt timp, pe circuitul de avizare intern și extern.

Au avut loc întâlniri cu reprezentanții MMSS și Poșta Română, pentru identificarea soluțiilor optime de implementare a mecanismului.

Au fost făcute solicitări către MIPE și STS pentru furnizarea bazei de date existente, în vederea identificării beneficiarilor de sprijin.

Au fost centralizate informațiile privind SACET-urile, în vederea întocmirii listei cu potențialii beneficiari de sprijin.

2.12. Guvernul României a adoptat memorandumul pentru fuziunea ELCEN – Termoenergetica

Guvernul României a aprobat, pe 31 ianuarie 2024, Memorandumul cu tema Realizarea serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat (SACET), respectiv producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice) în Municipiul București, în vederea utilizării optime a resurselor de energie și cu respectarea normelor de protecție a mediului, sănătății populației și dezvoltării durabile.

Odată cu adoptarea memorandumului, Ministerul Dezvoltării va analiza și promova eventuale modificări necesare ale cadrului legal, în termen de 90 de zile. Între timp, Ministerul Energiei s-a adresat Primăriei Generale pentru a obține punctul de vedere al administrației locale privitor la fuziunea ELCEN – TERMOENERGETICA. Ulterior, cele două companii vor putea iniția demersurile legale necesare, urmând ca fuziunea să se poată finaliza în anul 2024.

Fuziunea ELCEN–Termoenergetica merge înainte! Guvernul României a adoptat un proiect de lege important, care va fi înaintat Parlamentului României, prin care se creează cadrul legal pentru fuziunea ELCEN–Termoenergetica. Proiectul este realizat de Ministerul Dezvoltării în baza unei analize proprii și co-inițiat de Ministerul Energiei, având la bază memorandumul de guvern pe care l-am aprobat la începutul acestui an. Astfel, Bucureștiul va avea, în sfârșit, un SACET!

Având în vedere că, în martie, PMB a aprobat în Consiliul General fuziunea, iar în mai a fost încheiat acordul de asociere între ELCEN-Termoenergetica și ADI București Ilfov, procesul de fuziune a fost demarat. Conform calendarului pe care l-am solicitat directorului general ELCEN, Claudiu Crețu, fuziunea se va putea încheia cel târziu în februarie 2026, după evaluarea activelor și parcurgerea tuturor pașilor de către ambele companii.

2.13. Am eliminat “taxa pe soare” – abrogarea prevederilor art. 21 alin. (3) din Ordonanța nr. 163/2022

Mi-am respectat promisiunea de a elimina posibilitatea introducerii așa-numitei taxe pe soare, pentru că îmi doresc susținerea prosumatorilor și un sistem energetic modern, descentralizat, digitalizat și decarbonizat.

Astfel, Guvernul României a adoptat, pe 28 martie 2024, ordonanța pentru modificarea și completarea oug 27/2022 prin care elimină taxa pe soare pentru prosumatori.

Concret, este vorba despre abrogarea prevederilor art. 21 alin. (3) privind taxa pe soare din cuprinsul Ordonanței nr. 163/2022 pentru completarea cadrului legal de promovare a utilizării energiei din surse regenerabile, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, ca urmare a punctului de vedere exprimat de COM la solicitarea autorităților române conform căruia neincluderea acestuia în legislația națională nu poate fi considerată transpunerea Directivei (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile ca fiind incompletă.

.

III. PROIECTE STRATEGICE

2023 / 2024

3. Proiecte strategice

În 2023 România a redevenit exportator net de energie electrică, după mulți ani în care a apelat la importuri. Prin aceste noi investiții suntem și mai bine poziționați să ne atingem potențialul de lider regional și hub energetic pentru întreaga regiune. Asta înseamnă mai multă producție, deci potențialul reducerii prețurilor și a facturilor pentru români, dar și competitivitate mai mare pentru economia națională, noi locuri de muncă și dezvoltare accelerată.

3.1. Construirea Unităților 3 și 4 de la Centrala Nucleară Cernavodă

În iunie 2023 am notificat către Comisia Europeană Proiectul Unităților 3 și 4 ale Centralei Nucleare Cernavoda, iar în iunie 2024 au fost finalizate răspunsurile și documentația de clarificare la solicitarea Comisiei Europene în contextul prenotificării Acordului de sprijin privind Proiectul Unitățile 3 și 4 de la CNE Cernavodă și transmise de Consiliul Concurenței către DG COMP.

Statul român devine investitor în compania de proiect care realizează Unitățile 3 și 4 de la CNE Cernavodă, prin aport în natură la capitalul social, respectiv cantitatea de apă grea și de octoxid de uraniu aferente primei încărcături de combustibil nuclear, pentru punerea în funcțiune a Unităților 3 și 4. În scopul minimizării costurilor aferente finanțării proiectului, statul român a încheiat Acordul de sprijin cu Societatea Națională „Nuclearelectrica”.

România deja a reușit la nivel european, alături de alte state membre, să clasifice energia nucleară drept energie cu zero emisii. O victorie diplomatică de impact. Avem tot ceea ce ne trebuie să fim unul dintre liderii mondiali în domeniul energiei nucleare civile: ciclul integrat (de la materie primă, la apă grea și reactoare nucleare cu rezultate excelente în ultimii 20 de ani); cercetare de vârf (reactorul de generație IV ALFRED, proiect românesc unic în lume, la nivel de demonstrator); resursă umană bine pregătită; tradiție și excelență recunoscute în plan global.

În septembrie, Exim SUA a aprobat o finanțare de 57 de milioane de dolari pentru studii de inginerie și fezabilitate pentru pregătirea construcției unităților 3 și 4 de la Cernavodă. Proiectul va fi finalizat peste 8 ani de zile.

În perioada 19 – 20 septembrie, în cadrul unei vizite de lucru în Ottawa am obținut 3 miliarde de dolari canadieni pentru unitățile 3 și 4 de la Cernavodă. Am primit din partea ministrului omolog canadian, Jonathan Wilkinson, scrisoarea de interes privind finanțarea proiectului unităților 3 și 4 de la Cernavodă, în cadrul unui eveniment remarcabil. Colaborarea româno-canadiană pentru programul nuclear civil datează din anii '70, iar acest pas ne-a adus mai aproape de visul finalizării celui mai important proiect energetic românesc.

Interesul pentru finanțarea Proiectului Unităților 3 și 4 în valoare de 3 miliarde dolari canadieni anunțat de Guvernul Canadian, completează interesul exprimat de Statele Unite, prin US Eximbank, de a finanța serviciile tehnice furnizate de SUA pentru Unitățile 3 și 4 ale Nuclearelectrica: finanțarea cu 57 milioane USD din contractul de export al SUA pentru servicii tehnice de pre-proiect ca parte a programului Engineering Multiplier Program (EMP) și până la 3 miliarde USD din contractul de export al SUA pentru servicii de inginerie și de management de proiect pentru contractul de finalizare a Unităților 3 și 4 ale centralei nucleare de la Cernavodă.

Cu susținerea tuturor nivelurilor instituționale ale statului român, avem toate premisele de a fi martori în 2031-2032 la punerea în funcțiune a acestor noi capacități. Odată cu finanțarea celor 3 miliarde de dolari canadieni obținută pentru unitățile 3 și 4 de la Cernavodă, cel mai important proiect energetic al României, am primit și apreciere la scenă deschisă pentru România în Parlamentul Canadei.

În prezent, în cadrul Proiectului Unităților 3 și 4 se trece la etapa a 2-a de dezvoltare care va consta în: încheierea contractelor pentru elaborarea ingineriei critice necesare actualizării proiectului; actualizarea bugetului proiectului; structurarea și contractarea finanțării și agrearea unei arhitecturi contractuale adecvate pentru implementarea proiectului; obținerea opiniei favorabile a Comisiei Europene în urma notificării proiectului conform art. 41 din Tratatul EURATOM și respectiv a unei decizii pozitive în conformitate cu dispozițiile europene relevante în materia ajutorului de stat; obținerea Autorizației de Securitate Nucleară pentru etapa de Construcție și luarea Deciziei Finale de Investiție, pentru trecerea în Etapa III (Construcție).

Recent, Nuclearelectrica a semnat un Memorandum de Înțelegere cu SACE (Agenția de Credit Export a Italiei) și Ansaldo Nucleare pentru a avansa dezvoltarea și finanțarea rețehnologizării Unității 1 CNE Cernavoda și Unităților 3 și 4 CNE Cernavoda. În acest

context, Ansaldo Nucleare și-a exprimat interesul pentru formularea unei oferte pentru furnizarea de servicii de inginerie și management de proiect, achiziția, instalarea și punerea în funcțiune a componentelor și sistemelor, în principal pentru partea clasică a centralei, necesare pentru finalizarea și punerea în funcțiune atât a proiectului Unității 1, cât și a Unităților 3 și 4 și a confirmat interesul de a depune o ofertă privind furnizarea serviciilor menționate mai sus.

SACE și-a exprimat interesul de a susține finanțarea celor două proiecte ale SN Nuclearelectrica SA cu suma de până la 2 miliarde EUR, în conformitate cu procedurile SACE, condițiile negociate de părți și aprobările aferente autorităților italiene relevante.

Aceste interese de finanțare sunt complementare în ceea ce privește realizarea Proiectului Unitățile 3 și 4, iar sumele exacte vor depinde de etapele proiectelor, cuantumul componentei din țara de origine respectivă aferente contractelor de export și condițiile negociate între părți

La nivel european, o realizare importantă a fost faptul că România alături de alte State Membre au reușit includerea energie nucleare în Actul privind industria net zero. Acest lucru este crucial pentru a ne asigura că Europa continuă investițiile în energie nucleară, o energie curată critică pentru tranziția către surse nepoluante. În acest domeniu, România are avantajul unui ciclu nuclear integrat pe teritoriul țării.

În data de 1 iulie 2024, SN Nuclearelectrica a primit avizul pozitiv al Comisiei Europene cu privire la proiectul Unităților 3 și 4 de la CNE Cernavodă, conform prevederilor articolului 41 din Tratatul Euratom. Acest aviz al Comisiei Europene reprezintă o etapă deosebit de importantă în dezvoltarea unui proiect nuclear și reflectă evaluarea realizată de către Comisia Europeană – Directoratul General pentru Energie referitoare la aspectele tehnice și de securitate nucleară ale proiectului.

Avizul favorabil primit este rezultatul unor analize elaborate ale informațiilor furnizate de partea română, a vizitelor pe amplasamentul CNE Cernavodă și discuțiilor tehnice desfășurate pe o perioadă de 13 luni. Astfel, Comisia Europeană a concluzionat faptul că proiectul de finalizare a Unităților 3 și 4 de la CNE Cernavodă se aliniază obiectivelor Tratatului Euratom.

În vederea continuării proiectului, la 14 august 2024, Guvernul a aprobat Actul Adițional la Acordul de Sprijin între Guvernul României și SN Nuclearelectrica. Acesta vizează, în

principal actualizarea Bugetului de Lucrări Preliminare (LNTP) care cuprinde costul estimat de servicii inginerie și management de proiect precum și costuri estimate de funcționare a EN și actualizarea datelor limită pentru adoptarea deciziilor de investire

Prin Hotărârea AGEA EN nr. 3/11.03.2024 a fost aprobată inițierea și derularea achiziției având ca obiect Servicii de Inginerie și Servicii de Management de Proiect pentru Proiectul Unitățile 3 și 4 CNE Cernavodă.

Discuțiile sunt în desfășurare cu posibili ofertanți, iar principalii pași luați în considerare pentru anul 2024 fiind: (1) finalizarea procedurii de achiziție și obținerea aprobărilor corporative necesare pentru semnarea de către EN a contractului EPCM până la finalul anului 2024; (2) supunerea spre aprobarea acționarilor SNN a adoptării Deciziei Preliminare de Investire și trecerea în Etapa II – Lucrări Preliminare până la data limită I cu termen de finalizare 30 octombrie 2024, care poate fi prelungită automat cu o perioadă de 6 luni.

În ceea ce privește finanțarea, Nuclearelectrica a semnat un Memorandum de Înțelegere cu SACE (Agenția de Credit Export a Italiei) și Ansaldo Nucleare pentru a avansa dezvoltarea și finanțarea re tehnologizării Unității 1 CNE Cernavoda și Unităților 3 și 4 CNE Cernavoda. În acest context, Ansaldo Nucleare și-a exprimat interesul pentru formularea unei oferte pentru furnizarea de servicii de inginerie și management de proiect, achiziția, instalarea și punerea în funcțiune a componentelor și sistemelor, în principal pentru partea clasică a centralei, necesare pentru finalizarea și punerea în funcțiune atât a proiectului Unității 1, cât și a Unităților 3 și 4 și a confirmat interesul de a depune o ofertă privind furnizarea serviciilor menționate mai sus.

SACE și-a exprimat interesul de a susține finanțarea celor două proiecte ale SN Nuclearelectrica SA cu suma de până la 2 miliarde EUR, în conformitate cu procedurile SACE, condițiile negociate de părți și aprobările aferente autorităților italiene relevante.

Aceste interese de finanțare sunt complementare în ceea ce privește realizarea Proiectului Unitățile 3 și 4, iar sumele exacte vor depinde de etapele proiectelor, quantumul componentei din țara de origine respectivă aferente contractelor de export și condițiile negociate între părți

La nivel european, o realizare importantă a fost faptul că statele pro-nucleare (inclusiv România) au reușit includerea energiei nucleare în Actul privind industria net zero (NZIA). Acest lucru este crucial pentru a ne asigura că Europa continuă investițiile în energie nucleară, o energie curată critică pentru tranziția către surse nepoluante. În acest domeniu, România are avantajul unui ciclu nuclear integrat pe teritoriul țării, dezvoltat în baza Programului Național Nuclear elaborat la începutul anilor '70.

3.2. Proiectul de Retehnologizare a Unității 1 a Centralei Nucleare Cernavodă

Proiectul de retehnologizare a Unității 1, inițiat în anul 2017, este implementat în trei etape, în conformitate cu experiența și practica internațională în domeniu.

În cursul lunii februarie 2022, acționarii SNN au aprobat decizia de investiție pentru retehnologizarea Unității 1 de la CNE Cernavodă. Aprobarea Studiului de Fezabilitate a însemnat și finalizarea primei etape a proiectului de retehnologizare, începută în 2017. În această primă etapă, s-au identificat și definit activitățile necesare pentru retehnologizarea Unității 1.

În prezent, se află în derulare cea de a doua etapă a proiectului de retehnologizare care vizează asigurarea resurselor financiare pentru derularea proiectului, pregătirea execuției activităților identificate și definite în etapa 1, procurarea echipamentelor și componentelor cu ciclu lung de fabricație și obținerea tuturor aprobărilor și avizelor necesare desfășurării acestui proiect, această etapă urmând a se încheia până la sfârșitul anului 2026.

În cadrul World Nuclear Exhibition de la Paris, organizată la sfârșitul lunii noiembrie 2023, SN Nuclearelectrica SA, Candu Energy Inc. și Canadian Commercial Corporation au semnat contractul pentru retehnologizarea Unității 1 CNE Cernavodă.

Contractul are în vedere furnizarea de echipamente și componente ale reactorului, precum și servicii de inginerie și tehnologie, pentru prelungirea duratei de viață a Unității 1 CNE Cernavodă. Acest contract reprezintă o etapă importantă în renovarea proiectului Unității 1, care va prelungi durata de viață a acestei unități cu încă 30 de ani și va continua să furnizeze energie nucleară sigură și curată.

În perioada 2027–2029 va avea loc oprirea Unității 1 și derularea efectivă a lucrărilor aferente procesului de re tehnologizare, respectiv repunerea acestei unități în funcțiune, în vederea exploatării comerciale pentru un nou ciclu de funcționare de 30 de ani.

În prezent, se află în derulare cea de a doua etapă a proiectului de re tehnologizare care vizează asigurarea resurselor financiare pentru derularea proiectului, pregătirea execuției activităților identificate și definite în etapa 1, procurarea echipamentelor și componentelor cu ciclu lung de fabricație și obținerea tuturor aprobărilor și avizelor necesare desfășurării acestui proiect, această etapă urmând a se încheia până la sfârșitul anului 2026.

În cadrul World Nuclear Exhibition de la Paris, organizată la sfârșitul lunii noiembrie 2023, SN Nuclearelectrica SA, Candu Energy Inc. și Canadian Commercial Corporation au semnat contractul pentru re tehnologizarea Unității 1 CNE Cernavodă.

Contractul are în vedere furnizarea de echipamente și componente ale reactorului, precum și servicii de inginerie și tehnologie, pentru prelungirea duratei de viață a Unității 1 CNE Cernavodă. Acest contract reprezintă o etapă importantă în renovarea proiectului Unității 1, care va prelungi durata de viață a acestei unități cu încă 30 de ani și va continua să furnizeze energie nucleară sigură și curată.

Din noiembrie 2023 și până în prezent, s-au desfășurat multiple activități menite să permită determinarea unui model contractual adecvat, aliniat la complexitatea lucrărilor care urmează a fi efectuate, împreună cu estimarea unei valori corespunzătoare a contractului principal de tip EPC.

În luna septembrie 2023, SNN a fost informat privind semnarea unui acord de asociere pentru formarea unui Consorțiu, format din companiile Candu Energy Inc. (deținută de Atkins Realis – fosta SNC Lavalin), Ansaldo Nucleare SpA și Korea Hydro & Nuclear Power (KHNP), cu scopul de a implementa contractul EPC pentru Proiectul de Re tehnologizare a Unității 1 CNE Cernavodă. Candu Energy Inc. și Ansaldo Nucleare SpA sunt proiectanții originali ai Unității 1 de la CNE Cernavodă și întrunesc cerințele tehnice și recomandările CNCAN pentru îndeplinirea obiectului Contractului EPC.

Ca urmare a definitivării scopului contractului și repartizării responsabilităților între părți, SNN lucrează în prezent împreună cu Consorțiul la optimizarea costului proiectului și la

stabilirea unei valori țintă sustenabile și viabile a proiectului de retehnologizare a Unității 1 CNE Cernavodă.

În paralel cu activitățile menționate mai sus, a fost finalizat procesul de elaborare a Documentației Descriptive și a Specificațiilor Tehnice, precum și a întregii documentații necesare pentru inițierea procesului de achiziție EPC.

Acțiunile planificate pentru perioada imediat următoare sunt concentrate pe mai multe dimensiuni:

- Inițierea procesului de achiziție pentru EPC până la finalul lunii septembrie 2024;
- Desfășurarea acțiunilor necesare pentru concretizarea măsurilor de sprijin necesare pentru sustinerea Proiectului Retehnologizarea Unității 1 CNE Cernavodă”;
- Desfășurarea acțiunilor necesare pentru obținerea finanțării;
- Actualizarea Studiului de Fezabilitate până la sfârșitul anului 2024;
- Încheierea contractelor EPC și EPC-T până la 31.12.2024;
- Aprobarea de către AGA a deciziei de investire în baza studiului de fezabilitate actualizat în intervalul ianuarie – februarie 2025 și începerea derulării contractelor EPC și EPC-T.

3.3. Reactoare Modulare de Mici Dimensiuni (SMR)

În baza Acordului Interguvernamental dintre SUA și România privind cooperarea în legătură cu proiectele nucleare-energetice de la Cernavodă și în sectorul energiei nucleare civile din România, a fost înființat un grup de lucru mixt, format din reprezentanți ai guvernului român și american, autoritățile de reglementare din cele două state și companiile implicate în dezvoltarea proiectului Reactoarelor Modulare Mici al României.

În august 2023, Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN) a aprobat Documentul Bază de Autorizare (Licensing Basis Document – LBD) pentru centrala nuclearoelectrică NuScale, cu reactoare modulare mici (SMR), cu o putere brută instalată de 462 Mwe (6 module, fiecare cu o capacitate instalată de 77 Mwe per modul)

Tot în luna august s-a finalizat Faza 1 a FEED („Front-End Engineering and Design”) a proiectului SMR de la Doicești, proiectul urmând să treacă în Faza 2 care presupune o

definire detaliată a scopului proiectului, o creștere a nivelului de precizie a estimărilor privind costul, stabilirea detaliilor de finanțare și analiza inițială a Agenției Internaționale pentru Energie Atomică.

La data de 09 februarie 2024, Comisia Europeană a anunțat lansarea unei alianțe industriale europene în domeniul energiei nucleare – Alianța Industrială Europeană pentru Reactoarele Modulare Mici (SMR). Alianța își propune să faciliteze și să accelereze dezvoltarea, demonstrarea și desfășurarea SMR-urilor în Europa până la începutul anilor 2030, o tehnologie promițătoare pentru decarbonarea industriei. Personal am încurajat principalele organizații din România să profite de această oportunitate și să se alăture eforturilor noastre comune de a face din România un lider în domeniul reactoarelor modulare de mici dimensiuni (SMR) în Europa.

Ministerul Energiei a aderat la Alianța Industrială Europeană pentru SMR în luna mai a.c., care, în prezent, reunește peste 250 de membri (companii, autorități publice, universități, centre de cercetare, etc.), având ca scop comun facilitarea și accelerarea dezvoltării primelor proiecte SMR în Europa la începutul anilor 2030, prin sprijinirea proiectelor emergente de SMR pentru a ajunge la faza de demonstrație și implementare.

În data de 24 iulie 2024, în cadrul reuniunii ministeriale a Parteneriatului pentru Cooperare Transatlantică în domeniul Energiei și al Climei (P-TECC) de la București, Fluor Corporation și RoPower au semnat un acord pentru a doua fază a studiului FEED (Front-End Engineering and Design), care va poziționa proiectul pentru a trece la o decizie finală de investiție și construcție. Fluor a anunțat deschiderea unui birou în București pentru realizarea lucrărilor, demonstrând angajamentul pe termen lung al companiei de a ajuta România să își atingă obiectivele de securitate energetică și decarbonizare. Prima fază a studiului FEED a fost finalizată la sfârșitul anului 2023, cu finanțare de la Agenția pentru Comerț și Dezvoltare a SUA, Departamentul de Stat al SUA, Guvernul României și NuScale Power.

Este un pas major pe care România îl face în direcția realizării acestui proiect, marcând continuarea unei colaborări strategice cu Fluor, o companie cu experiență globală în proiecte industriale mari.

Proiectul SMR de la Doicești vizează construirea primei centrale nucleare cu tehnologie SMR NuScale Power din Europa. Acesta este susținut atât de guvernele român și american,

cât și de parteneri internaționali, inclusiv printr-un grant din partea Agenției SUA pentru Comerț și Dezvoltare (USTDA).

Această investiție are potențialul de a transforma România într-un centru global de inovare în domeniul energiei. România își propune să devină un exemplu pentru alte țări din regiune, transformând termocentralele pe cărbune în capacități de producție de energie nucleară — oferind energie sigură, curată și la un preț competitiv, cu un rol cheie în echilibrarea sistemului energetic național.

Proiectul Doicești va avea un impact semnificativ asupra economiei locale și naționale. Va crea aproape 200 de locuri de muncă permanente în centrală, 1.500 de locuri de muncă în etapa de construcție și 2.300 de locuri de muncă în producție. Aceasta va stimula economia locală și va contribui și la formarea și dezvoltarea profesională a forței de muncă din România.

În plus, proiectul va juca un rol crucial în reducerea emisiilor de CO₂, ajutând România să evite 4 milioane de tone de emisii de CO₂ pe an. Aceasta este o contribuție esențială la eforturile noastre de a combate schimbările climatice și de a asigura un viitor energetic sustenabil.

3.4. Prima instalație de detritiere din Europa, la CNE Cernavodă

Pe 27 iunie 2023, Nuclearelectrica și Korea Hydro & Nuclear Power (KHNP) au semnat la Seul, Republica Coreea, contractul de Inginerie, Procurare și Construcție (EPC) pentru finalizarea primei instalații de detritiere (CTRF) din Europa, la CNE Cernavoda.

La 07 decembrie 2023, prin hotărârea AGA nr. 8, SNN și Banca Europeană de Investiții (BEI) au semnat un acord de împrumut în valoare de 145 mil EURO pentru a sprijini finalizarea primei instalații de eliminare a tritiului din Europa (CTRF).

CTRF va îndepărta tritiul din instalație, ceea ce va duce la o protecție sporită a mediului, în deplină concordanță cu obiectivele ESG ale Nuclearelectrica și ale Europei utilizând o tehnologie românească inovatoare, dezvoltată de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice – ICSI Rm. Vâlcea, recunoscut în realizarea și promovarea de tehnologii eficiente „curate”.

Instalația de detritiere de la Cernavoda (CTRF) va fi a treia instalație de detritiere din lume și prima din Europa și va oferi României posibilitatea de a deveni un centru european pentru producția și exportul de tritriu – combustibilul candidat al viitoarelor reactoare de fuziune nucleară, cum ar fi ITER, devenind astfel prima sursă europeană de combustibil, folosind o tehnologie românească, în parteneriat cu Coreea de Sud.

În data de 10 iunie 2024 a avut loc ceremonia de inaugurare a lucrărilor la Instalația de Detritiere de la centrala nucleară Cernavodă (CTRF).

CTRF va îndepărta tritiul din instalație, ceea ce va duce la o protecție sporită a mediului, în deplină concordanță cu obiectivele ESG ale Nuclearelectrica și ale Europei utilizând o tehnologie românească inovatoare, dezvoltată de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice – ICSI Rm. Vâlcea, recunoscut în realizarea și promovarea de tehnologii eficiente „curate”.

Proiectul va fi dezvoltat împreună cu compania sud-coreeană Korea Hydro & Nuclear Power (KHNP) și reprezintă un avans semnificativ în sectorul nuclear și al protecției mediului, în conformitate cu obiectivele de sustenabilitate ale Uniunii Europene. Astfel, Instalația de detritiere de la Cernavodă va fi a treia instalație de detritiere din lume și prima din Europa și va oferi României posibilitatea de a deveni un centru european pentru producția și exportul de tritriu – combustibilul candidat al viitoarelor reactoare de fuziune nucleară, cum ar fi ITER – devenind, astfel, prima sursă europeană de astfel de combustibil, folosind o tehnologie românească.

3.5. Proiectul de investiții Neptun Deep – exploatare gaze naturale în Marea Neagră

În data de 21.06.2023, OMV Petrom și Romgaz au luat decizia finală de investiție pentru proiectul Neptun Deep. În data de 3 august OMV Petrom a semnat cu Saipem S.p.A. și Saipem Romania SRL (Saipem) contractul pentru lucrări de proiectare, achiziții, construcție, instalare și punere în funcțiune, în valoare de aproximativ 1,6 miliarde euro. Tot în data de 3 august, planul final de dezvoltare a zăcămintelor comerciale Domino și

Pelican Sud din perimetrul Neptun Deep a fost confirmat de către Agenția Națională pentru Resurse Minerale.

Ministerul Energiei a inițiat demararea unor măsuri integrate și coordonate, împreună cu alte autorități publice, de asigurare a securității perimetrului marin de exploatare precum și a resursei energetice naționale care urmează a fi exploatate. Măsurile sunt de natură a asigura interesele de securitate națională ale României, de a preveni și combate amenințările și riscurile născute în contextul războiului ilegal al Federației Ruse în Ucraina.

Infrastructura necesară pentru dezvoltarea zăcămintelor offshore de gaze naturale Domino și Pelican Sud include 10 sonde, 3 sisteme de producție submarine și rețeaua de conducte colectoare asociate, o platformă offshore, conducta principală de gaze către Tuzla și o stație de măsurare a gazelor. Platforma își generează propria energie electrică, funcționând la cele mai înalte standarde de siguranță și protecție a mediului. Întreaga infrastructură va fi operată de la distanță, prin intermediul unei replici digitale (digital twin). Acesta permite optimizarea proceselor și va contribui la îmbunătățirea performanței de mediu, prin eficientizarea consumului energetic și reducerea emisiilor.

Tehnologia și expertiza de ultimă generație urmează să fie utilizate pentru a produce gazul natural în condiții de siguranță și într-un mod prietenos față de mediul înconjurător.

În prezent se află în desfășurare cea de-a 6-a fază de pregătire a construcției și a primului foraj, aceasta din urmă urmând a începe în 2025.

ROMGAZ BLACK SEA LIMITED a transmis cererea pentru rezervare capacitate incrementală în punctul Tuzla – etapa angajantă, conform procedurii organizate de Transgaz, operatorul sistemului național de transport gaze naturale. Mai mult de 50% din planul de investiții SNGN ROMGAZ este așteptat să fie finanțat din surse externe, inclusiv pentru finanțarea proiectului Neptun Deep.

La mijlocul lunii iunie 2024, ROMGAZ, compania statului român, și partenerul OMV Petrom au făcut un pas mare pentru realizarea unuia dintre cele mai importante proiecte pentru consolidarea independenței energetice a României, proiectul Neptun Deep: **a început construcția platformei marine centrale și a fost obținut acordul de mediu.**

Prima producție este estimată în 2027. Producția la platou va fi de aproximativ 8 miliarde metri cubi anual (~140,000 bep/zi), timp de circa 10 ani. Pentru România, înseamnă

independență energetică. Țara noastră va deveni astfel cel mai mare producător de gaze naturale din Uniunea Europeană.

3.6. Centrala hidroelectrică cu acumulare prin pompaj Tarnița-Lăpușești

O necesitate fundamentală a sistemului energetic național este realizarea capacităților de stocare și echilibrare. În această privință, în ședința Guvernului din data de 27 iulie 2023, a fost adoptat Memorandumul cu tema „Adoptarea unor măsuri pentru realizarea obiectivului de investiții Centrala hidroelectrică de acumulare prin pompaj (CHEAP) Tarnița – Lăpușești”. Pentru realizarea acestui obiectiv au fost desemnate două societăți la care statul român este acționar unic, respectiv majoritar – Societatea de Administrare a Participațiilor în Energie (SAPE S.A.) și SPEEH Hidroelectrică S.A.

Vorbim despre o capacitate de producție cu acumulare prin pompaj cu o putere instalată de până la 1000 MWh. Această hidrocentrală cu acumulare prin pompaj rezolvă mai multe probleme, în principal nevoia de echilibrare a sistemului energetic. Costul studiului de fezabilitate este estimat la valoarea de 3,5 milioane de euro, studiul având o durată de maximum 12 luni.

În cadrul licitației publice, două companii au depus oferte pentru realizarea studiului de fezabilitate și a documentației tehnico-economice.

După ani de incertitudine, depunerea ofertelor pentru studiul de fezabilitate reprezintă un pas înainte cert în direcția finalizării acestui proiect strategic

Oportunitatea și necesitatea realizării proiectului centralei hidroelectrice cu acumulare și pompaj (CHEAP) Tarnița – Lăpușești se bazează pe următoarele avantaje și funcțiuni asigurate pentru sistemul energetic național de o centrală de pompaj: creșterea gradului de siguranță al SEN; transferul energiei electrice de la golul de sarcină la vârf; arbitrajul pieței de energie electrică; rezerva de avarie de scurtă durată; reglajul frecvență-putere și rezerva turnantă; furnizarea de rezervă reactivă și reglarea tensiunii în SEN; schimbul prin interconexiune în cadrul UCTE; repunere în funcțiune SEN- black start capability, capacitatea de a restabili interconexiunile de rețea în cazul în care se produce o pană de curent; implementarea și gestionarea SEN a surselor regenerabile intermitente de energie

electrică asigurând condiții optime pentru instalarea unei puteri mai mari de 4000 MW în centralele electrice eoliene.

Hidrocentrala Tarnița – Lăpuștești va fi un furnizor regional de servicii de echilibrare și stocaj, fiind cea mai bună locație din România pentru dezvoltarea unui proiect de centrală hidroelectrică cu acumulare prin pompaj. Aceasta va contribui la asigurarea securității energetice a României și a unei părți din Europa Centrală și de Est, în contextul războiului din Ucraina, al pericolului crizei energetice europene și al variațiilor necontrolate ale prețurilor la energie.

Echipa SAPE va evalua cu atenție ofertele primite pentru a respecta cerințele legale și pentru a avansa cu succes acest proiect. Depunerea ofertelor pentru studiul de fezabilitate este doar primul pas, dar unul esențial.

3.7. Listarea Hidroelectrică pe Bursa de Valori București

După o așteptare de 10 ani, pe 22 iunie 2023 a fost aprobat Prospectul pentru oferta publică secundară inițială de vânzare a acțiunilor deținute de Fondul Proprietatea SA în SPEEH Hidroelectrică SA București. Pe 12 iulie acțiunile Hidroelectrică SA au debutat la tranzacționare pe Bursa de Valori București.

Listarea la bursă creează numeroase oportunități pentru companie, una dintre cele mai semnificative fiind aceea de a atrage capital suplimentar și de a finanța investiții în extinderea și modernizarea activelor sale. Ne bazăm pe Hidroelectrică pentru dezvoltarea infrastructurii energetice a României și pentru atingerea țintelor Uniunii Europene stabilite prin programele Fit for 55 și REPower EU. Ne bazăm în bună măsură pe această companie pentru reducerea dependenței de combustibili fosili.

Un alt efect al listării la bursă este maximizarea transparenței companiei și asigurarea îndeplinirii tuturor premiselor de guvernare corporativă. Hidroelectrică se supune de la listare regulilor și reglementărilor stricte care vor garanta protecția intereselor investitorilor și vor asigura tratamentul egal pentru toți acționarii. Prin aceasta, compania demonstrează angajamentul său față de standardele etice și de bună practică în afaceri.

Mai mult, listarea Hidroelectrică constituie un moment istoric pentru piața de capital și economia românească. Aceasta a atras atenția investitorilor globali și a propulsat

România ca o destinație de investiții de prim rang. BVB devine astfel a treia cea mai puternică bursă din regiune, după Polonia și Austria.

Totodată, **s-a îndeplinit astfel în termenul asumat jalonul 122 din PNRR.**

3.8. Grup de lucru pentru investițiile în domeniul energetic între Ministerul Energiei, Ministerul Mediului și Hidroelectrica

Ministerul Energiei, Ministerul Mediului și Hidroelectrica au constituit un grup de lucru comun care se va ocupa de investițiile în domeniul energetic, fiind vizată deblocarea proiectelor de infrastructură în hidrocentrale, cu grad de execuție de peste 90%, și pregătirea de noi proiecte strategice ale României, de la Tarnița-Lăpușești până la Strategia Națională pe Hidrogen și legea pentru centrale eoliene offshore. **Avem toată disponibilitatea de a respecta standardele reale de mediu, fără a pune în pericol securitatea energetică a României. Securitatea și siguranța energetică ale României sunt nenegociabile.**

În ședința de guvern din 11 septembrie 2024, a fost adoptat un proiect de HG pentru finalizarea amenajării hidroenergetice Pașcani, pe râul Siret. Proiectul a fost demarat în anul 1985, iar lucrările s-au blocat succesiv. În decembrie 2023, ministrul energiei Sebastian Burduja a vizitat șantierul și a stabilit graficul de lucrări, solicitând accelerarea lor.

Prin HG adoptată, s-a rezolvat situația exproprierii celor peste 2300 de hectare și s-au alocat sumele necesare, pentru prima dată după foarte mulți ani. Exact acesta este obiectul hotărârii de guvern adoptate astăzi, care stabilește coridorul de expropriere și alocă peste 29 de milioane de lei pentru exproprieri.

De ce este importantă această investiție? Hidrocentrala în sine nu este mare, sub 10MW putere instalată, pentru o producție medie anuală de 25,3GWh. Amenajarea va avea, mai important, un rol cheie în alimentarea cu apă a zonei Pașcani-Târgu Frumos și diminuarea riscurilor inundațiilor, care ani la rândul au produs pagube de sute de milioane de lei în regiune. Lacul de acumulare va avea o capacitate semnificativă, de peste 68 de milioane de metri cubi de apă. Subliniez că lucrările sunt executate în proporție de peste 80%, statul român investind deja aici până în prezent peste 400 de milioane de lei.

Așadar, vorbim despre un proiect simbolic, care demonstrează că statul român poate finaliza obiectivele de investiții începute înainte de 1989. Termenul de finalizare a lucrărilor și punere în funcțiune este trimestrul 2 din 2026, proiectul fiind în graficul stabilit.

3.9. Interconector de înaltă tensiune în curent continuu (HVDC) 5000 MW, pe coridorul magistralei de gaz BRUA și a viitoarei magistrale Tuzla-Podișor

Este un proiect strategic pentru sistemul energetic național și european. Interconectorul HVDC va asigura preluarea energiei verzi produse în estul și sudul României, realizând transportul unei cantități mari de energie, pe distanțe lungi, cu pierderi minimale către vestul României și către țările UE. Acesta va oferi un grad ridicat de flexibilitate în zonele critice ale Sistemului Energetic Național, facilitând evacuarea puterii din noile proiecte de energie curată, asigurând stabilitatea și reziliența noilor surse de energie nucleară și eoliană offshore și stimulând producția de energie verde. Proiectul va aduce o capacitate suplimentară de evacuare din zona Dobrogea de 5000 MW, care poate fi extinsă în viitor prin instalarea de cabluri suplimentare.

În acest fel, pe lângă stabilitatea energetică, România va avea și un preț al energiei mic, poziționându-se drept lider în sectorul energetic european și global. Avem toate atuurile pentru a ne asuma și a ne ridica la înălțimea acestui rol.

În luna iulie a fost semnat ordinul de începere a lucrărilor pentru o nouă conductă care va transporta gazele de la perimetrul Neptun Deep, dar și din Marea Caspică și gaz lichefiat din Turcia și Grecia. Lucrările pentru gazoduct sunt făcute de o companie din Turcia și vor fi gata peste trei ani, când ar urma să înceapă și exploatarea gazelor din Marea Neagră.

În data de 26 septembrie seria discuțiilor premergătoare privind proiectul de realizare a Interconectorului de Înaltă Tensiune în Curent Continu (HVDC) pe coridorul magistralei de gaz BRUA și a viitoarei magistrale Tuzla-Podișor, a continuat cu o întâlnire a echipelor companiilor implicate, Taqa, Meridiam, Fluor, Transelectrica și E-Infra. Discuțiile au marcat pași în etapele de progres ale unui proiect de anvergură strategică la nivelul definirii cadrului de colaborare.

La acest moment lucrările decurg conform graficului.

3.10. Soluții pentru continuitatea și dezvoltarea activității Complexului Energetic Oltenia

După întâlnirile avute la Complexul Energetic Oltenia în august 2023, am constituit un grup de lucru dedicat, care să identifice soluțiile și să colecteze toate datele pentru planul de restructurare și calendarul de implementare a măsurilor. La Ministerul Energiei, facem tot ceea ce este posibil pentru a susține continuitatea și dezvoltarea activității Complexului Energetic Oltenia. La CE Oltenia nu putem lua în calcul doar un pansament, ci este necesară reinventarea acestei companii de tradiție.

Prin proiectul de construcție a parcurilor fotovoltaice prin Fondul pentru Modernizare, CE Oltenia se modernizează și face trecerea de la cărbune la energie verde. Parteneriatele cu OMV Petrom și TINMAR implică o participare de 50% din partea CE Oltenia, care va beneficia de noi surse de venit și va pregăti actualii angajați pentru a implementa și opera aceste proiecte de investiții.

În luna octombrie am mers la Bruxelles unde m-am întâlnit cu patru comisari europeni: Kadri Simson, comisar european pentru energie; Wopke Hoekstra, comisar european pentru politici climatice; Adina Vălean, comisar european pentru transporturi și Didier Reynders, comisar european pentru justiție și concurență și de asemenea cu Celine Gauer, coordonatoarea PNRR la nivel european. În cadrul acestor întâlniri am susținut ferm că România nu poate renunța la producția de energie electrică pe bază de cărbune, fără a pune altceva în loc. În urma dezbaterilor cu oficialii europeni, există deschidere din partea Comisiei Europene pentru continuarea discuțiilor privitoare la viitorul mineritului în Valea Jiului și la Complexul Energetic Oltenia. Până la mijlocul lui 2024, Transelectrica va derula un studiu de adecvanță a sistemului energetic până la jumătatea anului viitor, în baza acestuia urmând să continue discuțiile tehnice privind viitorul CE Oltenia.

Până în acest moment, am demarat la Complexul Energetic Oltenia investiții totale de peste 1,5 miliarde de euro, dintre care 890 de milioane de euro fonduri nerambursabile din Fondul pentru Modernizare. Am demarat până în prezent construirea a opt parcuri fotovoltaice pe halde și depozite nefuncționale ale CEO, precum și a două centrale electrice pe bază de gaz natural, una la Turceni (475 MW) și una la Ișalnița (850 MW).

3.11. Relația cu Statele Unite ale Americii

Parteneriatul cu Statele Unite ale Americii în domeniul energiei este esențial nu numai pentru dezvoltarea României, ci și pentru securitatea energetică a întregii regiuni. Proiectele pentru generarea de energie din surse cu emisii zero de CO₂, inclusiv în domeniul nuclear, ne vor aduce succesul în ceea ce privește decarbonarea, garantând securitatea furnizării de energie către cetățenii și companiile din România. Energia verde, reducerea emisiilor de carbon și dezvoltarea surselor de energie curate reprezintă deziderate strategice ale țării noastre, pentru care contăm pe sprijinul și tehnologiile de ultimă generație americane. Domeniul cel mai important de cooperare bilaterală astăzi este cel nuclear, prin construcția Unităților 3 și 4 de la Cernavodă și a reactoarelor modulare de mici dimensiuni (SMR) de la Doicești.

Pe 10-11 august 2023 am efectuat o vizită oficială în SUA, la invitația omologului american, doamna Jennifer Granholm, Secretarul SUA pentru Energie. Cu această ocazie, am avut o serie de alte întâlniri cu oficialități din departamentele guvernului american: Don Graves, secretarul adjunct al comerțului; José Fernandez, subsecretar pentru economie și energie; Geoffrey R. Pyatt, secretar adjunct pentru resurse energetice; Eliot Kang, secretar adjunct în cadrul Departamentului de Stat al SUA pe probleme de securitate; Yuri Kim, secretar adjunct, reprezentanta Departamentului de Stat pentru Europa și Eurasia; și Agnes Dasewicz, director operațional al departamentului de dezvoltare financiară din cadrul guvernului american. Cu aceștia am discutat despre principalele proiecte pentru avansarea programului nuclear civil românesc, exploatarea noilor surse de energie regenerabilă și soluții comune pentru o tranziție inteligentă.

În cadrul Forumul de Afaceri al Inițiativei celor 3 Mări, după deschiderea panelului de energie și întâlnirea bilaterală cu John Kerry, Emisarul Special pentru Climă al Președintelui SUA, am avut un maraton de întâlniri cu:

- Marina Wes, Directorul Regional pentru Uniunea Europeană al Băncii Mondiale;
- Nusrat Ghani, Ministru de Stat, Departamentul de Afaceri și Comerț al Regatului Unit;
- David Cook, Președinte al Comisiei de Comerț Internațional din Camera Reprezentanților din Statul Arizona, SUA;
- Davor Filipović, Ministrul Economiei și Dezvoltării Sustenabile din Croația;

- Reta Jo Lewis, Președinte al Băncii de Export-Import al SUA;
- Nobumitsu Hayashi, Guvernator al Băncii Japoneze pentru Cooperare Internațională;
- Odile Renaud-Basso, Președinte al Băncii Europene pentru Cercetare și Dezvoltare.

Am avansat într-o serie de dosare și proiecte strategice ale României: mecanisme de finanțare pentru noi capacități de producție, Tarnița-Lăpustești, demararea lucrărilor la unitățile 3 și 4 ale Centralei Nucleare Cernavodă, SMR-urile de la Doicești, realizarea de interconectări de gaz și electricitate transfrontaliere și întărirea rezilienței sistemului energetic regional.

În urma acestor discuții, în luna septembrie 2023, Reta Jo Lewis, președintele EXIM SUA, brațul de investiții al guvernului american, a confirmat la București angajamentul deplin pentru proiectele energetice românești. În primul rând, programul nuclear civil, cu o contribuție de câte 3 miliarde USD garanții pentru reactoarele modulare de mici dimensiuni și pentru unitățile 3 și 4 de la Cernavodă. Ulterior, Exim SUA a aprobat o finanțare de 57 de milioane de dolari pentru studii de inginerie și fezabilitate pentru pregătirea construcției unităților 3 și 4 de la Cernavodă

Interesul pentru finanțarea Proiectului Unităților 3 și 4 în valoare de 3 miliarde dolari canadieni anunțat de Guvernul Canadian, completează interesul exprimat de Statele Unite, prin US Exim Bank, de a finanța serviciile tehnice furnizate de SUA pentru Unitățile 3 și 4 ale Nuclearelectrica: finanțarea cu 57 milioane USD din contractul de export al SUA pentru servicii tehnice de pre-proiect ca parte a programului Engineering Multiplier Program (EMP) și până la 3 miliarde USD din contractul de export al SUA pentru servicii de inginerie și de management de proiect pentru contractul de finalizare a Unităților 3 și 4 ale centralei nucleare de la Cernavodă.

În data de 7 septembrie 2023 am avut o întâlnire cu John Kerry, înalt reprezentant al Președintelui Biden pentru climă și fost secretar de stat (ministru de externe) al SUA. Am discutat despre accelerarea programului nuclear civil românesc, oportunități de investiții în sectorul energetic și industrial românesc și viitoarele capacități de producție eoliană din Marea Neagră.

În februarie 2024 am efectuat un nou tur de forță în SUA, cu zeci de întâlniri bilaterale, printre care cu Secretarul de Stat pentru Energie din SUA, dna. Jennifer Granholm, cu Vicepreședintele Executiv al Comisiei Europene responsabil pentru tranziția verde, dl.

Maroš Šefčovič, Comisarul European pentru Coeziune și Reforme, dna. Elisa Ferreira, cu Ministrul Afacerilor Externe și Comerțului din Ungaria, dl. Péter Szijjártó, peste 15 membri ai Congresului SUA, lideri din mediul academic și din institutele de cercetare. Doamna Secretar Granholm a acceptat invitația de a veni la București în iulie, alături de miniștri ai energiei din întreaga regiune, pentru un eveniment la nivel înalt.

Printre rezultate sunt accelerarea programului nuclear românesc; acordul cu Departamentul pentru Energie al SUA pentru exploatarea energiei geotermale pentru termoficarea Bucureștiului; setul de bune practici de la Primăria Boston pentru Primăria Capitalei etc.

De asemenea, am semnat la Boston o scrisoare de intenție cu Lockheed Martin, companie americană de top în domeniile aerospațial, militar și energetic. Este un prim pas pentru dezvoltarea tehnologiei de producție a bateriilor în România. Și nu orice fel de baterii, ci bateriile de ultimă generație produse de Lockheed Martin, GridStar Flow (baterie de flux redox), o soluție inovatoare de stocare a energiei la scară largă pentru aplicații utilitare, comerciale, industriale și militare. Este o tehnologie rentabilă și eficientă pe termen lung, cu o durată de viață operațională de 20 de ani și care, foarte important, nu depinde de materii prime critice și este prietenoasă cu mediul.

În marja reuniunii Parteneriatului pentru Cooperare Transatlantică în Energie și Climă (P-TECC) pe care am găzduit-o la București în iulie 2024, am avut o nouă întâlnire cu Secretarul American de Stat pentru Energie, Jennifer Granholm. Prezența Secretarului Energiei din SUA în România a subliniat încă o dată angajamentul puternic față de parteneriatul transatlantic și cooperarea în domeniul energiei. Am continuat dialogul despre proiectele comune (reactoarele 3 și 4 de la Cernavodă, reactoarele modulare de mici dimensiuni, exploatarea energiei geotermale, investiții în stocare), situația regională și importanța colaborării în domeniul energetic pentru a întări securitatea și dezvoltarea sustenabilă în regiune.

Totodată, a avut loc semnarea contractului dintre RoPower Nuclear și Fluor Corporation pentru dezvoltarea proiectului SMR de la Doicești. Este un pas major pe care România îl face în direcția realizării acestui proiect, marcând continuarea unei colaborări strategice cu Fluor, o companie cu experiență globală în proiecte industriale mari.

Relația dintre România și SUA este una specială, bazată pe valori comune precum libertatea, democrația și respectul pentru drepturile omului. Avem multe de învățat unii

de la alții și multe de realizat împreună. În această relație, energia este unul dintre cele mai importante subiecte. Statele Unite pune la loc de cinste competența noastră în sectorul energetic, tradiția în energia nucleară, resursele diversificate în contextul tranziției verzi și angajamentul constant al României în cadrul parteneriatului strategic. Țara noastră este recunoscută drept un pilon regional al stabilității, securității energetice și dezvoltării economice, inclusiv prin sprijinul constant acordat fraților noștri de peste Prut și Ucrainei.

3.12. Relația cu Republica Moldova

Securitatea energetică a Republicii Moldova este o primă prioritate a României. În această perioadă, realizăm accelerat interconectările rețelelor și piețelor de electricitate și gaz, iar în același timp armonizăm legislația. Astfel eliminăm vulnerabilitățile din sistemul energetic moldovenesc create de dependența precedentă de un furnizor unic.

Transgaz a devenit operatorul de sistem și de transport gaze naturale în Republica Moldova, iar în urma unui parteneriat recent, facilităm Republicii Moldova posibilitatea de a înmagazina gaze naturale pe teritoriul României, prin compania moldovenească Energocom. De asemenea, Nuclearelectrica și Energocom au semnat un memorandum de înțelegere pentru a dezvolta cooperarea pe termen lung în sectorul energetic și pentru a atinge obiective strategice comune.

În decembrie 2023 am semnat alături de dl. Victor Parlicov, Ministrul Energiei din Republica Moldova "Memorandumul de Înțelegere între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelelor de gaze naturale și energie electrică". Memorandumul angajează cele două guverne să realizeze lucrările complementare interconexiunii Iași – Ungheni – Chișinău pentru a asigura regimurile de debit și presiune pentru transportul gazelor naturale în ambele direcții; să facă demersuri pentru a asigura stocarea gazelor naturale pe teritoriul României; să construiască urgent infrastructura pentru Linia Electrică Aeriană de 400 kV Suceava – Bălți și a altor proiecte de transport a energiei electrice și să cupleze piețele de energie electrică, integrând astfel Moldova în piața internă a Uniunii Europene. Prin acest Memorandum și prin demersurile recente, Republica Moldova se integrează efectiv și ireversibil în piața unică energetică europeană, în același timp, sporindu-și securitatea energetică.

Totodată, Transelectrica a finalizat studiul de acdevanță pentru o nouă linie de interconexiune de 400 kV, urmând un trase între Gutinaș și Strășeni. Acesta este primul pas și cel mai important în vederea construcției fizice a LEA.

Prin noua Strategie Energetică a României, țara noastră se angajează că va susține securitatea energetică a Republicii Moldova, în orice context, pentru orice durată, în orice condiții. Avem capacitatea și hotărârea de a sprijini necondiționat Republica Moldova, cu atât mai mult în aceste vremuri deosebit de complicate.

Vom continua să ne concentrăm toate energiile pe unirea sistemelor energetice ale Republicii Moldova și României, pentru a garanta stabilitatea, securitatea și dezvoltarea pe ambele maluri ale Prutului.

Relația dintre România și Republica Moldova este unică. Împărtășim același trecut și cu siguranță, același viitor. Suntem puternici alături, de neclintit împreună.

3.13. Relația cu Republica Coreea

În aprilie 2024 am desfășurat o vizită de stat în Republica Coreea, alături de Președintele României, E.S. Klaus Iohannis. Cu această ocazie am semnat cu Ministrul Comerțului, Industrii și Energiei al Republicii Coreea, Dl. Dukgeun Ahn, un Memorandum de Înțelegere privind cooperarea bilaterală în domeniul energiei nucleare.

Memorandumul de Înțelegere vizează cooperarea în domeniul nuclear, inclusiv îmbunătățirea echipamentelor nucleare, echipamente de securitate, combustibil nuclear, reactoare modulare mici (SMR) și gestionarea deșeurilor radioactive.

Cooperarea dintre România și Republica Coreea în domeniul energiei nucleare s-a intensificat semnificativ în ultimii ani. Această cooperare va avea o contribuție semnificativă la dezvoltarea unor proiecte energetice majore din România și la dialogul internațional asupra tematicii securității energetice și proiectelor de diversificare a aprovizionării cu resurse energetice.

3.14. Coridorul de energie verde care va lega Marea Caspică de Marea Neagră

Pe 25 iulie 2023, am organizat la București cea de-a patra întâlnire ministerială în marja Acordului privind Parteneriatul Strategic în domeniul dezvoltării și transportului energiei verzi între Guvernele Republicii Azerbaidjan, Georgiei, Ungariei și României. Cu această ocazie, a avut loc **semnarea Memorandumului de înțelegere pentru constituirea unei societăți mixte al cărei scop este implementarea proiectului de interconectare și dezvoltare a coridorului verde între cele 4 țări** și s-au agreeat termenii de referință necesari pentru dezvoltarea unui studiu de fezabilitate pentru coridorul verde.

Pe 21 noiembrie, la Budapesta am semnat Memorandum de Înțelegere între ministerele de resort din România, Republica Azerbaidjan, Georgia, și Ungaria privind cooperarea în domeniul energiei verzi, pentru a aprofunda colaborarea în vederea atingerii obiectivelor comune privind dezvoltarea sectorului energiei verzi, inclusiv producția de hidrogen.

Pe 27 mai 2024, CNTEE Transelectrica, Georgian State Electrosystem, AzerEnerji și MVM Electrical Works au semnat la București Memorandumul pentru înființarea societății mixte care va implementa Coridorul de energie verde România – Azerbaidjan – Georgia – Ungaria.

Pe 3 septembrie 2024, am găzduit la București cea de-a 8-a reuniune ministerială. Cu această ocazie, operatorii de transport și de sistem din cele 4 țări au semnat actele constitutive ale companiei de proiect Green Energy Corridor Power Company. România va găzdui compania de proiect, ceea ce constituie o importantă victorie diplomatică pentru țara noastră.

Mai mult, prin alăturarea Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, se va evalua posibilitatea includerii în studiul de fezabilitate a unei noi componente, respectiv un cablu de fibră optică care va conecta cele 4 țări și în privința fluxurilor de date. În următoarea perioadă urmează a se identifica soluțiile de implementare a acestei dezvoltări.

Nu în ultimul rând, s-au purtat discuții despre posibilitatea alăturării Bulgariei la studiul de fezabilitate și la proiectul de infrastructură.

Acest proiect de infrastructură energetică are o importanță majoră pentru România, pentru regiune și pentru Uniunea Europeană. Acesta va interconecta piețele de energie din zona Mării Negre, asigurând diversitatea surselor de aprovizionare. Diversitatea surselor de aprovizionare conduce în primul rând la consolidarea securității energetice și la reducerea prețurilor energiei pentru toți consumatorii. Totodată, proiectul va contribui

la decarbonizarea sectorului energetic, având în vedere faptul că va transporta în principal energie din surse regenerabile. Între țările noastre există numeroase complementarități, ceea ce ne conduce la acest efort comun pentru a construi un proiect de anvergură de care avem cu toții nevoie.

3.15. Dezvoltarea unui Pilon pentru Energie Regenerabilă în Europa de Sud-Est între Republica Elenă, Republica Bulgară și România

În ianuarie 2024, la Atena, am semnat alături de Rumen Radev, Ministrul Energiei din Bulgaria, și de Theodoros Skylakakis, Ministrul Energiei și al Mediului din Grecia, Declarația de Intenție pentru Dezvoltarea unui Pilon pentru Energie Regenerabilă în Europa de Sud-Est între Republica Elenă, Republica Bulgară și România.

Ne propunem să transformăm cele 3 țări într-un pol energetic regional, puternic, capabil să atragă finanțare europeană pentru proiecte energetice comune. Declarația are trei componente: (1) dezvoltarea în comun a proiectelor de energie eoliană pe mare, în Marea Neagră și în Marea Egee, inclusiv prin accesarea finanțării prin Facilitatea Europeană de Conectare; (2) stabilirea unui Centru regional pentru hidrogen regenerabil prin participarea autorităților, operatorilor sistemelor de transport și a industriei, accesând de asemenea finanțări prin Facilitatea Europeană de Conectare; și (3) dezvoltarea în comun a infrastructurilor trans-frontaliere de încărcare a vehiculelor electrice.

3.16. Relația cu Emiratele Arabe Unite

România acordă o importanță deosebită dezvoltării relațiilor bilaterale în domeniul energiei cu Emiratele Arabe Unite și consolidării unui parteneriat energetic reciproc avantajos, care vizează inclusiv: investiții comune în capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile, diversificarea rutelor și surselor de aprovizionare cu resurse energetice și utilizarea energiei nucleare în vederea sprijinirii tranziției energetice.

În acest sens, cu ocazia COP 28 în Decembrie 2023, unde am participat alături de Președintele României, E.S. Klaus Werner Iohannis, SPEEH Hidroelectrică SA și Abu Dhabi Future Energy Company PJSC – MASDAR au anunțat un acord pentru constituirea unei companii mixte (joint venture) care să realizeze proiecte de generare a energiei electrice

din surse regenerabile. Primul proiect avut în vedere este construirea de parcuri fotovoltaice plutitoare, pe 7 lacuri de acumulare pe Râul Olt, administrate de Hidroelectrica. În aprilie 2024, cu ocazia vizitei delegației guvernamentale la care am participat alături de Prim-Ministrul României, dl. Marcel Ciolacu, Hidroelectrica și Masdar au agreeat să extindă scopul societății mixte astfel încât acesta să includă realizarea de proiecte solare fotovoltaice on-shore și flotante, precum și implementarea de sisteme de stocare a energiei în baterii, în condiții de exclusivitate tehnologică, pentru o perioadă de 3 ani.

Mai mult, Transelectrica și TAQA Abu Dhabi, alături de companiile Meridiam SAS, E-Infra (Electrogroup Infrastructure S.A.) și Flour Transworld, au semnat pe 16 octombrie 2023 un acord-cadru pentru un studiu detaliat de fezabilitate asupra unui cablu de înaltă tensiune curent continuu (HDVC) terestru, care să dezvolte rețeaua de transport energie electrică din sud-estul în nord-vestul României.

Nu în ultimul rând, în cadrul COP 28 găzduit de EAU, cele două țări au semnat Declarația privind triplarea energiei nucleare până în 2050. În marja evenimentului, Societatea Națională Nuclearelectrică SA și Emirates Nuclear Energy Company (ENEC) au semnat un MoU pentru a coopera în domeniul nuclear, în privința mentenanței și operării reactoarelor nucleare, consolidarea capacităților tehnice, dezvoltarea resurselor umane și proiecte comune de cercetare și dezvoltare. Astfel, se discută posibilitatea ca ENEC să participe la investiția pentru realizarea unităților reactoarelor nucleare 3 și 4, planificate a fi finalizate înainte de 2032.

Dialogul bilateral între România și Emiratele Arabe Unite în domeniul energiei este excelent. Ministrul Energiei și Infrastructurii din Emiratele Arabe Unite, Suhail Mohamed Faraj Al Mazrouei, m-a onorat invitându-mă să deschid ADIPEC 2023, al doilea cel mai mare eveniment din lume dedicat sectorului energetic, în compania sa, a Secretarului General OPEC, dl. Haitham Al Ghais și de Ministrul Energiei din Turcia, dl. Alparslan Bayraktar. Reprezentarea României la acest nivel ne spune că întreaga lume se uită spre țara noastră drept lider în tranziția energetică și furnizor strategic de soluții și securitate pentru întreaga regiune.

3.17. Relația cu Republica Turcă

România și Turcia au hotărât să ridice nivelul relației bilaterale în domeniul energiei la următorul nivel. Așadar, acestea au stabilit un Grup comun de Lucru în domeniul energiei, care s-a reunit pentru prima dată pe 7 martie 2024.

Discuțiile primei reuniuni au vizat cooperarea în domeniul energiei regenerabile și în sectorul gaze naturale și țiței, sectorul nuclear, precum și infrastructura energetică. Ambele părți au prezentat situația în care se află sistemul energetic național și principalele direcții de dezvoltare vizate. A fost recunoscută necesitatea unei tranziții a sectorului energetic pentru a sprijini obiectivele naționale de reducere a emisiilor de carbon, care să promoveze, în același timp, și competitivitatea industrială. Astfel, am identificat abordări similare în ce privește sprijinirea sectorului energetic, în vederea atingerii obiectivelor de sustenabilitate, atât cu privire la creșterea capacității de generare a energiei din surse cu emisii reduse de carbon, cât și cu privire la consolidarea infrastructurii pentru a permite integrarea acestora, în condiții de siguranță, în sistemul energetic național.

Alături de partenerii noștri din Turcia, vom intensifica cooperarea cu proiecte concrete. Beneficiem împreună de o poziționare strategică în rutele de transport și aprovizionare cu energie. Este nevoie să dezvoltăm conectivitatea.

3.16. România va produce izotopi medicali la Centrala de la Cernavodă, speranță pentru tratamentul cancerului și repornește producția de apă grea

România și Canada au inițiat o colaborare strategică pentru producția de apă grea și de izotopi medicali în România. S.N. Nuclearelectrica S.A. (SNN) și Laurentis Energy Partners (LEP). O filială a Ontario Power Generation (OPG), au semnat un memorandum pentru producția de izotopi medicali la Centrala Nuclearelectrică (CNE) Cernavodă și pentru a explora dezvoltarea producției de apă grea în România.

România demonstrează nu numai performanțe de top în operarea în siguranță a reactoarelor noastre CANDU de la Cernavodă, ci și leadership și viziune strategică prin explorarea producției de izotopi medicali și apă grea în parteneriat cu Canada. Este un pas semnificativ pentru a ajuta la îmbunătățirea sănătății a milioane de oameni și a

demonstra multiplele beneficii ale centralelor nucleare, care generează energie curată, contribuie la stabilitatea energetică, decarbonare și creștere economică, și susțin tratamentul cancerului. La fel de important este proiectul repornirii producției de apă grea în România. Cererea globală pentru apă grea este într-o creștere spectaculoasă, iar România poate fi un jucător strategic. România și Canada dau astfel un exemplu altor țări despre rolul important al energiei nucleare. Sunt proiecte inovatoare pe care Nuclearelectrica are șansa să le dezvolte.

SNN și Framatom vor lucra împreună pentru a analiza cum să maximizăm infrastructura existentă la Cernavodă pentru a produce izotopi medicali, suplimentar față de energia curată, sigură, fiabilă și fără emisii de carbon generată în prezent.

Accesul în masă la medicina nucleară este strâns legat de dezvoltarea lanțurilor de aprovizionare pe scară largă, fiabile și diversificate, și dorim să avem un rol în lupta împotriva cancerului, ajutând la construirea acestor lanțuri de aprovizionare.

Pentru a ajuta mai bine pacienții în viitor, militez pentru înființarea de centre regionale de producție de izotopi medicali, iar acest proiect este o oportunitate de a consolida lanțul de furnizare din Europa, cu centrul în România, pentru un scop nobil: sănătatea.

3.17. Sprijin financiar în valoare de 70.502.000 lei pentru o nouă companie, Complexul Energetic Valea Jiului

Guvernul României a adoptat în luna octombrie trei acte normative inițiate de Ministerul Energiei, care deschid o nouă etapă pentru Valea Jiului. Prin Ministerul Energiei se acordă un sprijin financiar în valoare de 70.502.000 lei pentru noua companie, Complexul Energetic Valea Jiului.

Cele trei acte normative adoptate înseamnă șansa Văii Jiului de a-și construi un viitor. Este o promisiune respectată, pe care am făcut-o încă de la preluarea mandatului: rezolvarea situației minerilor din Valea Jiului. Cu sprijinul Guvernului României, am salvat locurile de muncă a peste 2000 de mineri, care erau angajați la Complexul Energetic Hunedoara (CEH) companie aflată în pragul falimentului. Toți acești angajați au fost preluați de noua companie, Complexul Energetic Valea Jiului (CEVJ). Pentru CEVJ ajutorul de stat acordat, primul pachet dintr-o serie, înseamnă susținerea activităților de punere în siguranță a minelor. Totodată, gândim un plan ambițios de diversificare a companiei

prin producția de energie verde, pentru a asigura un viitor pe termen lung pentru Valea Jiului, cu locuri de muncă sigure și bine plătite. Avem în vedere construirea de parcuri fotovoltaice, o centrală hidroelectrică și o unitate pe gaz cu captare de carbon la Paroșeni.

Primul act normativ adoptat este Hotărârea Guvernului pentru suplimentarea bugetului Ministerului Energiei din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2023, în vederea acoperirii unor cheltuieli de operare a unor active funcționale din domeniul public și domeniul privat al statului. Astfel, s-au acordat 70.502.000 lei din Fondul de Rezervă Bugetară.

Al doilea act normativ este Ordonanța de Urgență a Guvernului privind acordarea unui ajutor de stat Complexului Energetic "Valea Jiului" – S.A. pentru punerea în siguranță a extracției de ulei din cadrul exploatărilor miniere Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan. Guvernul acordă cei 70.502.000 lei pentru activitatea de punere în siguranță a extracției de ulei din cadrul exploatărilor miniere Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan, ajutor ce va fi tratat ca parte a Planului de ajutor de stat, în baza Deciziei Consiliului Uniunii Europene din 10 decembrie 2010 privind ajutorul de stat pentru facilitarea punerii în siguranță a minelor de cărbune (2010/787/UE). Există un set complex de activități specifice de punere în siguranță a minelor, până în 2032. Pe de o parte, oprirea bruscă a acestor activități ar perturba calendarul asumat în fața Comisiei Europene, cu consecințe deosebit de grave pentru posibilitatea accesării în viitor a unei scheme de ajutor de stat pentru punerea în siguranță a minelor. dar și cu efecte iremediabile asupra respectării angajamentelor de mediu de către România. Pe de altă parte, până în 2032 există premise pentru diversificarea activităților de producere a energiei și asigurarea unor locuri de muncă pe termen lung pentru Valea Jiului.

Al treilea proiect de act normativ este Hotărârea de Guvern privind centralizarea în inventarul domeniului public al statului a bunurilor imobile și mobile preluate prin darea în plată de la fostul Complex Energetic Hunedoara SA. Acest act deschide calea dării în administrare a acestor bunuri către Complexul Energetic Valea Jiului SA, care va beneficia și de ajutorul de stat. Complexul Energetic Valea Jiului SA i-a angajat pe toți cei peste 2000 de mineri care munceau la Complexul Energetic Hunedoara SA pentru siguranța în mine și neutralizarea cărbunelui extras din Valea Jiului pe parcursul procesului, în condiții de siguranță și în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

În luna octombrie am vizitat Minele Lonea și Livezeni din Valea Jiului, iar ulterior am mers la Bruxelles unde m-am întâlnit cu patru comisari europeni. În cadrul acestor întâlniri am susținut ferm că România nu poate renunța la producția de energie electrică pe bază de cărbune, fără a pune altceva în loc. În urma dezbaterilor cu oficialii europeni, există deschidere din partea Comisiei Europene pentru continuarea discuțiilor privitoare la viitorul mineritului în Valea Jiului și la Complexul Energetic Oltenia.

3.18. Sprijin financiar în valoare de 705.749 milioane lei pentru Complexul Energetic Valea Jiului

În luna decembrie 2023 Complexul Energetic Valea Jiului SA va primi un nouă tranșă a ajutorului de stat pentru punere în siguranță a minelor de la exploatarea miniere Lonea, Lupeni, Vulcan și Livezeni. Noua tranșă a ajutorului de stat este adaptată noilor realități ale abatajelor, galeriilor și fronturilor miniere aflate în stare avansată de degradare urmare a lipsei prevederii unor cheltuieli cu mijloace fixe și materiale consumabile. Noul ajutor de stat este în elaborare și se bazează pe o actualizare a Planului de Încetare a Activității (PIA) în conformitate cu datele tehnice din exploatarea miniere, cu nevoia de reabilitare și consolidare a lucrărilor miniere astfel încât activitatea de neutralizare a huilei și punerea în siguranță a minelor să nu afecteze viața și integritatea fizică și psihică a lucrătorilor sau a populației din Valea Jiului.

Noua tranșă a ajutorului de stat face parte din viitoarea decizie a UE privind închiderea de mine, fiind construită în logica punerii în acord a planurilor naționale cu dreptul UE și angajamentele de decarbonare.

Noua tranșă a ajutorului de stat este menită să ofere o stabilitate pe termen mediu pentru activitatea de punere în siguranță a exploatarea miniere și garantarea efectivului de personal necesar desfășurării activității de punere în siguranță și neutralizare a huilei.

Noua tranșă de ajutor de stat este menită a asigura contribuția cărbunelui de huilă la mixul energetic național, fiind parte componentă a independenței și securității energetice a României.

Prin amendamentele PNL la Legea nr. 188/2024 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 129/2023 privind unele măsuri necesare pentru acordarea unui ajutor de stat pentru închiderea și punerea în siguranță a extracției de huilă către Societatea

Complexul Energetic "Valea Jiului" – S.A. s-a dublat ajutorul de stat la valoarea de 705.749 mii lei pentru perioada decembrie 2023–31 decembrie 2024, instituindu-se și posibilitatea de acordare în avans a ajutorului de stat până la concurența a 100% din valoarea ajutorului.

3.19. Proiecte de energie regenerabilă pentru Valea Jiului

1. Ministerul Energiei a adoptat încheierea acordului de cooperare ce se propune a fi încheiat între Societatea Complexul Energetic Valea Jiului SA și Green Gravity Operations Pty Ltd Australia, care are ca scop realizarea unui studiu de testare a conceptului privind Sistemul de Stocare a Energiei Gravitaționale (GESS) pentru determinarea fezabilității a 17 puțuri miniere de la cele patru sucursale miniere.
2. Pe 27 noiembrie, Ministerul Energiei a semnat Memorandumul de Înțelegere cui American Bio – Carbon Delaware, care are drept scop transformarea Termocentralei Paroșeni, în etape, într-o centrală termică cu capabilități care sa funcționeze cu combustibil regenerabil provenit din arderea cărbunelui în comun cu biomasa locală (reziduuri forestiere și surse agricole). În prezent, în vederea continuării proiectului, se analizează capitalizarea în natură și numerar a societății, respectiv trecerea bunurilor domeniu public aflate în proprietatea statului și în administrarea CEVJ SA în proprietatea privată a CEVJ SA, pentru a fi utilizate în circuitul juridic civil necesar implementării proiectelor energetice în domeniul energiei verzi și regenerabile.
3. Ministerul Energiei a facilitat începerea negocierilor dintre Hidroelectrica SA și Complexul Energetic Valea Jiului SA în vederea dezvoltării unui proiect de parcuri fotovoltaice pe terenurile societății din Valea Jiului, respectiv în vederea dezvoltării unor capabilități hidroenergetice pe barajul de la Paroșeni.
4. Ministerul Energiei a facilitat începerea analizei făcute la nivelul Complexului Energetic Valea Jiului SA și Romgaz SA privind oportunitățile de construire a unei unități pe gaz la Termocentrala Paroșeni, cu captare a carbonului.

5. CEVJ SA a obținut o finanțare nerambursabilă din partea Băncii Europene de Investiții privind acoperirea cheltuielilor cu studii de fezabilitate pentru proiecte pe energie regenerabilă. Finanțarea este asigurată prin programul TARGET.

3.20. Consiliul Onorific pentru Energie

Ministerul Energiei a constituit în noiembrie 2023 Consiliul Onorific pentru Energie, care reunește specialiști români de vârf din domeniul energiei. Aceștia aduc experiența și cunoștințele acumulate în mediul privat, universități și centre de cercetare, pentru a contribui la elaborarea strategiilor, politicilor publice și programelor guvernamentale care pot transforma România într-un vârf de lance în domeniul energiei. Lista membrilor este disponibilă aici: <https://energie.gov.ro/ministerul-energiei/consiliul-onorific-pentru-energie/>.

Consiliul va răspunde la întrebările cele mai importante pentru sistemul energetic românesc: Care sunt tendințele viitorului în domeniul energiei? Cum putem realiza tranziția către energii curate într-un mod just și echitabil? Cum transformăm România într-un furnizor net de securitate energetică în regiune? Cum trebuie să arate strategia națională energetică a României?

Consiliul este un organism independent, onorific și consultativ. Acesta sprijină elaborarea strategiilor, politicilor publice și programelor guvernamentale care pot transforma România într-un pilon al inovației și al securității energetice regionale. Membrii sunt numiți prin ordin al Ministrului Energiei, fiind unii dintre cei mai performanți români din energie, din țară și din diaspora, cu rezultate recunoscute la nivel național și global.

Astfel, Ministerul Energiei a extins baza de cunoaștere și experiență la care are acces, construind un mecanism prin care să poată beneficia de opiniile și analizele experților în energie din afara sistemului de administrație. Totodată, o consultare mai largă asigură un proces decizional mai transparent și responsabil, care ia în considerare opiniile mediului academic, social și privat.

Primul subiect pe agenda Consiliului Onorific a fost noua Strategie Energetică a României. Organismul a contribuit în mod esențial la conturarea acestui document strategic esențial.

3.21.   Retehnologizare Vidraru

În prezența domnului Marcel Ciolacu, Prim-ministrul României, s-a semnat contractul pentru re tehnologizarea hidrocentralei din județul Argeș. Închidem această etapă pe cât de provocatoare, pe atât de importantă. Provocatoare pentru că am reușit să închidem licitația și să semnăm azi contractul, după a șasea încercare. Am promis că în mandatul meu turăm motoarele la maxim și accelerăm investițiile în energie.

Retehnologizarea centralei Vidraru va asigura o capacitate crescută de producție a energiei verzi și va avea un impact pozitiv asupra întregului sistem energetic național. Zecile de întâlniri pe care le-am avut în cele 12 luni de mandat cu managementul Hidroelectrică au dat roade și am pus în linie dreaptă proiectul de re tehnologizare.

Felicit pe domnul Karoly Borbely și întreaga echipă de la Hidroelectrică pentru acest pas important și îi asigur de toată susținerea mea și a echipei din minister. Cel mai important, de această investiție vom beneficia noi, cetățenii și mediul de afaceri din România, prin acces la energie sigură, la un preț corect și cât mai verde. Investim în energie, investim în România.

3.22.   P-TECC la București

România a avut privilegiul de a găzdui reuniunea Parteneriatului pentru Cooperare Transatlantică în Energie și Climă (P-TECC) la București în perioada 23-24 iuliei, un eveniment de anvergură pentru viitorul energetic al regiunii.

În marja acestui eveniment, am avut discuții importante cu miniștrii de resort din statele europene membre ale Parteneriatului și cu Secretarul American pentru Energie, Jennifer Granholm. Am abordat investițiile în surse de energie regenerabilă și infrastructură modernă, precum și importanța dezvoltării reactoarelor 3 și 4 de la Cernavodă.

Am subliniat importanța atingerii unor obiective clare: energie la prețuri competitive pentru cetățeni și firme, asigurarea unui sistem energetic sigur și producerea de energie cât mai puțin poluantă. Investițiile semnificative ale României în sectorul energetic, inclusiv proiecte inovatoare cum ar fi centrala nucleară modulară de la Doicești, demonstrează angajamentul nostru ferm pentru a bifa aceste obiective.

România este un actor tot mai relevant pe harta energetică internațională. Prin colaborarea strânsă cu partenerii internaționali, ne asigurăm că România nu doar că răspunde provocărilor actuale, dar și contribuie activ la modelarea viitorului energetic al regiunii și al Europei.

3.23. Memorandum de Înțelegere privind proiectul de construire a interconectorului de gaze între România și Serbia

România are toate atuurile pentru a deveni un hub energetic în piața de gaze regională și un pilon de stabilitate pentru țările vecine. Transgaz lucrează la intens la finalizarea componentei românești a BRUA (magistrala de la Marea Neagră la granița de Vest, segmentul Tuzla-Podișor fiind ultima verigă lipsă) și la operaționalizarea Coridorului Vertical, o alternativă la gazele rusești pentru întreaga regiune.

Pe 5 august, la Porțile de Fier I, am mai făcut un alt pas important: am semnat cu Ministrul Minelor și Energiei din Serbia, Dubravka Đedović Handanović, Memorandumul de Înțelegere privind Proiectul de Construcție a Interconectorului de Gaze între România și Serbia. Acest proiect strategic va conecta sistemul de transport al gazelor naturale din Serbia, prin nodul tehnologic Mokrin, cu magistrala BRUA din România, deschizând noi oportunități pentru diversificarea surselor de energie și creșterea competitivității prețurilor la gaze.

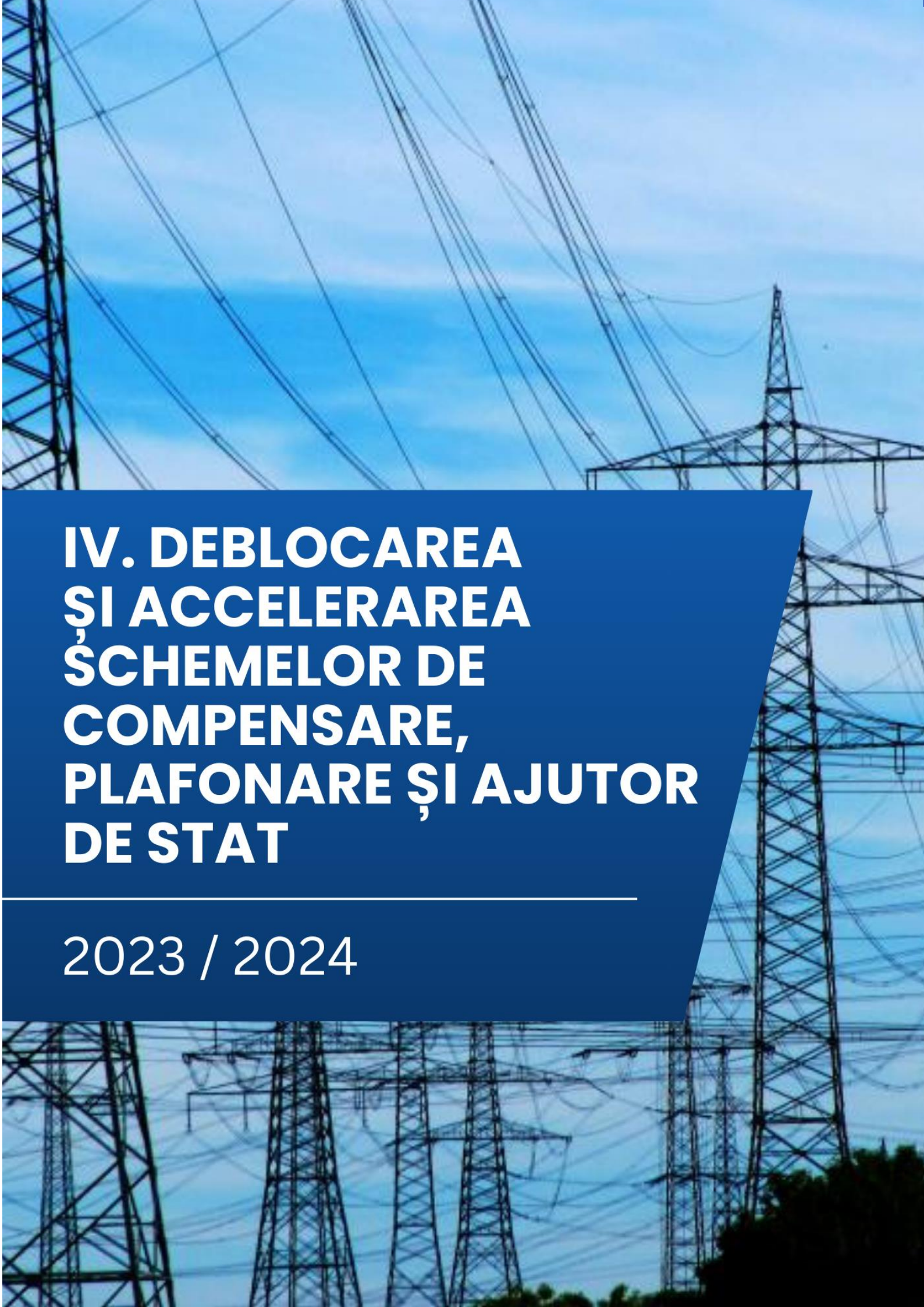
Interconectorul Arad-Mokrin va juca un rol esențial în securitatea energetică și în integrarea regională a piețelor de energie. Ne dorim să începem construcția anul viitor, pentru ca acest proiect să devină realitate până cel târziu în 2028. Odată realizată această investiție, țara noastră va obține două beneficii pentru toți românii:

O piață mai competitivă, care va aduce prețul cel mai mic consumatorilor;

Securitate energetică, dezinsularizarea sistemelor energetice și diversificarea surselor de aprovizionare.

Totodată, colaborăm strâns cu Serbia pentru dezvoltarea interconexiunilor de energie electrică, iar proiectul strategic Reșița-Pancevo avansează prin eforturile Transelectrica. La finalul acestui an va fi gata circuitul 2, iar în prima parte a lui 2025 va fi terminat întregul proiect, inclusiv circuitul 1.

Prin acest parteneriat, România își consolidează profilul de actor energetic cheie în regiune, cu un sector energetic puternic, competitiv, stabil și orientat spre viitor

IV. DEBLOCAREA ȘI ACCELERAREA ȘCHEMELOR DE COMPENSARE, PLAFONARE ȘI AJUTOR DE STAT

2023 / 2024

4. Deblocarea și accelerarea schemelor de compensare, plafonare și ajutor de stat

4.1. Schema de ajutor de stat acordat întreprinderilor din sectoarele expuse unui risc real de relocare a emisiilor de dioxid de carbon din cauza costurilor indirecte semnificative pe care le suportă efectiv ca urmare a transferării costurilor emisiilor de gaze cu efect de seră în prețul energiei electrice – energointensivi (OUG nr. 138/2022)

- Pentru emiterea Acordurilor anuale de finanțare aferente anului 2022 au fost depuse până la finalul lunii mai 2023 un număr de **30 de cereri pentru emiterea acordurilor de finanțare**.
- Pentru toate solicitările au fost emise Acorduri anuale de finanțări în valoare de **133.948.944 euro (714.846.019 lei)**, fiind aplicată o prorată de 77,77% fiecărui beneficiar.
- Actualmente sunt analizate documentațiile depuse de 31 de solicitanți pentru acordarea ajutorului de stat aferent anului 2023.

4.2. Schema de ajutor de stat privind exceptarea unor categorii de consumatori finali de la aplicarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie (HG 495/2014)

Ministerul Energiei verifică anual respectarea îndeplinirii condițiilor impuse de reglementările comunitare și naționale în vigoare și monitorizează schema de ajutor de stat astfel încât să se asigure că exceptările se încadrează în procente prevăzute la art.

2, alin (4) din HG 495/2014 și de faptul că beneficiarul ajutorului de stat continuă să se încadreze în condițiile de eligibilitate stabilite în schemă în baza documentației depusă de beneficiar până la data de 31 mai a fiecărui an.

În cursul anului 2023 au fost monitorizate 88 societăți pentru validarea conformității cu cerințele HG 495/2014, fiind acordat ajutor de stat în valoare de 90.061.288 euro pentru consumul înregistrat în cursul anului 2022.

Până la data de 30 mai 2024, au fost depuse un număr de 78 cereri de către beneficiari, societăți ce urmează a fi monitorizate pentru validarea conformității cu cerințele HG 495/2014.

În vederea armonizării legislației privind Schema de ajutor de stat pentru exceptarea unor consumatori finali de la aplicarea Legii 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, pusă în vigoare de H.G. nr. 495/2014 cu modificările și completările ulterioare, cu noile "Orientări din 2022 privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie" (CEEAG - COMUNICAREA COMISIEI EUROPENE NR 2022/C80/01) și cu schema de sprijin pentru energia din surse regenerabile reglementată de Legea 220/2008 cu modificările și completările ulterioare, pe toată durata de valabilitate a sistemului de sprijin prin certificate verzi respectiv până în anul 2031, au fost pre-notificată o nouă schemă care se aplică întreprinderilor din sectoarele expuse unui risc semnificativ și din sectoarele expuse riscurilor datorate electro-intensității activităților desfășurate și a expunerii la comerțul internațional.

4.3. Schema de compensare pentru consumul de energie electrică și gaze naturale ale consumatorilor noncasnici

În perioada iunie 2023 – august 2024 am efectuat plăți în valoare de 6.666.216.683 lei. La data de 06.09.2024 a rămas o situație de plată a cererilor de plafonare în valoare de 151.276.585 lei.

În contextul elaborării cadrului legislativ aplicabil ulterior finalizării schemei de sprijin introdusă prin OUG 27/2022 și în vederea asigurării unei perioade de tranziție în procesul de revenire la piața liberalizată și a unei protecții corespunzătoare a clienților finali de energie electrică și gaze naturale, a fost promovată OUG 32/martie 2024. Actul normativ conține o serie de prevederi ce au drept scop implementarea tendinței de stabilizare și

chiar de reducere a prețurilor la energie electrică și gaze naturale înregistrată atât la nivel național, cât și european, precum și clauze ce încurajează reluarea tranzacțiilor pe baza mecanismelor concurențiale și creșterea lichidității, permițând furnizorilor achiziția de energie necesară prin contracte pe termen mediu și lung.

4.4. Un nou cadru de reglementare

S-a aprobat Ordonanța nr. 30 din 10 august 2023 pentru stabilirea unor măsuri bugetare privind utilizarea contribuției de solidaritate instituite prin O.U.G. nr. 186/2022 privind unele măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2022/1.854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie. Astfel, s-a permis utilizarea încasărilor din contribuția de solidaritate temporară, astfel încât măsurile de sprijin propuse să aibă un impact suficient de rapid în a atenua evoluțiile excepționale ale prețurilor pe piețele de energie în beneficiul consumatorilor și societăților.

La nivelul Ministerului Energiei au fost făcute demersuri în vederea transferului, de către Ministerul Finanțelor, a sumelor necesare pentru efectuarea plăților necesare compensării furnizorilor care trebuie să livreze clienților energie electrică și gaze naturale la un preț inferior costurilor, în urma intervenției statului.

Am inițiat demersuri cu privire la completarea sumelor disponibile cu fonduri de la bugetul de stat, inclusiv cu privire la simplificarea modului de transfer a sumelor din FTE către ME (transfer permanent, lunar, și nu doar la cerere), simplificând astfel procedura.

The background of the slide features a large wind turbine on the left side, with its blades extending towards the top left. The entire scene is overlaid with a complex digital network of glowing green lines and nodes, suggesting a smart grid or data connectivity. The sky is a deep blue, and the overall aesthetic is high-tech and modern.

V. PREVENIRE ȘI GESTIONARE RĂSCURI ÎN SECTORUL ENERGETIC

2023 / 2024

5. Prevenire și Gestionare Riscuri în Sectorul Energetic

Într-un moment deosebit de important pentru securitatea energetică națională și regională, am realizat următoarele:

- Actualizarea **Planului de urgență** pentru securitatea aprovizionării cu gaze naturale, după propunerile și observațiile operatorilor din sistemul gazelor naturale și ca urmare a procesului de consultare publică;
- Demarare actualizare document **Evaluarea Națională a Riscurilor** (National Risk Assessment);
- Luarea tuturor măsurilor pentru **asigurarea rezervelor** de țiței, produse petroliere și gaze la un nivel sigur și satisfăcător. Am depășit gradul de 100% umplere al depozitelor de gaz pentru sezonul rece, și am avut stocuri cu aproape 400 de milioane metri cubi mai mult decât în perioada similară a anului trecut. Aceasta a însemnat că am putut trece până în acest moment peste iarnă doar folosind gaz din producția și depozitele românești (100% independenți). Aveam de asemenea pregătite variante asigurate și pentru situația unei ierni grele care ar fi necesitat mai mult consum (via Azerbaidjan, Grecia).
- Înființarea **Taskforce de securitate cibernetică** pentru Sistemul Energetic Național, care protejează rețelele și sistemele informatice ale unităților aflate sub autoritatea și controlul Ministerului Energiei (instituții publice, companii naționale, societăți naționale, societăți la care statul este acționar), aplicând astfel Legea nr. 58/2023 în domeniul energiei. În prezent, Ministerul Energiei lucrează la un proiect de ordonanță de urgență privind înființarea unui CSIRT/ SOC sectorial pentru sectorul energetic care să coordoneze și sprijine eforturile de prevenire și combatere a atacurilor, amenințărilor, riscurilor și vulnerabilităților cibernetice de la nivelul companiilor din sectorul energetic național.
- Organizarea **primului și celui mai mare exercițiu de securitate cibernetică din domeniul energiei**, în perioada 15-16 aprilie 2024, la Palatul Parlamentului, în care

participanții s-au antrenat cu atacuri cibernetice simulate de tip APT, în vederea îmbunătățirii capabilităților companiilor din sectorul energetic de a se proteja împotriva amenințărilor cibernetice;

- Constituirea **Grupului operativ de asigurare a securității naționale a României** în contextul exploatărilor energetice offshore din Marea Neagră;
- Elaborarea cadrului legal eolian offshore privind asigurarea securității exploatărilor în Marea Neagră (capitol în proiectul de Lege privind offshore wind);
- **Organizarea reuniunii Grupului de Lucru Interdepartamental pentru probleme de Securitate Energetică (GLISE)** în vederea tratării problematicilor actuale de securitate energetică ale României;
- Constituirea, menținerea și dezvoltarea de stocuri energetice în vederea gestionării situațiilor excepționale care aduc atingere securității energetice a României.
- am organizat **3 comandamente de vară**, în luna iulie, imediat ce am văzut că România a înregistrat pe piețele spot prețuri la energie electrică peste media țărilor europene. Pentru că la ministerul energiei sunt adepții acțiunilor proactive, prin care să preîntâmpinăm crizele și să reducem la minim riscul de a destabiliza sectorul energetic, imediat ce am primit semnale din piață că există un minim risc de a fi generată o criză energetică, am organizat de urgență trei Comandamente pentru Energie, în care au fost stabilite o serie de măsuri pe termen scurt și mediu. Am activat fiecare MW și ne-am asigurat că energia României continuă.

5.1. Asigurarea stocurilor de energie pentru sezonul rece

România și Romgaz sunt și pot să devină furnizori și mai importanți de securitate, atât în ceea ce privește energia electrică, dar și în ceea ce privește gazele naturale. Romgaz, prin filiala Depogaz Ploiești, înmagazinase deja în luna septembrie, pentru iarna care vine, 2,715 miliarde metri cubi de gaz. În total, cele două companii, Depogaz și Depomureș Tg. Mureș, aveau împreună în luna septembrie peste 3 miliarde mc de gaze înmagazinate pentru a trece cu bine iarna 2023 – 2024. Peste 99% din capacitatea de înmagazinare este utilizată, adică ne-am depășit cu mult ținta asumată de Uniunea Europeană, de a avea depozitele

pline în proporție de 90% la 1 noiembrie. La începutul lunii martie 2024, în depozitele de gaz erau stocate 1.765 mil.mc. (cu 338 mil. mc mai mult decât anul anterior la aceeași dată), ceea ce reprezintă un grad de umplere de 55,3%. În depozitele de cărbune, la începutul lunii martie 2024, erau stocate 606 mii tone, iar rezerva de apă din marile lacuri era de 2.105 GWh.

Pentru pregătirea sezonului rece 2024-2025, în data de 4 septembrie 2024, a avut loc primul comandament de iarnă dedicat sezonului rece din următoarele luni, unde am analizat în detaliu starea sistemului energetic național și am discutat măsurile esențiale pentru a asigura căldura în casele românilor la un preț corect, chiar și în fața provocărilor pe care vremea rea și incertitudinile din piețele internaționale de energie le pot aduce.

Vestea bună este că depozitele de gaze ale României au ajuns la un nivel istoric, depășind 95% din capacitate – ceea ce înseamnă aproape 3 miliarde de mc de gaze naturale. De asemenea, stocurile de cărbune sunt la un nivel ridicat, cu peste 550.000 de tone deja pregătite la Complexul Energetic Oltenia.

Continuăm să facem investiții în capacitățile energetice și, doar în 2024, am pus deja în funcțiune noi centrale electrice cu o putere instalată de peste 290 MW. Estimăm încă 1400 MW până la finalul anului, inclusiv grupul V Rovinari (300MW), Iernut (parțial - 200MW), Midia Năvodari (70MW) și peste 600MW parcuri solare. La acestea se adaugă o capacitate de peste 1800MW putere instalată la prosumatori. În plus, avem multiple rute de aprovizionare cu gaze naturale, inclusiv prin interconectorii cu statele vecine.

Am prelungit schema de plafonare a prețurilor la energie până la 1 aprilie 2025, pentru a ne asigura că facturile românilor rămân la un nivel suportabil pe perioada iernii.

La Ministerul Energiei, acționăm ferm pentru a proteja cetățenii de eventualele fluctuații ale prețurilor în aceste vremuri dificile și pentru a menține stabilitatea și securitatea sistemului energetic național.

5.2. Schema de plafonare – compensare a asigurat printre cele mai mici prețuri la gaze naturale și la energie electrică din Uniunea Europeană pentru români

Prețurile plătite pentru energia electrică și gazele naturale de către români, printre cele mai mici din Uniunea Europeană. Confirmări de la Eurostat.

Eurostat a publicat statistici cu privire la prețurile plătite pentru energie electrică și gaze naturale de consumatorii casnici și non-casnici din cadrul Uniunii Europene (UE). Astfel,

- România a avut în a doua jumătate a anului 2023 al treilea cel mai mic preț plătit de populație pentru gaze naturale și al cincilea pentru energie electrică.
- România a avut în primul trimestru al anului 2024 al patrulea cel mai mic preț plătit de populație pentru gaze naturale și al cincilea pentru energie electrică.

Avem confirmări că actualizarea mecanismului de plafonare și compensare a prețurilor la energie electrică, pe care am promovat-o în Guvern în data de 28 martie, funcționează și în prezent în beneficiul românilor și este conform așteptărilor declarate de mine public la acea dată.

5.3. Întâlnire cu reprezentanții companiilor de furnizare a energiei electrice și gazelor și ai instituțiilor bancare implicate în schema de furnizare a energiei

Am inițiat la finalul lunii octombrie o întâlnire cu reprezentanții companiilor de furnizare a energiei electrice și gazelor și ai instituțiilor bancare implicate în schema de furnizare a energiei, pentru a identifica soluții referitoare la schema de plafonare – compensare a prețurilor facturilor la energie.

Pentru a găsi cele mai eficiente soluții legate de schema de plafonare – compensare a prețurilor la energie, ministrul Burduja a inițiat o întâlnire cu furnizorii, prin intermediul ACUE, și băncile implicate în sectorul energetic. Ministerul Energiei a făcut constant eforturi pentru compensarea furnizorilor și pentru acoperirea diferențelor de preț, având ca obiectiv menținerea unui preț competitiv pentru consumatorii casnici și non-casnici și evitarea problemelor de lichiditate în sistem. Încă de la începutul mandatului mi-am asumat să fac tot ceea ce trebuie pentru a putea păstra un preț corect la energie electrică și gaze pentru români și companiile românești.

Soluțiile au inclus promovarea OG 30/2023 prin care Ministerul Energiei a efectuat plăți de peste 3 miliarde de lei pentru plata datoriilor către furnizori. Alături de ministrul Finanțelor

Marcel Boloș am găsit soluția de a face plăți atât din Fondul de Tranziție, cât și din alte surse legal constituite, ceea ce reprezintă angajamentul Guvernului României de a susține sistemul energetic național prin toate instrumentele posibile.

5.4. Comandamentul de iarnă

La 1 martie este încă în vigoare Hotărârea nr. 877/2023 prin care Guvernul a aprobat Programul de iarnă în domeniul energetic, respectiv constituirea Comandamentului de iarnă (noiembrie 2023 – martie 2024). În această perioadă, respectiv începând cu 1 noiembrie 2023 și până la 1 martie, întrunirile Comandamentului de iarnă s-au desfășurat, la sediul Dispeceratului Energetic Național, în mod regulat (odată la 2 săptămâni) cu excepția perioadelor meteorologice nefavorabile, perioade în care s-a impus convocarea Comandamentului de iarnă în regim de urgență – pentru gestionarea acțiunilor și activităților operatorilor economici din sector, în special pentru distribuitorii de energie electrică la care s-au înregistrat întreruperi în alimentarea cu energie electrică a consumatorilor.

Chiar în prima decadă a anului 2024, pe fondul condițiilor meteorologice cu cod de precipitații și de viscol și cu temperaturi negative la nivelul întregii țări (defapt în întreaga regiune), cea mai afectată a fost zona de sud-est unde s-au înregistrat cele mai multe linii de medie tensiune întrerupte dar și capacități de producere de energie electrică (centrale eoliene) oprite. Este de remarcat efortul echipelor de intervenție care au reușit, în condiții de iarnă autentică, și cu sprijinul ISU, realimentarea cu energie electrică a consumatorilor afectați.

La începutul primăverii, depozitele de gaze naturale sunt pline peste jumătate din capacitate, rezervele de apă indică un grad de umplere de cca. 75 %, ceea ce reprezintă un nivel mai ridicat decât în anii anteriori (pe fondul debitelor Dunării peste mediile multianuale pe toată perioada de iarnă, iar exploatarea miniere își desfășoară activitatea în fluxuri de producție normale. Toate aceste rezerve au creat și creează condiții optime pentru ca în această iarnă să fie asigurată alimentarea neîntreruptă și la parametrii normali cu energie electrică și gaze naturale, atât pentru populația României cât și pentru entitățile economice și rezidențiale. Până la finalul Programului de iarnă, nu se întrevăd situații deosebite privind trecerea sezonului rece, atât în ceea ce privește producția de energie electrică (care a avut valori medii lunare peste nivelul consumului din SEN), cât și

în ceea ce privește alimentarea cu gaze naturale a consumatorilor din țară – cu gaz românesc și fără nicio problemă majoră.

Subliniez faptul că depozitele de gaze naturale au fost pline la peste 100% din capacitate, rezervele de apă au fost la un nivel mai ridicat decât în anii anteriori, iar exploatarea minieră și-au desfășurat activitatea în fluxuri de producție normale, ceea ce a creat condiții optime pentru ca în această iarnă să fie asigurată alimentarea neîntreruptă și la parametri normali cu energie electrică și gaze naturale, atât pentru populația României cât și pentru entitățile economice și rezidențiale.

5.5. Comandamentul de vară

În data de 15 iulie 2024, am prezidat Comandamentul de Vară pentru Sectorul Energetic și am adoptat măsuri imediate pentru a asigura funcționarea eficientă a rețelei energetice:

- Monitorizarea Permanentă a Rețelelor: Intensificăm monitorizarea și intervenim rapid în caz de avarii.
- Coordonare cu Transelectrica și Operatorii de Distribuție: Gestionăm consumul de energie pentru a preveni supraîncărcările.
- Creșterea Capacității de Producție: Dispeceratul Energetic Național și centralele electrice sunt pregătite să funcționeze la capacitate maximă.
- Totodată, am prezentat bune practici pentru consumatori cu scopul de a evita supraîncărcarea rețelei:
- Eficientizarea Consumului de Energie: utilizați energia electrică responsabil, evitând consumul excesiv în orele de vârf (18:00 – 22:00).

Ministerul Energiei a monitorizat situația și a asigurat furnizarea continuă și sigură a energiei electrice pe tot parcursul perioadei de caniculă.

În cadrul Comandamentului pentru Energie convocat de Prim-Ministru, am subliniat importanța accelerării investițiilor în infrastructura energetică a României și a colaborării strânse între toți actorii din domeniu. Au fost stabilite o serie de măsuri pe termen scurt și mediu.

În ultimul an, am atras 13,6 miliarde de euro fonduri europene nerambursabile în sistemul energetic. Aceste investiții vor asigura, începând de anul viitor, o mai mare capacitate de

producție de energie, consolidând securitatea energetică a României, și prețuri corecte pentru toți românii.

După 15 ani, România este pregătită să adopte o Strategie energetică națională. Vedem în aceste zile, după decenii în care au lipsit investițiile publice în sistemul energetic național, cât de importante sunt viziunea și planificarea în acest sector strategic. Prin aceste investiții, vom asigura mai multă energie, iar pe termen mediu, prețuri corecte pentru români și pentru mediul de afaceri.

5.6. Gestionarea Situațiilor de Urgență

La începutul lunii septembrie, în județele Galați și Vaslui, puternic afectate de inundații, a fost instituită stare de alertă. Specialiștii Administrației Naționale "Apele Române" au anunțat că pagubele produse în județul Galați au fost determinate, între 60-65%, de cantități de precipitații de peste 200 l/mp, înregistrate, în timp scurt, cu caracter de aversă, ce au produs scurgeri importante de pe versanți, torenți și pâraie, producând viituri rapide pe râurile mici din bazinele hidrografice.

În data de 16 septembrie, am fost alături de echipele de intervenție în județul Galați, în localitățile Pechea și Slobozia Conachi, pentru a evalua impactul inundațiilor și pentru a ne asigura că lucrările de remediere a avariilor la rețeaua electrică se desfășoară rapid și eficient. La începutul zilei peste 25.000 de gospodării au rămas fără curent electric. În condițiile de ploaie torențială, din rațiuni de siguranță, instalațiile consumatorilor nu au fost puse sub tensiune, din cauza riscurilor de incendiu sau scurtcircuit. Alături de echipele de intervenție în teren a trebuit să mergem din casă în casă, acolo unde rețeaua era funcțională, pentru a verifica instalațiile înainte de reconectarea lor în măsuri de precauție și pentru a evita riscul de incendiu sau electrocutare.

Am fost la centrul de comandă al Distribuție Energie Electrică România (DEER – Muntenia Nord), unde am discutat cu echipele tehnice planul de intervenție. Alături de conducerea tehnică și locală a operatorului de distribuție, am revizuit planul de intervenție în teren. Datorită eforturilor neîntrerupte ale echipelor DEER și ale tuturor celor implicați, am reușit să restabilim alimentarea gospodăriilor afectate într-un timp record, în condiții extrem de dificile și sub presiunea timpului. În 36 de ore de la declanșarea lucrărilor de intervenție,

specialiștii DEER au reușit să remedieze toate problemele de distribuție a energiei electrice din zona afectată de inundații în județul Galați.

Mulțumită oamenilor care au coordonat acțiunile de intervenție în teren am reușit să facem din nou lumină în casele românilor. Printr-o operațiune specială, coordonată împreună cu Dr. Raed Arafat și echipele DSU și Distribuție Energie Electrică România, cu sprijinul viceprimarului Cătălin Predoiu, ministrul de interne, un elicopter Black Hawk ne-a ajutat să relocăm trei stâlpi de medie tensiune din zona Târgu Bujor la Moscu. Acest sprijin neprețuit ne-a ajutat să acționăm într-o zonă extrem de greu accesibilă.

VI. EFICIENTIZAREA MINISTERULUI ENERGIEI

2023 / 2024

6. Eficientizarea Ministerului Energiei

6.1. Reorganizarea Ministerului Energiei

Finalizarea procedurii de reorganizare a Ministerului Energiei, potrivit Legii nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, cu modificările și completările ulterioare, respectiv:

- avizul Agenției Naționale a Funcționarilor Publici privind funcțiile publice din cadrul Ministerului Energiei,
- aprobarea statului de funcții pentru aparatul propriu al Ministerului Energiei,
- aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare,
- acte administrative cu caracter individual privind numirea întregului personal în noile structuri organizatorice.

Urmare aplicării Legii nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, cu modificările și completările ulterioare, au fost desființate un număr de 17 posturi, din care 6 posturi de conducere și 11 posturi de execuție, 1 post vacant corespunzător funcției de demnitate publică numită de secretar de stat și 2 posturi aferente cabinetului secretarului de stat, având impact în reducerea cheltuielilor bugetare de 2 milioane lei brut anual, cât și în flexibilizarea structurii organizatorice și implicit îmbunătățirea funcționării Ministerului Energiei.

6.2. Întărirea Direcției Generale Ajutor de Stat și Fonduri Europene

Prin Memorandum aprobat de Prim-ministrul Guvernului României, au fost organizate concursuri de recrutare pentru ocuparea unor funcții publice de execuție și de conducere din cadrul Direcției Generale Ajutor de Stat și Fonduri Europene – structură cu competențe aferente activității de gestionare a finanțării investițiilor, în scopul realizării funcției ministerului de absorbție a fondurilor acordate de Uniunea Europeană.

Ocuparea posturilor a rezultat din necesitatea realizării sarcinilor stabilite în vederea ducerii la îndeplinire a atribuțiilor structurilor organizatorice.

Investițiile în sectorul energetic sunt finanțate din mai multe surse de finanțare, disponibile atât din fonduri naționale, cât și din fonduri europene nerambursabile:

- Fondul pentru Modernizare, în baza prevederilor Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/1001,
- Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), în baza prevederilor Regulamentului (UE) 2021/241.

6.3. Atragerea tinerilor în funcții publice

În temeiul dispozițiilor Anexei nr. 10 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, au fost transmise Agenției Naționale a Funcționarilor Publici un număr de 8 înștiințări cu privire la organizarea concursului pe post, pentru ocuparea funcțiilor publice vacante de grad debutant, pentru atragerea de tineri dornici de o carieră administrativă.

VII. IMPLICARE ÎN COMUNITATE

2023 / 2024

7. Implicare în comunitate

7.1. Fabrica de Unicorni

Ministerul Energiei din România, Ministerul Energiei din Republica Moldova și Techcelerator au lansat CleanTech Accelerator, un accelerator dedicat startup-urilor din Europa de Sud-Est care creează soluții tehnologice pentru energie verde și sustenabilitate.

Această inițiativă va ajuta startup-urile și creatori de soluții tehnologice să dezvolte domeniul tehnologiilor curate și pe cel energetic regional.

Inițiativa a fost lansată în 6 iunie 2024, la Muzeul Tehnic Profesor Inginer Dimitrie Leonida din Parcul Carol, din București, spațiu care va deveni un hub al energiei dedicat inovației în domeniu.

Programul a fost dezvoltat în parteneriat cu Romgaz, Hidroelectrica, Nuclearelectrica, Energy Valley Cluster, Transelectrica, UiPath, Electrica, Israel Electric Corporation, Transgaz, Conpet, ELCEN, Complexele Energetice Oltenia și Valea Jiului, Societatea de Administrare a Participațiilor în Energie.

Cei interesați se pot înscrie în accelerator în perioada 6 iunie – 19 septembrie pe pagina techcelerator.co/CleanTech.

Fondatorii și inovatorii selectați pentru a se alătura programului vor avea acces la beneficii precum proiecte de colaborare cu companii care sunt lideri în domeniul energiei, consultanță de business, tehnologică și pentru strângerea de fonduri de la profesioniști experimentați din industrie, inclusiv direcționarea către fonduri importante de capital de risc (VC).

Startup-urile au fost în atenția mea în toate mandatele de ministru pe care le-am ocupat și la cercetare, digitalizare și acum la energie. Am educație academică americană și am văzut ce înseamnă acestea în Statele Unite.

Proiectul este unul amplu și cuprinde crearea pe locul Muzeului Dimitrie Leonida, un loc simbol pentru inovarea românească, a unui Hub al Energiei, care să includă și Fabrica de Unicorni.

Inovarea este un domeniu esențial de dezvoltare, iar România are mințile necesare pentru a face saltul către viitor. Noi încercăm numai să aducem la un loc mințile inovative cu antreprenorii și firmele din domeniu. Și, de ce nu, să facem un centru de excelență în inima Bucureștiului.

7.2. Săptămâna verde - Împreună pentru un viitor mai verde

În perioada 22 – 26 aprilie 2024, specialiștii Ministerului Energiei au participat la orele de clasă, în cadrul activității “Săptămâna Verde”.

Voluntari, colegii mei din cadrul Ministerului s-au oferit să susțină cursuri interactive la clasele din întreaga țară, punând accentul pe subiecte vitale pentru protejarea mediului și promovarea unui stil de viață sustenabil.

Am început pe 22 aprilie, de „Ziua Planetei Pământ” și timp de 5 zile ne-am alăturat activităților de educație și conștientizare în 10 școli, unde am susținut 19 sesiuni de prezentare, împărtășind cunoștințe și inspirând elevii să devină cetățeni responsabili ai planetei.

În ultima zi din Săptămâna Verde organizată de Ministerul Energiei, am organizat o activitate practică.

După prezentările de la clasă din zilele anterioare, colegii mei au mers împreună cu 33 de elevi de clasa a IV-a la un parc fotovoltaic. Au petrecut timp împreună, au participat la ateliere despre energia verde și au văzut la fața locului cum se produce energia verde.

Le mulțumesc colegilor mei pentru implicare, cadrelor didactice pentru că au primit cu deschidere inițiativa noastră și, bineînțeles, celor peste 500 de copii care ne-au surprins plăcut cu receptivitatea și dorința lor de cunoaștere.

Îmi doresc ca inițiativele noastre să contribuie la formarea tinerilor, să le dezvolte abilități și competențe care să îi modeleze în agenți ai schimbării pentru comunitatea în care trăiesc.

Înainte, împreună!

7.3. Energie pentru viață

În luna noiembrie a anului 2023, Asociația Energia Inteligentă a încheiat cu Ministerul Energiei „Parteneriatul pentru combaterea sărăciei energetice”, cu scopul de a atinge dezideratul de eradicare a sărăciei energetice extreme din România. Cu sprijinul Ministerului Energiei, în cadrul parteneriatului a fost realizată inventarierea locuințelor neracordate la rețeaua de energie electrică din România și întocmirea „Registrului Electronic Național al Gospodăriilor fără Energie Electrică din România” (RENGEER), care a relevat un număr de 5.494 de gospodării fără energie electrică, locuite de 11.611 de persoane, dintre care 4.777 au vârsta de până în 18 ani.

În perioada 30–31 august 2024, am scăzut din aceste cifre 9 gospodării din Munții Apuseni, în care am reușit să aprindem pentru prima dată lumina. Aici sunt copii care nu mai trebuie să învețe la lumina lumânării, bătrâni care nu trebuie să mai folosească gaz lampant.

Alături de Profesorul Dumitru Chisăliță și Asociația Energia Inteligentă, care au făcut posibil acest proiect, „Energie pentru Viață”, Ministerul Energiei va extinde programul de electrificare pentru peste 5000 de gospodării din țară.

7.4. Gala Energiei Românești

Gala Energiei Românești, organizată în premieră de către Ministerul Energiei, în data de 17 septembrie 2029, își propune să promoveze și să premieze excelența în domeniul energetic din România.

În cadrul Galei Energiei Românești 2024, vor fi recunoscute performanțele tinerilor din energie, inițiativele de eficiență energetică, ideile inovatoare ale asociațiilor din domeniul energiei, contribuțiile profesorilor și unităților de învățământ care au implementat proiecte de energie verde, proiectele dezvoltate de administrația publică locală prin programe de finanțare, proiectele de cercetare-inovare în energie, precum și realizările excepționale ale companiilor din mediul public și privat. Prin urmare, următoarele trei categorii vor fi distinse cu premii în cadrul evenimentului: mediul de afaceri, educație și administrație.

7.5. Crosul Energiei

Ministerul Energiei, alături de Asociația Eos D'Art, organizează Crosul Energiei – ENERGIE PENTRU TOȚI, un eveniment sportiv dedicat întregii comunități, care va avea loc pe data de 29 septembrie 2024, la Arena Națională.

Crosul Energiei este mai mult decât o simplă cursă. Este un gest de solidaritate și o oportunitate de a contribui la rezolvarea unei probleme reale a României: sărăcia energetică. Prin participarea la acest eveniment, fiecare dintre noi poate face o diferență în viața a mii de români care trăiesc în întuneric.

Sărăcia energetică este o problemă reală cu care se confruntă mulți dintre români, mai ales în zonele montane izolate. Ne-am asumat deja public, alături de Asociația Energia Inteligentă, că vom susține toate proiectele care vizează combaterea sărăciei energetice.

Prin Crosul Energiei, fiecare dintre noi avem oportunitatea de a contribui la rezolvarea acestei probleme, aducând lumina în casele celor care au nevoie. Niciun copil nu trebuie să mai învețe la lumina lumânării în România! Alături, putem face o diferență semnificativă în viața celor care au nevoie.

Sebastian I. Burduja
Ministrul Energiei

**ÎNAINTE,
ÎMPREUNĂ**

**MINISTERUL
ENERGIEI**